

BR.0002.2.2018

Protokół nr II/2018

z II Sesji VIII Kadencji Rady Gminy Bestwina odbytej w dniu 13 grudnia 2018 roku w sali posiedzeń Urzędu Gminy w Bestwinie.

Obrady rozpoczęto 13 grudnia 2018r. o godz. 15:30, a zakończono o godz. 16:41 tego samego dnia.

Protokół obejmuje uchwały Rady Gminy Bestwina od Nr II/10/2018 do Nr II/17/2018.

W chwili rozpoczęcia sesji obecnych było 14 radnych. Na obrady dotarł radny Łukasz Furczyk. W posiedzeniu wzięło udział 15 radnych.

Ponadto w sesji uczestniczyli: Wójt Gminy Bestwina Artur Beniowski, Sekretarz Gminy Arkadiusz Maj, Skarbnik Gminy Anita Kubik, Radny powiatu bielskiego Jan Stanclik, Sołtys sołectwa Bestwina Maria Maroszek, Sołtys sołectwa Bestwinka Teresa Paruch-Ryś, Dyrektor Gminnego Ośrodka Kultury Grzegorz Boboń, Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Beata Szyпка, Dyrektor Biblioteki Gminnej Teresa Lewczak, Kierownicy Referatów Urzędu Gminy, Redaktor „Magazynu Gminnego” Sławomir Lewczak.

Lista obecności radnych oraz gości stanowi załącznik nr 1, 2 i 3 do nin. protokołu.

Wójt przekazał na ręce Pana Franciszka Firganka puchar wraz z dyplomem, które są nagrodą Marszałka Województwa Śląskiego za zajęcie III miejsca w konkursie Piękna Wieś Województwa Śląskiego w kategorii Najpiękniejsza Zagroda.

Ad. 1

Otwarcie sesji, stwierdzenie prawomocności II sesji Rady Gminy Bestwina

Przewodniczący Rady Jerzy Stanclik przywitał wszystkich radnych Rady Gminy Bestwina, Wójta Artura Beniowskiego oraz wszystkich obecnych na sali obrad.

Otworzył II sesję VIII kadencji Rady Gminy.

Na podstawie listy obecności radnych stwierdził prawomocność sesji. W chwili rozpoczęcia sesji na sali było 14 radnych na 15 radnych ustawowego składu Rady Gminy. *Zawiadomienie stanowi załącznik nr 4 do nin. protokołu.*

Ad. 2

Przedstawienie porządku obrad Rady Gminy.

Porządek obrad:

1. Otwarcie i stwierdzenie prawomocności sesji.
2. Przedstawienie porządku obrad Rady Gminy.
3. Sprawozdanie z działalności Wójta w okresie międzysesyjnym.
4. Rozpatrzenie projektów uchwał w sprawie:
  - 1) zmiany Uchwały Nr XXXII/250/2017 Rady Gminy Bestwina z dnia 14 grudnia 2017 roku w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Bestwina

- 2) zmiany Uchwały Nr XXXII/251/2017 Rady Gminy Bestwina z dnia 14 grudnia 2017 roku w sprawie budżetu Gminy Bestwina na rok 2018
  - 3) określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości oraz zwolnień od tego podatku obowiązujących w Gminie Bestwina w 2019 roku
  - 4) określenia na 2019 rok stawek podatku od środków transportowych
  - 5) zmiany uchwały Nr XVIII/129/2016 Rady Gminy Bestwina z dnia 30 czerwca 2016r. w sprawie ustalenia metody i stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz stawek opłaty za pojemnik o określonej pojemności
  - 6) zbycia nieruchomości
  - 7) Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2019
  - 8) przyjęcia Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Bestwina na lata 2018-2022
5. Informacje bieżące
  6. Wnioski i zapytania radnych oraz rad sołeckich.
  7. Zamknięcie sesji.

Ad. 3

Sprawozdanie z działalności Wójta w okresie międzysesyjnym.

Wójt przedstawił sprawozdanie za okres od 22 listopada do 13 grudnia.

Poinformował, że w tym okresie prowadzone były prace i spotkania w sprawie budżetu na 2019 rok. Wymienił między innymi: inwestycje drogowe, projekt kanalizacji, uruchomienie kuchni gminnej. Przedstawił uroczystości i spotkania w których brał udział.

Ad. 4

Rozpatrzenie projektów uchwał.

- 1) **Uchwała w sprawie zmiany Uchwały Nr XXXII/250/2017 Rady Gminy Bestwina z dnia 14 grudnia 2017 roku w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Bestwina**
- 2) **Uchwała w sprawie zmiany Uchwały Nr XXXII/251/2017 Rady Gminy Bestwina z dnia 14 grudnia 2017 roku w sprawie budżetu Gminy Bestwina na rok 2018**

Projekty obu uchwał zostały omówione przez Wójta Gminy. Zaznaczył on, że zmiany związane są z kończącym się rokiem.

Na obrady dotarł o godz. 15:50 radny Łukasz Furczyk.

- ❖ Komisje stałe Rady Gminy pozytywnie zaopiniowały projekty uchwał w sprawie:
  - zmiany Uchwały Nr XXXII/250/2017 Rady Gminy Bestwina z dnia 14 grudnia 2017 roku w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Bestwina,
  - zmiany Uchwały Nr XXXII/251/2017 Rady Gminy Bestwina z dnia 14 grudnia 2017 roku w sprawie budżetu Gminy Bestwina na rok 2018

W dyskusji głos zabrali:

Radny Marek Szymański – pytanie odnośnie trybu zamówienia samochodu dla straży w Janowicach

Wójt Gminy – poinformował, że organizatorem zamówienia jest jednostka OSP, wyjaśnił sprawy finansowania zakupu

Radny Grzegorz Owczarz – uzupełnił wypowiedź Wójta w sprawie zakupu samochodu dla straży

- Przewodniczący Rady poddał pod głosowanie Uchwałę w sprawie zmiany Uchwały Nr XXXII/250/2017 Rady Gminy Bestwina z dnia 14 grudnia 2017 roku w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Bestwina.

Wyniki głosowania:

ZA: 15, PRZECIW: 0, WSTRZYMUJĘ SIĘ: 0, BRAK GŁOSU: 0, NIEOBECNI: 0

Wyniki imienne:

ZA (15)

Jerzy Borutka, Łukasz Furczyk, Marcin Gac, Grzegorz Kołodziejczyk, Małgorzata Łukoś, Radosław Mróz, Stanisław Nycz, Grzegorz Owczarz, Roman Pacyga, Ireneusz Stanclik, Jerzy Stanclik, Marek Szymański, Sławomir Walczak, Magdalena Wizner-Wilczek, Łukasz Zdeb

Uchwała Nr II/10/2018 w sprawie zmiany Uchwały Nr XXXII/250/2017 Rady Gminy Bestwina z dnia 14 grudnia 2017 roku w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Bestwina została przyjęta.

Uchwała stanowi załącznik nr 5 do nin. protokołu

- Przewodniczący Rady poddał pod głosowanie Uchwałę w sprawie zmiany Uchwały Nr XXXII/251/2017 Rady Gminy Bestwina z dnia 14 grudnia 2017 roku w sprawie budżetu Gminy Bestwina na rok 2018.

Wyniki głosowania:

ZA: 15, PRZECIW: 0, WSTRZYMUJĘ SIĘ: 0, BRAK GŁOSU: 0, NIEOBECNI: 0

Wyniki imienne:

ZA (15)

Jerzy Borutka, Łukasz Furczyk, Marcin Gac, Grzegorz Kołodziejczyk, Małgorzata Łukoś, Radosław Mróz, Stanisław Nycz, Grzegorz Owczarz, Roman Pacyga, Ireneusz Stanclik, Jerzy Stanclik, Marek Szymański, Sławomir Walczak, Magdalena Wizner-Wilczek, Łukasz Zdeb

Uchwała Nr II/11/2018 w sprawie zmiany Uchwały Nr XXXII/251/2017 Rady Gminy Bestwina z dnia 14 grudnia 2017 roku w sprawie budżetu Gminy Bestwina na rok 2018 została przyjęta.

Uchwała stanowi załącznik nr 6 do nin. protokołu

3) Uchwała w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości oraz zwolnień od tego podatku obowiązujących w Gminie Bestwina w 2019 roku

Wójt poinformował, że projekt uchwały szczegółowo był omawiany na posiedzeniu komisji stałych. Jednocześnie zwrócił się do radnych o pozostawienie stawek podatku od nieruchomości na obecnym poziomie.

- ❖ Komisje stałe Rady Gminy pozytywnie zaopiniowały projekt uchwały w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości oraz zwolnień od tego podatku obowiązujących w Gminie Bestwina w 2019 roku.

Brak dyskusji.

- Przewodniczący Rady poddał pod głosowanie Uchwałę w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości oraz zwolnień od tego podatku obowiązujących w Gminie Bestwina w 2019 roku

Wyniki głosowania:

ZA: 15, PRZECIW: 0, WSTRZYMUJĘ SIĘ: 0, BRAK GŁOSU: 0, NIEOBECNI: 0

Wyniki imienne:

ZA (15)

Jerzy Borutka, Łukasz Furczyk, Marcin Gac, Grzegorz Kołodziejczyk, Małgorzata Łukoś, Radosław Mróz, Stanisław Nycz, Grzegorz Owczarz, Roman Pacyga, Ireneusz Stanclik, Jerzy Stanclik, Marek Szymański, Sławomir Walczak, Magdalena Wizner-Wilczek, Łukasz Zdeb

Uchwała nr II/12/2018 w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości oraz zwolnień od tego podatku obowiązujących w Gminie Bestwina w 2019 roku została przyjęta.

Uchwała stanowi załącznik nr 7 do nin. protokołu.

4) Uchwała w sprawie określenia na 2019 rok stawek podatku od środków transportowych

Analogicznie jak przy poprzedniej uchwale Wójt zwrócił się do radnych o pozostawienie stawek podatku od środków transportu na obecnym poziomie.

- ❖ Komisje stałe Rady Gminy pozytywnie zaopiniowały projekt uchwały w sprawie określenia na 2019 rok stawek podatku od środków transportowych.

W dyskusji głos zabrali:

Radny Marek Szymański – zapytał o ostatnia zmianę tych stawek oraz o tryb określania tych stawek, jak również ilość samochodów na terenie gminy i ile przynoszą dochodu.

Wójt Gminy – wyjaśnił jak określone są stawki i z czego to wynika, jak również odpowiedział na pozostałe pytania dotyczące stawek od środków transportowych.

Przewodniczący Rady – zaproponował Przewodniczącemu Komisji Panu Markowi Szymańskiemu zwołanie komisji w tej sprawie i przeanalizowanie tematu.

- Przewodniczący Rady poddał pod głosowanie Uchwałę w sprawie określenia na 2019 rok stawek podatku od środków transportowych

Wyniki głosowania:

ZA: 14, PRZECIW: 1, WSTRZYMUJĘ SIĘ: 0, BRAK GŁOSU: 0, NIEOBECNI: 0

Wyniki imienne:

ZA (14)

Jerzy Borutka, Łukasz Furczyk, Marcin Gac, Grzegorz Kołodziejczyk, Małgorzata Łukoś, Radosław Mróz, Stanisław Nycz, Grzegorz Owczarz, Roman Pacyga, Ireneusz Stanclik, Jerzy Stanclik, Sławomir Walczak, Magdalena Wizner-Wilczek, Łukasz Zdeb

PRZECIW (1)

Marek Szymański

Uchwała nr II/13/2018 w sprawie określenia na 2019 rok stawek podatku od środków transportowych została przyjęta.

Uchwała stanowi załącznik nr 8 do nin. protokołu.

5) Uchwała w sprawie zmiany uchwały Nr XVIII/129/2016 Rady Gminy Bestwina z dnia 30 czerwca 2016r. w sprawie ustalenia metody i stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz stawek opłaty za pojemnik o określonej pojemności

Wójt wyjaśnił skąd się bierze stawka, którą płaci mieszkaniec gminy oraz jak wygląda sytuacja gminy w stosunku do obowiązującej ustawy. Poinformował także, że projekt tej uchwały poddany był konsultacją społeczną.

- ❖ Komisje stałe Rady Gminy pozytywnie zaopiniowały projekt uchwały w sprawie zmiany uchwały Nr XVIII/129/2016 Rady Gminy Bestwina z dnia 30 czerwca 2016r. w sprawie ustalenia metody i stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz stawek opłaty za pojemnik o określonej pojemności.

W dyskusji głos zabrali:

Radny Grzegorz Kołodziejczyk – zapytał o renegotiację umowy co do częstotliwości odbioru odpadów w miesiącach letnich.

Wójt Gminy – wyjaśnił, że umowa wynika z przeprowadzonego przetargu i nie ma takiej możliwości.

- Przewodniczący Rady poddał pod głosowanie Uchwałę w sprawie zmiany uchwały Nr XVIII/129/2016 Rady Gminy Bestwina z dnia 30 czerwca 2016r. w sprawie

ustalenia metody i stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz stawek opłaty za pojemnik o określonej pojemności

Wyniki głosowania:

ZA: 15, PRZECIW: 0, WSTRZYMUJĘ SIĘ: 0, BRAK GŁOSU: 0, NIEOBECNI: 0

Wyniki imienne:

ZA (15)

Jerzy Borutka, Łukasz Furczyk, Marcin Gac, Grzegorz Kołodziejczyk, Małgorzata Łukoś, Radosław Mróz, Stanisław Nycz, Grzegorz Owczarz, Roman Pacyga, Ireneusz Stanclik, Jerzy Stanclik, Marek Szymański, Sławomir Walczak, Magdalena Wizner-Wilczek, Łukasz Zdeb

Uchwała nr II/14/2018 w sprawie zmiany uchwały Nr XVIII/129/2016 Rady Gminy Bestwina z dnia 30 czerwca 2016r. w sprawie ustalenia metody i stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz stawek opłaty za pojemnik o określonej pojemności została przyjęta.

Uchwała stanowi załącznik nr 9 do nin. protokołu.

6) Uchwała w sprawie zbycia nieruchomości

Wójt wyjaśnił, że dotyczy to działki przy ul. Krakowskiej.

❖ Komisje stałe Rady Gminy pozytywnie zaopiniowały projekt uchwały w sprawie zbycia nieruchomości

Brak dyskusji.

➤ Przewodniczący Rady poddał pod głosowanie Uchwałę w sprawie zbycia nieruchomości

Wyniki głosowania:

ZA: 15, PRZECIW: 0, WSTRZYMUJĘ SIĘ: 0, BRAK GŁOSU: 0, NIEOBECNI: 0

Wyniki imienne:

ZA (15)

Jerzy Borutka, Łukasz Furczyk, Marcin Gac, Grzegorz Kołodziejczyk, Małgorzata Łukoś, Radosław Mróz, Stanisław Nycz, Grzegorz Owczarz, Roman Pacyga, Ireneusz Stanclik, Jerzy Stanclik, Marek Szymański, Sławomir Walczak, Magdalena Wizner-Wilczek, Łukasz Zdeb

Uchwała nr II/15/2018 w sprawie zbycia nieruchomości została przyjęta.

Uchwała stanowi załącznik nr 10 do nin. protokołu.

7) Uchwała w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2019

Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej poinformowała, że projekt został szerzej omówiony na wspólnym posiedzeniu komisji stałych. Uchwała ta wynika z zadań własnych gminy i określa zadania oraz środki na ich realizację.

Brak dyskusji.

- ❖ Komisje stałe Rady Gminy pozytywnie zaopiniowały projekt uchwały w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2019
- Przewodniczący Rady poddał pod głosowanie Uchwałę w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2019

Wyniki głosowania:

ZA: 15, PRZECIW: 0, WSTRZYMUJĘ SIĘ: 0, BRAK GŁOSU: 0, NIEOBECNI: 0

Wyniki imienne:

ZA (15)

Jerzy Borutka, Łukasz Furczyk, Marcin Gac, Grzegorz Kołodziejczyk, Małgorzata Łukoś, Radosław Mróz, Stanisław Nycz, Grzegorz Owczarz, Roman Pacyga, Ireneusz Stanclik, Jerzy Stanclik, Marek Szymański, Sławomir Walczak, Magdalena Wizner-Wilczek, Łukasz Zdeb

Uchwała nr II/16/2018 w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2019 została przyjęta.

Uchwała stanowi załącznik nr 11 do nin. protokołu.

8) Uchwała w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Bestwina na lata 2018-2022

Dyrektor Gminnego Ośrodka Kultury Pan Grzegorz Boboń poinformował, że obszernie uchwała była przedstawiona na posiedzeniu komisji stałych. W uchwale zostały ujęte wszystkie proponowane zmiany. Program ten doprecyzowuje obowiązki i prawa w stosunku do zabytków znajdujących się na terenie gminy Bestwina.

- ❖ Komisje stałe Rady Gminy pozytywnie zaopiniowały projekt uchwały w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Bestwina na lata 2018-2022

Przewodniczący Rady – poinformował, że budynki wybudowane przed II wojną światową są w rejestrze gminnym zabytków z automatu. Administracja gminna po przyjęciu tej uchwały musi dotrzeć do wszystkich właścicieli tych budynków z informacją i uzyskać potwierdzenie, że zostali poinformowani.

- Przewodniczący Rady poddał pod głosowanie Uchwałę w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Bestwina na lata 2018-2022

Wyniki głosowania:

ZA: 15, PRZECIW: 0, WSTRZYMUJĘ SIĘ: 0, BRAK GŁOSU: 0, NIEOBECNI: 0

Wyniki imienne:

ZA (15)

Jerzy Borutka, Łukasz Furczyk, Marcin Gac, Grzegorz Kołodziejczyk, Małgorzata Łukoś, Radosław Mróz, Stanisław Nycz, Grzegorz Owczarz, Roman Pacyga, Ireneusz Stanclik, Jerzy Stanclik, Marek Szymański, Sławomir Walczak, Magdalena Wizner-Wilczek, Łukasz Zdeb

Uchwała nr II/17/2018 w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Bestwina na lata 2018-2022 została przyjęta.

Uchwała stanowi załącznik nr 12 do nin. protokołu.

Ad. 5

Informacje bieżące

Przewodniczący Rady przekazał, że Sprawozdanie z działalności Ośrodka Rekreacji i Sportów Wodnych w Kaniowie w 2018 roku znajduje się w biurze rady i jest do wglądu dla zainteresowanych.

Ad. 6

Wnioski i zapytania radnych oraz rad sołeckich

Przewodniczący poinformował, że do *Rady Gminy wpłynęły następujące dokumenty:*

- protokół z zebrania wiejskiego Sołectwa Bestwina w dniu 26.10.2018r.
- pismo Rady Sołeckiej w Bestwinie z dnia 29.11.2018r. z wnioskami z zebrania Rady Sołeckiej
- protokół z zebrania wiejskiego w Janowicach w dniu 7.10.2018r

Dokumenty stanowią załączniki 13, 14, 15 do nin. protokołu

Czy w ramach wniosków i zapytań głos zabrali:

Radna Magdalena Wizner-Wilczek – złożyła interpelację

Interpelacja stanowi załącznik nr 16 do nin. protokołu.

Radny Marek Szymański – zapytał o przystanki autobusowe (wiaty), kto jest inicjatorem budowy przystanków.

Wójt Gminy – wyjaśnił, że wiaty przystankowe, ich postawienie i utrzymanie są kosztem gminy.

Przewodniczący Rady – zapytał o budowę przystanku autobusowego przy ul. Krakowskiej na wysokości wjazdu do Urzędu Gminy.

Wójt Gminy – wyjaśnił, że budowa się przeciąga z powodu trwania procedur z tym związanych.

Sołtys sołectwa Bestwina Maria Maroszek – zapytała o powalone drzewa na łące pod Św.Janem.

Wójt Gminy – wyjaśnił, że sprawa jest u Wojewody i musi się zakończyć proces komunalizacji.

Ad. 7

Zakończenie

Przewodniczący podziękował za udział w obradach i zamknął II sesję VIII kadencji Rady Gminy Bestwina w dniu 13 grudnia 2018 roku.

Nagranie z przebiegu obrad stanowi załącznik nr 17 do nin. protokołu.

Sporządziła: Joanna Grygierzec

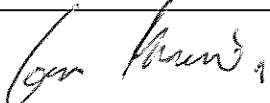

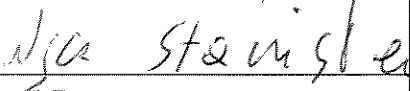

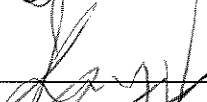
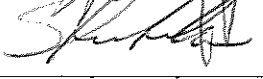

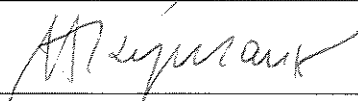

Przewodniczący
Rady Gminy Bestwina

Jerzy Stanclik

**Lista obecności radnych
 na sesji Rady Gminy Bestwina
 dnia 13 grudnia 2018r.**

Lp.	Nazwisko i Imię	Podpis
1.	Borutka Jerzy	
2.	Furczyk Łukasz	
3.	Gac Marcin	
4.	Kołodziejczyk Grzegorz	
5.	Łukoś Małgorzata	
6.	Mróz Radosław	
7.	Nycz Stanisław	
8.	Owczarz Grzegorz	
9.	Pacyga Roman	
10.	Stanclik Ireneusz	
11.	Stanclik Jerzy	
12.	Szymański Marek	
13.	Walczak Sławomir	
14.	Wizner-Wilczek Magdalena	
15.	Zdeb Łukasz	

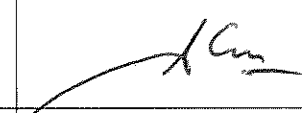

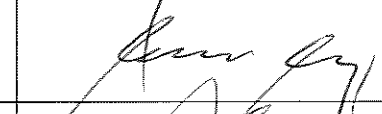

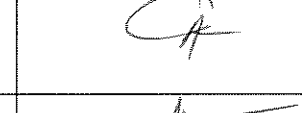
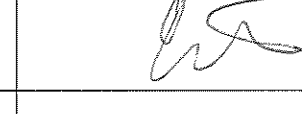
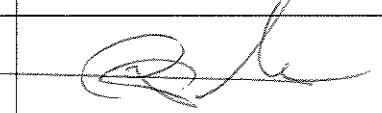
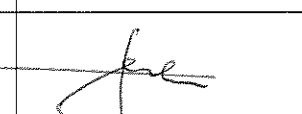

LISTA OBECNOŚCI GOŚCI
na sesji Rady Gminy Bestwina dnia 13 grudnia 2018r.

Lp.	Nazwisko i Imię	Reprezentuje	Podpis
1	Maroszek Maria	Sołtys Sołectwa Bestwina	
2	Paruch-Ryś Teresa	Sołtys Sołectwa Bestwinka	
3	Pękala Marek	Sołtys Sołectwa Kaniów	
4	Stanclik Jan	Radny Rady Powiatu Bielskiego	
5	Pasierbek Łukasz	Radny Rady Powiatu Bielskiego	
6	Gawęda Grzegorz	Radny Rady Powiatu Bielskiego	
7	Boboń Grzegorz	Dyrektor GOK	
8	Szypka Beata	Kierownik GOPS	
9	Każmierczak Bożena	Kierownik Ośrodka Zdrowia	
10	Lewczak Teresa	Dyrektor Biblioteki Publicznej	
11	Waliczek Wacław	Prezes PK KOMBEST	
12	Rak Agata	Dyrektor ZSP Bestwina	
13	Tekieli-Herman Danuta	Dyrektor ZSP Bestwinka	
14	Kal Urszula	Dyrektor ZSP Janowice	
15	Szypuła Agata	Dyrektor ZSP Kaniów	
16	Lewczak Sławomir	Redaktor Magazynu Gminnego	

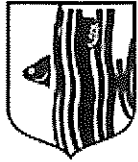

LISTA OBECNOŚCI
na sesji Rady Gminy Bestwina
dnia 13 grudnia 2018r.

Lp.	Nazwisko i Imię	Reprezentuje	Podpis
1.	Beniowski Artur	Wójt Gminy Bestwina	
2.	Kubik Anita	Skarbnik Gminy	
3.	Maj Arkadiusz	Sekretarz Gminy	
4.	Szlosarczyk Mariusz	Kierownik referatu ST	
5.	Grygierzec Alicja	Kierownik referatu GiŚ	
6.	Wojsław Łukasz	Kierownik SiP	
7.	Jankowska Brygida	Kierownik SO	
8.	Puda Dominik	Kierownik ZiF	
9.	~~Gropan Bohdan~~	~~Główny Burmistrz~~	<del></del>
10.	~~Leśniak Tadeusz~~	~~główny dyrektor~~	<del></del>

Bestwina, 5 grudzień 2018r.

BR.0002.2.2018

**Zawiadomienie o sesji Rady Gminy Bestwina,
która odbędzie się w dniu 13 grudnia 2018 roku o godz. 15:30
w sali posiedzeń Urzędu Gminy w Bestwinie**

Porządek obrad:

1. Otwarcie i stwierdzenie prawomocności sesji.
2. Przedstawienie porządku obrad Rady Gminy.
3. Sprawozdanie z działalności Wójta w okresie międzysesyjnym.
4. Rozpatrzenie projektów uchwał w sprawie:
  - 1) zmiany Uchwały Nr XXXII/250/2017 Rady Gminy Bestwina z dnia 14 grudnia 2017 roku w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Bestwina
  - 2) zmiany Uchwały Nr XXXII/251/2017 Rady Gminy Bestwina z dnia 14 grudnia 2017 roku w sprawie budżetu Gminy Bestwina na rok 2018
  - 3) określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości oraz zwolnień od tego podatku obowiązujących w Gminie Bestwina w 2019 roku
  - 4) określenia na 2019 rok stawek podatku od środków transportowych
  - 5) zmiany uchwały Nr XVIII/129/2016 Rady Gminy Bestwina z dnia 30 czerwca 2016r. w sprawie ustalenia metody i stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz stawek opłaty za pojemnik o określonej pojemności
  - 6) zbycia nieruchomości
  - 7) Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2019
  - 8) przyjęcia Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Bestwina na lata 2018-2022
5. Informacje bieżące
6. Wnioski i zapytania radnych oraz rad sołectkich.
7. Zamknięcie sesji.

Przewodniczący Rady

Jerzy Stanclik

RADA GMINY BESTWINA
43-512 BESTWINA
ul. Krakowska 111

Załącznik nr... 5... do Protokołu nr... 11/2018...
Rady Gminy Bestwina z dnia 13.12.2018..

**UCHWAŁA NR II/10/2018
RADY GMINY BESTWINA**

z dnia 13 grudnia 2018 r.

**w sprawie zmiany Uchwały Nr XXXII/250/2017 Rady Gminy Bestwina z dnia 14 grudnia 2017 roku
w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Bestwina**

Na podstawie art. 226, art. 227, art. 230 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (t.j. Dz.U. z 2017 roku poz. 2077) oraz art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2018 roku poz. 994 z późn. zm.)

**Rada Gminy Bestwina
uchwala:**

§ 1.

Dokonuje się zmian w Załączniku Nr 1 - Wieloletnia Prognoza Finansowa na lata 2018-2026

§ 2.

Dokonuje się zmian w Załączniku Nr 2 - Wykaz przedsięwzięć do Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Bestwina

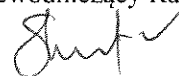
§ 3.

Wykonanie Uchwały powierza się Wójtowi Gminy

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

mgr Jerzy Stanclik

Wieloletnia Prognoza Finansowa 1)

Załącznik Nr 1 do uchwały Nr II/10/2018
Rady Gminy Bestwina

Wyszczególnienie	Lp	z tego: z dnia 13 grudnia 2018 r.																				
		1,1		1,1.1			1,1.2		1,1.3		1,1.3.1		1,1.4		1,1.5		1,2		1,2.1		1,2.2	
		Dochody ogółem x	Dochody bieżące x	dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych	dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych	dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych	Podatki i opłaty 3)	w tym:	z podatku od nieruchomości	z subwencji ogólnej	z tytułu dotacji i środków przeznaczonych na cele bieżące	Dochody majątkowe x	ze sprzedaży majątku x	z tytułu dotacji oraz środków przeznaczonych na inwestycje								
	2018	50 478 289,48	45 056 616,48	14 456 636,00	250 000,00	8 485 158,63	4 820 000,00	4 820 000,00	9 821 656,00	11 490 895,85	5 421 673,00	800 000,00	4 621 673,00									
	2019	52 417 392,00	46 925 171,00	16 542 716,00	200 000,00	9 158 055,00	4 947 387,00	4 947 387,00	10 383 455,00	10 144 359,00	5 491 221,00	100 000,00	5 391 221,00									
	2020	53 239 041,00	47 950 000,00	16 500 000,00	200 000,00	9 850 000,00	5 200 000,00	5 200 000,00	10 400 000,00	11 000 000,00	5 289 041,00	500 000,00	4 789 041,00									
	2021	51 585 000,00	48 300 000,00	16 600 000,00	250 000,00	9 950 000,00	5 200 000,00	5 200 000,00	10 500 000,00	11 000 000,00	3 285 000,00	0,00	3 285 000,00									
	2022	51 200 000,00	48 850 000,00	16 600 000,00	250 000,00	10 000 000,00	5 200 000,00	5 200 000,00	11 000 000,00	11 000 000,00	2 350 000,00	0,00	2 350 000,00									
	2023	51 400 000,00	49 200 000,00	16 800 000,00	250 000,00	10 150 000,00	5 350 000,00	5 350 000,00	11 000 000,00	11 000 000,00	2 200 000,00	0,00	2 200 000,00									
	2024	51 700 000,00	49 200 000,00	16 800 000,00	250 000,00	10 150 000,00	5 350 000,00	5 350 000,00	11 000 000,00	11 000 000,00	2 500 000,00	0,00	2 500 000,00									
	2025	51 900 000,00	49 400 000,00	16 800 000,00	250 000,00	10 350 000,00	5 350 000,00	5 350 000,00	11 000 000,00	11 000 000,00	2 500 000,00	0,00	2 500 000,00									
	2026	52 200 000,00	49 400 000,00	16 800 000,00	250 000,00	10 350 000,00	5 350 000,00	5 350 000,00	11 000 000,00	11 000 000,00	2 800 000,00	0,00	2 800 000,00									

1) Wzór może być stosowany także w układzie pionowym, w którym poszczególne pozycje są przedstawione w kolumnach, a lata w wierszach
2) Zgodnie z art. 227 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 865 z późn. zm.) zwanej dalej „ustawą”, wieloletnia prognoza finansowa obejmuje okres roku budżetowego oraz co najmniej trzech kolejnych lat. W sytuacji dłuższego okresu prognozowania finansowego wzór stosuje się także dla lat wykazujących poza minimalny (4 letni) okres prognozy, wynikający z art. 227 ustawy.
3) W pozycji wykazuje się kwoty wszystkich podatków i opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego, a nie tylko podatków i opłat lokalnych.

Lp	2	2.1	2.1.1	2.1.1.1	2.1.2	2.1.3	2.1.3.1	z tego:						
								w tym:						
								z tytułu poręczeń i gwarancji x	w tym:	w tym:				
										gwarancje i poręczenia podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy x	odsetki i dyskonto określone w art. 243 ust. 1 ustawy x	odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy, w terminie nie dłuższym niż 90 dni po zakończeniu programu, projektu lub zadania i otrzymaniu refundacji z tych środków (bez odsetek i dyskonta od zobowiązań na wkład krajowy) x		
Wyszczególnienie	Wydatki ogółem x	Wydatki bieżące x				wydatki na obsługę długu x								Wydatki majątkowe x
2018	53 478 289,48	42 642 772,65	170 000,00	0,00	0,00	230 000,00	215 000,00	3 000,00	44 391,00	10 835 516,83				
2019	57 547 392,00	41 718 361,50	344 000,00	0,00	x	350 000,00	350 000,00	1 000,00	32 878,45	15 829 030,50				
2020	50 559 041,00	42 500 000,00	0,00	0,00	x	350 000,00	350 000,00	0,00	24 863,77	8 059 041,00				
2021	49 600 000,00	43 000 000,00	0,00	0,00	x	300 000,00	300 000,00	0,00	0,00	6 600 000,00				
2022	49 545 000,00	43 500 000,00	0,00	0,00	x	250 000,00	250 000,00	0,00	0,00	6 045 000,00				
2023	49 715 000,00	43 900 000,00	0,00	0,00	x	200 000,00	200 000,00	0,00	0,00	5 815 000,00				
2024	50 345 000,00	44 000 000,00	0,00	0,00	x	100 000,00	100 000,00	0,00	0,00	6 345 000,00				
2025	50 545 000,00	44 400 000,00	0,00	0,00	x	100 000,00	100 000,00	0,00	0,00	6 145 000,00				
2026	51 200 000,00	44 800 000,00	0,00	0,00	x	50 000,00	50 000,00	0,00	0,00	6 400 000,00				

4) W pozycji wykazuje się kwoty dla lat budżetowych 2013-2018

Lp	Wyszczególnienie	Wynik budżetu x	Przychody budżetu x	Nadwyżka budżetowa z lat ubiegłych x	w tym:		Wolne środki, o których mowa w art. 217 ust.2 pkt 6 ustawy x	w tym:		Kredyty, pożyczki, emisja papierów wartościowych x	w tym:		Inne przychody niezwiązane z zaciąganiem długu 5) x	w tym:	
					na pokrycie deficytu budżetu x	4,1		4,2	na pokrycie deficytu budżetu x		4,2,1	4,3		na pokrycie deficytu budżetu x	4,3,1
2018		-3 000 000,00	5 436 567,00	0,00	1 326 367,00	0,00	100 000,00	0,00	4 110 200,00	0,00	3 000 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2019		-5 130 000,00	6 165 000,00	0,00	100 000,00	0,00	0,00	0,00	6 065 000,00	0,00	5 130 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2020		2 680 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2021		1 985 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2022		1 655 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2023		1 685 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2024		1 355 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2025		1 355 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2026		1 000 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

5) W pozycji wykazuje się w szczególności kwoty przychodów z tytułu prywatyzacji majątku oraz spłaty pożyczek udzielonych ze środków jednostki.

Lp	5	5.1	z tego:						7	Relacja zrównowazenia wydatków bieżących, o której mowa w art. 242 ustawy			
			Rozchody budżetu x	w tym:			Kwota zobowiązań wynikających z przejęcia przez jednostkę samorządu terytorialnego zobowiązań po likwidowanych i przekształcanych jednostkach zaliczanych do sektora finansów publicznych	6		8.1	8.2		
				Splaty rat kapitałowych kredytów i pożyczek oraz wykup papierów wartościowych x	łączna kwota przypadających na dany rok kwot uwłączeń z limitu splaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy x	kwota przypadających na dany rok kwot uwłączeń określonych w art. 243 ust. 3 ustawy x						z tego:	
												kwota przypadających na dany rok kwot uwłączeń określonych w art. 243 ust. 3a ustawy x	kwota przypadających na dany rok kwot uwłączeń, innych niż określone w art. 243 ustawy 6) x
5.1.1	5.1.1.1	5.1.1.2	5.1.1.3	5.2	6	8.1	8.2						
2018	2 436 567,00	2 436 567,00	1 017 192,00	1 017 192,00	0,00	0,00	8 795 200,00	0,00	2 413 843,83	3 740 210,83			
2019	1 035 000,00	1 035 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	11 715 000,00	0,00	5 207 809,50	5 307 809,50			
2020	2 680 000,00	2 680 000,00	935 000,00	935 000,00	0,00	0,00	9 035 000,00	0,00	5 450 000,00	5 450 000,00			
2021	1 985 000,00	1 985 000,00	1 130 000,00	1 130 000,00	0,00	0,00	7 050 000,00	0,00	5 300 000,00	5 300 000,00			
2022	1 655 000,00	1 655 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5 395 000,00	0,00	5 950 000,00	5 350 000,00			
2023	1 685 000,00	1 685 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3 710 000,00	0,00	5 300 000,00	5 300 000,00			
2024	1 355 000,00	1 355 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 355 000,00	0,00	5 200 000,00	5 200 000,00			
2025	1 355 000,00	1 355 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 000 000,00	0,00	5 000 000,00	5 000 000,00			
2026	1 000 000,00	1 000 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4 600 000,00	4 600 000,00			

6) W pozycji wykazuje się w szczególności wyłączenia wynikające z art. 36 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją ustawy budżetowej (Dz.U. poz. 1456 oraz z 2013 r. poz. 1193) oraz kwoty wykupu obligacji przychodowych.

7) Skorygowanie o środki określone w przepisach dotyczących w szczególności powiększenia o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych, zgodnie z art. 242 ustawy.

8) Pomniejszenie wydatków bieżących, zgodnie z art. 35 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją ustawy budżetowej, dotyczy lat 2013-2015.

Wskaźnik spłaty zobowiązań									
Lp	9.1	9.2	9.3	9.4	9.5	9.6	9.6.1	9.7	9.7.1
	Wskaźnik planowanej łącznej kwoty spłaty zobowiązań, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy, do dochodów, bez uwzględnienia zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego i bez uwzględnienia ustawowych wyłączeń przypadających na dany rok ^x	Wskaźnik planowanej łącznej kwoty spłaty zobowiązań, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy, do dochodów, bez uwzględnienia zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego, po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń przypadających na dany rok ^x	Kwota zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego do spłaty w danym roku budżetowym, podlegająca doliczeniu zgodnie z art. 244 ustawy, ^x	Wskaźnik planowanej łącznej kwoty spłaty zobowiązań, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy, do dochodów, po uwzględnieniu wydatki bieżące, do dochodów budżetu, ustalony dla danego roku (wskaźnik jednoroczny) ^x	Dopuszczalny wskaźnik spłaty zobowiązań określony w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczony w oparciu o wykonanie roku poprzedzającego	Dopuszczalny wskaźnik spłaty zobowiązań określony w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczony w oparciu o średnią arytmetyczną z 3 poprzednich lat ^x	Dopuszczalny wskaźnik spłaty zobowiązań określony w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczony w oparciu o plan 3 kwartałów roku poprzedzającego	Informacja o spełnieniu wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczonego w oparciu o wykonanie roku poprzedzającego rok budżetowy ^x	Informacja o spełnieniu wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczonego w oparciu o plan 3 kwartałów roku poprzedzającego rok budżetowy ^x
2018	5,59%	3,48%	0,00	3,48%	6,37%	11,56%	12,01%	TAK	TAK
2019	3,30%	3,23%	0,00	3,23%	10,13%	10,49%	10,94%	TAK	TAK
2020	5,69%	3,89%	0,00	3,89%	11,18%	9,39%	9,84%	TAK	TAK
2021	4,43%	2,24%	0,00	2,24%	10,27%	9,23%	9,23%	TAK	TAK
2022	3,72%	3,72%	0,00	3,72%	10,45%	10,53%	10,53%	TAK	TAK
2023	3,67%	3,67%	0,00	3,67%	10,31%	10,63%	10,63%	TAK	TAK
2024	2,81%	2,81%	0,00	2,81%	10,06%	10,34%	10,34%	TAK	TAK
2025	2,80%	2,80%	0,00	2,80%	9,53%	10,27%	10,27%	TAK	TAK
2026	2,01%	2,01%	0,00	2,01%	8,81%	10,00%	10,00%	TAK	TAK

9) W pozycji wykazuje się w szczególności wyłączenia wynikające z art. 36 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją ustawy budżetowej oraz wyłączenia związane z emisją obligacji przyznanych. Identyfikacyjne wyłączenia dotyczą pozycji 9.6.1.

Wyszczególnienie	Przeznaczenie nadwyżki budżetowej 10)	w tym na:	Informacje uzupełniające o wybranych rodzajach wydatków budżetowych									
			10.1	11.1	11.2	11.3	z tego:		11.4	11.5	11.6	
							bieżące	Wydatki majątkowe				
			Wydatki bieżące na wynagrodzenia i składki od nich naliczane	Wydatki związane z funkcjonowaniem organów jednostki samorządu terytorialnego 11)	Wydatki objęte limitem, o którym mowa w art. 226 ust. 3 pkt 4 ustawy	bieżące	Wydatki majątkowe	Wydatki inwestycyjne kontynuowane	Nowe wydatki inwestycyjne 13)	Wydatki majątkowe w formie dotacji		
10		10.1	11.1	11.2	11.3	11.3.1	11.3.2	11.4	11.5	11.6		
2018	0,00	0,00	18 321 757,96	5 212 046,63	5 915 429,00	1 726 515,00	4 188 914,00	4 001 410,00	5 344 120,65	1 489 986,18		
2019	0,00	0,00	18 435 823,00	4 473 162,00	11 156 874,10	573 748,10	10 583 126,00	10 582 622,00	4 455 282,50	791 126,00		
2020	2 680 000,00	2 680 000,00	19 000 000,00	4 500 000,00	7 815 547,70	131 706,70	7 683 841,00	7 683 841,00	255 200,00	0,00		
2021	1 985 000,00	1 685 000,00	19 475 000,00	4 500 000,00	4 100 000,00	0,00	4 100 000,00	4 100 000,00	0,00	0,00		
2022	1 655 000,00	1 655 000,00	19 650 000,00	5 000 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6 045 000,00	0,00		
2023	1 685 000,00	1 685 000,00	20 000 000,00	5 000 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5 815 000,00	0,00		
2024	1 355 000,00	1 355 000,00	20 500 000,00	5 000 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6 345 000,00	0,00		
2025	1 355 000,00	1 355 000,00	20 975 000,00	5 000 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6 145 000,00	0,00		
2026	1 000 000,00	1 000 000,00	21 200 000,00	5 000 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6 400 000,00	0,00		

10) Przeznaczenie nadwyżki budżetowej, inne niż: spłaty kredytów, pożyczek i wykup papierów wartościowych, wymagają określenia w wieloletniej prognozie finansowej
11) W pozycji wyrażają się kwoty wydatków w ramach zadań własnych klasyfikowanych w dziale 750 - Administracja publiczna w rozdziałach właściwych dla organów i urzędów jednostki samorządu terytorialnego (rozdział od 75017 do 75025)
12) W pozycji wyrażają się kwoty wydatków inwestycyjnych rozporządzanych co najmniej w poprzednim roku budżetowym, którego dotyczy kolumna
13) W pozycji wyrażają się wartości nowych inwestycji, które planuje się rozporządzić w roku, którego dotyczy kolumna

Wyszczególnienie	Finansowanie programów, projektów lub zadań realizowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy									
	12.1	w tym:		12.2	w tym:		12.3	w tym:		12.3.2
		12.1.1	12.1.1.1		12.2.1	12.2.1.1		12.3.1	12.3.2	
	Dochody bieżące na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy			Dochody majątkowe na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy			Wydutki bieżące na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy			Wydutki bieżące na realizację programu, projektu lub zadania wynikające wyłącznie z zawartych umów z podmiotem dysponującym środkami, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy
Lp	12.1	12.1.1	12.1.1.1	12.2	12.2.1	12.2.1.1	12.3	12.3.1	12.3.2	
2018	752 785,00	751 490,00	751 490,00	4 165 673,00	4 160 673,00	4 160 673,00	839 670,00	772 976,33	772 976,33	
2019	531 714,00	517 714,00	517 714,00	3 275 250,00	3 275 250,00	500 000,00	594 607,10	522 714,00	522 714,00	
2020	131 106,70	131 106,70	131 106,70	4 289 041,00	500 000,00	131 106,70	131 106,70	131 106,70	131 106,70	
2021	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2022	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2023	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2024	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2025	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2026	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	

14) W pozycji 12.1.1.1, 12.2.1.1, 12.3.2, 12.4.2., 12.5.1, 12.6.1, 12.7.1 oraz 12.8.1...wykazuje się wyłącznie kwoty wynikające z umów na realizację programu, projektu lub zadania zawartych na dzień uchwalenia prognozy, a nieplanowanych do zawarcia w okresie prognozy.

Wyszczególnienie	w tym:		Wydanki majątkowe na realizację programu, projektu lub zadania	Wydanki na wkład krajowy w związku z umową na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy	Wydanki na wkład krajowy w związku z umową na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego w co najmniej 60% środkami, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy	W tym:	Wydanki na wkład krajowy w związku z umową na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego w co najmniej 60% środkami, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy	w tym:	Przychody z tytułu kredytów, pożyczek, emisji papierów wartościowych powstające w związku z umową na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy bez względu na stopień finansowania tymi środkami	w tym:
	Wydatki majątkowe na realizację programu, projektu lub zadania	finansowane środkami określonymi w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy								
Lp	12.4	12.4.1	12.4.2	12.5	12.5.1	12.6	12.6.1	12.7	12.7.1	
2018	3 628 932,63	3 362 188,25	3 362 188,25	333 438,05	333 438,05	333 438,05	333 438,05	1 110 200,00	0,00	
2019	7 670 000,00	4 210 250,00	2 000 000,00	2 661 643,10	701 893,10	701 893,10	701 893,10	935 000,00	0,00	
2020	3 550 000,00	2 307 500,00	1 900 000,00	1 242 500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2021	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2022	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2023	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2024	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2025	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2026	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	

15) Przez program, projekt lub zadanie finansowane w co najmniej 60% środkami, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy, należy rozumieć także taki program, projekt lub zadanie przynoszące dochód, dla których poziom finansowania ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy, ustala się po odliczeniu zdyktowanego dochodu obliczonego zgodnie z przepisami Unii Europejskiej dotyczącymi takiego programu, projektu lub zadania.

Lp	Przychody z tytułu kredytów, pożyczek, emisji papierów wartościowych powołujące w związku z zawartą po dniu 1 stycznia 2013 r. umowa na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego w co najmniej 60% środkami, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy	w tym:		Kwota zobowiązań wynikających z przejęcia przez jednostkę samorządu terytorialnego zobowiązań po likwidowanych i przekształconych samodzielnych zakładach opieki zdrowotnej	13.2 Dochody budżetowe z tytułu dotacji celowej z budżetu państwa, o której mowa w art. 196 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 217, z późn. zm.)	13.3 Wysokość zobowiązań podlegających umorzeniu, o którym mowa w art. 180 ustawy o działalności leczniczej	13.4 Wydatki na spłatę przejętych zobowiązań samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej przekształconego na zasadach określonych w przepisach o działalności leczniczej	13.5 Wydatki na spłatę przejętych zobowiązań samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej likwidowanego na zasadach określonych w przepisach o działalności leczniczej	13.6 Wydatki na spłatę zobowiązań samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej przelanych do końca 2011 r. na podstawie przepisów o zakładach opieki zdrowotnej	13.7 Wydatki bieżące na pokrycie ujemnego wyniku finansowego samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej
		Przychody z tytułu kredytów, pożyczek, emisji papierów wartościowych powołujące w związku z zawartą po dniu 1 stycznia 2013 r. umowa na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego w co najmniej 60% środkami, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy	Przychody z tytułu kredytów, pożyczek, emisji papierów wartościowych powołujące w związku z zawartą po dniu 1 stycznia 2013 r. umowa na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego w co najmniej 60% środkami, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy							
2018	1 110 200,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2019	935 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2020	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2021	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2022	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2023	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2024	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2025	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2026	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Wykaz przedsięwzięć do WPF

Załącznik Nr 2 do uchwały Nr II/10/2018

kwoty w zł

L.p.	Nazwa i cel	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Okres realizacji		Łączne nakłady finansowe	Rady Gminy Bestwina			Limit zobowiązań
			Od	Do		Z dnia 13 grudnia 2018 r. Limit 2018	Limit 2019	Limit 2020	
1	Wydatki na przedsięwzięcia-ogółem (1.1+1.2+1.3)				33 573 763,20	11 156 874,10	7 815 547,70	4 100 000,00	28 987 850,80
1.a	- wydatki bieżące				3 486 982,20	573 748,10	131 706,70	0,00	2 431 969,80
1.b	- wydatki majątkowe				30 086 881,00	10 583 126,00	7 683 841,00	4 100 000,00	26 555 881,00
1.1	Wydatki na programy, projekty lub zadania związane z programami realizowanymi z udziałem środków, o których mowa w art.5 ust.1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U.Nr.157, poz.1240 z późn.zm.), z tego:				14 661 975,00	5 644 948,10	1 461 106,70	0,00	11 297 130,00
1.1.1	- wydatki bieżące				1 469 565,00	424 948,10	131 106,70	0,00	1 395 720,00
1.1.1.1	Umiem więcej i mogę więcej, Podniesienie kompetencji kluczowych uczniów w Gminie Bestwina -	Urząd Gminy Bestwina	2017	2019	680 716,00	182 358,00	0,00	0,00	606 873,00
1.1.1.2	Aktywna integracja w Gminie Bestwina -	GOPS	2018	2020	418 847,00	142 590,10	131 106,70	0,00	418 847,00
1.1.1.3	Wesołe przedszkolaki w Bestwince - wzmocnienie potencjału edukacyjnego	Zespół Szkolno-Przedszkolny Bestwina	2018	2019	370 000,00	100 000,00	0,00	0,00	370 000,00
1.1.2	- wydatki majątkowe				13 192 410,00	5 220 000,00	1 330 000,00	0,00	9 901 410,00
1.1.2.1	Rozwój cyfrowych usług publicznych administracji samorządowej w Gminie Bestwina - usługi publiczne	Urząd Gminy Bestwina	2015	2018	1 150 000,00	852 000,00	0,00	0,00	852 000,00
1.1.2.2	Termomodernizacja budynku Przedszkola publicznego w Bestwince - termomodernizacja	Urząd Gminy Bestwina	2016	2021	3 000 000,00	0,00	1 330 000,00	0,00	2 880 000,00
1.1.2.3	Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Bestwince - termomodernizacja szkoły	Urząd Gminy Bestwina	2015	2018	4 800 000,00	2 400 000,00	0,00	0,00	2 400 000,00
1.1.2.4	Budowa boiska wielofunkcyjnego w Janowicach - rekreacja	Urząd Gminy Bestwina	2017	2018	488 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.1.2.5	Rozwój energetyki odnawialnej w Gminie Bestwina-budowa indywidualnych instalacji fotowoltaicznych -	Urząd Gminy Bestwina	2017	2019	3 700 000,00	3 670 000,00	0,00	0,00	3 685 000,00
1.1.2.6	Umiem więcej i mogę więcej, Podniesienie kompetencji kluczowych uczniów w Gminie Bestwina -	Urząd Gminy Bestwina	2017	2019	34 410,00	0,00	0,00	0,00	34 410,00
1.1.2.7	Wesołe przedszkolaki w Bestwince - wzmocnienie potencjału edukacyjnego	Zespół Szkolno-Przedszkolny Bestwina	2018	2019	50 000,00	0,00	0,00	0,00	50 000,00
1.2	Wydatki na programy, projekty lub zadania związane z umowami partnerstwa publiczno-prywatnego, z tego:				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2.1	- wydatki bieżące				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2.2	- wydatki majątkowe				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3	Wydatki na programy, projekty lub zadania pozostałe (inne niż wymienione w pkt 1.1.1-1.2), z tego:				18 911 788,20	5 511 926,00	6 354 441,00	4 100 000,00	17 690 720,80
1.3.1	- wydatki bieżące				2 017 317,20	886 849,80	600,00	0,00	1 036 249,80
1.3.1.1	Dowóz dzieci niepełnosprawnych z terenu Gminy Bestwina do szkół i ośrodków w roku szkolnym 2017-2018	Urząd Gminy Bestwina	2017	2018	500 000,00	0,00	0,00	0,00	250 000,00
1.3.1.6	Usługa alarmowania członków OSP w Bestwince, Bestwince, Janowicach i Kaniowie - usługa alarmowania członków OSP	Urząd Gminy Bestwina	2015	2018	1 771,20	73,80	0,00	0,00	73,80
1.3.1.7	Opracowanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Bestwina	Urząd Gminy Bestwina	2017	2018	130 000,00	15 000,00	0,00	0,00	15 000,00
1.3.1.8	Program profilaktyki zakażeń pneumokokowych wśród dzieci w oparciu o szczepienia przeciwko pneumokokom w Gminie Bestwina	Urząd Gminy Bestwina	2016	2018	150 000,00	30 000,00	0,00	0,00	30 000,00

Strona 1 z 2

L.p.	Nazwa i cel	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Okres realizacji		Łączne nakłady finansowe	Limit 2018	Limit 2019	Limit 2020	Limit 2021	Limit zobowiązań
			Od	Do						
1.3.1.11	Usługi serwisowe dla witryny internetowej -	Urząd Gminy Bestwina	2017	2018	5 166,00	1 476,00	0,00	0,00	0,00	1 476,00
1.3.1.12	Sukcesyjna dostawa obiadów dla dzieci uczęszczających do placówek oświatowych na terenie Gminy Bestwina - Bestwinka - żywienie	Zespół Szkolno Przedszkolny Bestwinka	2017	2019	385 520,00	175 000,00	20 000,00	0,00	0,00	195 000,00
1.3.1.13	Sukcesyjna dostawa obiadów dla dzieci uczęszczających do placówek oświatowych na terenie Gminy Bestwina - Janowice - żywienie	Zespół Szkolno Przedszkolny Janowice	2017	2019	296 280,00	175 000,00	15 000,00	0,00	0,00	190 000,00
1.3.1.14	Sukcesyjna dostawa obiadów dla dzieci uczęszczających do placówek oświatowych na terenie Gminy Bestwina - Kaniów - żywienie	Zespół Szkolno Przedszkolny w Kaniowie	2017	2019	426 880,00	210 000,00	23 000,00	0,00	0,00	233 000,00
1.3.1.15	Kontynuacja opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego - plany	Urząd Gminy Bestwina	2018	2019	120 600,00	30 000,00	90 000,00	0,00	0,00	120 000,00
1.3.1.16	System obsługi do automatycznej wysyłki sms -	Urząd Gminy Bestwina	2018	2020	1 700,00	300,00	800,00	600,00	0,00	1 700,00
1.3.2	- wydatki majątkowe				16 884 471,00	857 504,00	5 363 126,00	6 353 841,00	4 100 000,00	16 654 471,00
1.3.2.1	Budowa chodnika dla pieszych wzdłuż ul. Włosa w Bestwinie - bezpieczeństwo	Urząd Gminy Bestwina	2017	2020	2 500 000,00	0,00	1 300 000,00	1 172 000,00	0,00	2 472 000,00
1.3.2.2	Budowa chodnika dla pieszych wzdłuż ul. Dankowskiej w Kaniowie - bezpieczeństwo	Urząd Gminy Bestwina	2017	2020	2 100 000,00	0,00	1 075 000,00	1 000 000,00	0,00	2 075 000,00
1.3.2.3	Budowa chodnika dla pieszych wzdłuż ul. Janowickiej w Janowicach - bezpieczeństwo	Urząd Gminy Bestwina	2017	2021	2 500 000,00	0,00	0,00	1 463 000,00	1 000 000,00	2 463 000,00
1.3.2.4	Budowa oczyszczalni ścieków w ORISW -	Urząd Gminy Bestwina	2017	2018	50 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3.2.5	Program ograniczenia niskiej emisji w Gminie Bestwina -	Urząd Gminy Bestwina	2017	2020	1 132 000,00	500 000,00	500 000,00	132 000,00	0,00	1 132 000,00
1.3.2.6	Projekt kanalizacji sanitarnej południowej części Gminy Bestwina -	Urząd Gminy Bestwina	2017	2019	700 000,00	100 000,00	600 000,00	0,00	0,00	700 000,00
1.3.2.7	Budowa sali gimnastycznej w Janowicach -	Urząd Gminy Bestwina	2018	2021	5 000 000,00	100 000,00	0,00	2 400 000,00	2 500 000,00	5 000 000,00
1.3.2.8	Dofinansowanie inwestycji dla Beskidzkiego Związku Powiatowo Gminnego - zakup nowych autobusów -	Urząd Gminy Bestwina	2018	2020	217 471,00	504,00	130 126,00	86 841,00	0,00	217 471,00
1.3.2.9	Modernizacja budynku UG Bestwina -	Urząd Gminy Bestwina	2017	2021	1 000 000,00	100 000,00	100 000,00	100 000,00	600 000,00	900 000,00
1.3.2.10	Budowa bieżni lekkoatletycznej w Bestwinie - sport, rekreacja	Urząd Gminy Bestwina	2018	2019	1 200 000,00	12 000,00	1 188 000,00	0,00	0,00	1 200 000,00
1.3.2.11	Budowa boiska wielofunkcyjnego na terenach rekreacyjnych w Kaniowie - sport rekreacja	Urząd Gminy Bestwina	2018	2019	150 000,00	10 000,00	140 000,00	0,00	0,00	150 000,00
1.3.2.12	Modernizacja pokryć dachowych w budynkach komunalnych - ul. Krakowska w Bestwinie - poprawa bezpieczeństwa	Urząd Gminy Bestwina	2018	2019	165 000,00	5 000,00	160 000,00	0,00	0,00	165 000,00
1.3.2.13	Modernizacja pokryć dachowych w budynkach komunalnych - ul. Czechowicka w Kaniowie - poprawa bezpieczeństwa	Urząd Gminy Bestwina	2018	2019	180 000,00	10 000,00	170 000,00	0,00	0,00	180 000,00

Objaśnienia do Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Bestwina na lata 2018-2026

Uwagi ogólne :

Wieloletnia Prognoza Finansowa została sporządzona w trybie określonym w art. 226 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych

W opracowaniu prognozy wykorzystano dane dotyczące kształtowania się poszczególnych kategorii dochodów i wydatków budżetowych z ostatnich lat oraz na podstawie aktualnego planu budżetu gminy i jego przewidywane wykonanie.

Wieloletnia Prognoza Finansowa została opracowana na lata 2018 – 2026 tj. na okres spłat rat zaciągniętych i planowanych do zaciągnięcia kredytów, pożyczek oraz wykupu wyemitowanych obligacji.

Dochody :

Długoterminowa prognoza dochodów uwzględnia:

- założenia dla poszczególnych kategorii dochodów budżetowych
- możliwość pozyskania bezzwrotnych środków zewnętrznych

Dochody ze sprzedaży majątku oszacowano na podstawie stanu mienia komunalnego.

Dochody majątkowe zostały zaplanowane zgodnie ze złożonymi wnioskami na dofinansowanie zadań inwestycyjnych środkami z budżetu Unii Europejskiej

Ogólna kwota dochodów zawarta w budżecie Gminy Bestwina na rok 2018 wynosi 50 478 289,48 zł., w tym:

- dochody bieżące 45 056 616,48 zł.
- dochody majątkowe 5 421 673,00 zł.

Dochody ze sprzedaży majątku oszacowano na podstawie stanu mienia komunalnego i planu wykorzystania gminnego zasobu nieruchomości. Na 2018 rok przeznaczono do sprzedaży działki budowlane w Kaniowie: w rejonie ul. Mirowskiej jedną działkę wycenioną na kwotę 10 362,00 zł oraz 9 działek przy ul. Ludowej o wartości 1 052 702,00 zł.

Wydatki :

Podobnie jak dochody, wydatki podzielono na kategorie wydatków bieżących, które na rok 2018 wynoszą 42 642 772,65 zł. oraz wydatki majątkowe na kwotę 10 835 516,83 zł. Ogólna kwota wydatków na 2018 rok to 53 478 289,48 zł.

Wydatki majątkowe zaplanowano na przedsięwzięcia przewidziane w załączniku nr 2 do uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej.

W pozostałym zakresie przewiduje się realizację inwestycji rocznych.

Wydatki na obsługę długu zaplanowano na podstawie harmonogramów spłat pożyczek, papierów wartościowych oraz naliczonych od nich odsetek przedłożonych przez Bank PKO BP, Bank Gospodarstwa Krajowego oraz WFOŚ i GW.

Gmina Bestwina w 2017 roku udzieliła poręczenia kredytu dla OSP w Kaniowie na zakup samochodu ratowniczego do wysokości 110 000,00 zł.

Rozchody :

Spłatę długu zaplanowano na podstawie harmonogramów spłat zaciągniętych zobowiązań.

W 2018 roku do spłaty przypada 2 436 567,00 zł. wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

spłata pożyczki zaciągniętej w BGK na finansowanie zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej **1 017 192,00**

spłata rat pożyczek z WFOŚ i GW **99 375,00**

Wymiana i rozbudowa wodociągu w rejonie ul. Braci Dudów w Bestwinie 49 500,00

Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Gminie Bestwina - etap I Bestwinka 49 875,00

wykup obligacji

1 320 000,00

Rada Nadzorcza WFOŚiGW w Katowicach Uchwałą Nr 85/2018 oraz 107/2018 z dnia 28 marca 2018 roku wyraziła zgodę na umorzenie części pożyczki przeznaczonej na Budowę sieci kanalizacji sanitarnej w gminie Bestwina - etap II - Bestwina w wysokości 289 800,00 zł.

Nastąpiła zmiana w planie rozchodów, które uległy zmniejszeniu o kwotę 289 800,00 zł.

Przychody:

Przychody zaplanowano w wysokości 5 436 567,00 zł z tytułu:

- przychodów z tytułu wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt.6 ustawy w kwocie 1 326 367,00 zł. (wynikające ze sprawozdania Rb-NDS za rok 2017)
- przychody z zaciągniętych pożyczek na finansowanie zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej na zadanie pn. Przebudowa dróg gminnych w kwocie 1 110 200,00 zł. (spłata w 2019 roku)
- przychody z zaciągniętej pożyczki z samorządowego programu pożyczkowego na zadanie pn.: Przebudowa dróg gminnych w Gminie Bestwina na kwotę 1 000 000,00 zł. (okres spłaty pożyczki 5 lat po 200 000,00 zł rocznie)
- przychody ze sprzedaży innych papierów wartościowych na kwotę 2 000 000,00 zł. - planuje się wyemitować obligacje w latach 2018-2019 na kwotę 5 000 000,00 zł. w 2018 roku zaplanowano wyemitować obligacje o wartości 2 000 000,00 zł., a w 2019 planowana kwota to 3 000 000,00 zł. Środki z emisji obligacji zostaną przeznaczone na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu w związku z realizacją zadań majątkowych. Obligacje planuje się wykupić w latach 2021- 2026 - zgodnie z załącznikiem Wieloletniej Prognozy Finansowej - w 2021 roku 500 000,00 zł., w 2022 roku 500 000,00 zł., w 2023 roku 1 000 000,00 zł., w 2024 roku 1 000 000,00 zł., w 2025 roku 1 000 000,00 zł., w 2026 roku 1 000 000,00 zł.

Wynik budżetu :

W 2018 roku zaplanowano budżet, w którym dochody są niższe od wydatków o kwotę 3 000 000,00 zł.

Deficyt zostanie sfinansowany przychodami z zaciągniętej pożyczki z samorządowego programu pożyczkowego oraz z emisji obligacji

Kwota długu, sposób jego sfinansowania .

Kwota wykazana jako dług na koniec każdego roku jest wynikiem działania:

Dług z poprzedniego roku + zaciągany dług – spłata długu.

Kwota długu na koniec 2017 roku wynosi 7 411 367,00 zł.

Planowana kwota długu w 2018 roku wyniesie 8 795 200,00 zł.,

Przy planowaniu budżetu na rok 2019 nie uwzględniono możliwych do zaciągnięcia w 2018 roku

- pożyczki z samorządowego programu pożyczkowego (Uchwała Nr XXXV/266/2018 z dnia 19.02.2018 r.) na kwotę 1 000 000,00 zł oraz
- pożyczki na finansowanie zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej na kwotę 1 110 200,00 zł.

Założenia te zmniejszają kwotę długu w 2018 roku do kwoty 6 685 000,00 zł. W 2019 roku planowane są do zaciągnięcia pożyczki oraz emisja obligacji komunalnych w wysokości 6 065 000,00 zł, spłata zobowiązań wyniesie 1 035 000,00 zł.

Kwota długu w 2019 roku wyniesie 11 715 000,00 zł.

W zakresie zmian przyjętych wartości w WPF na lata 2018-2026

Zmiany w Uchwale budżetowej na rok 2018 oraz zmiany w zarządzeniach wprowadzonych przez Wójta Gminy Bestwina spowodowały konieczność dostosowania wartości wykazanych w załączniku Nr 1 do podjętej Uchwały w sprawie WPF, po zmianach wynoszą:

- **dochody bieżące** 45 056 616,48 zł.,
- **dochody majątkowe** 5 421 673,00 zł.,

Zmiany w planie dochodów wynikają z podjętych zarządzeń Wójta Gminy Bestwina i konieczności dostosowania wartości wykazanych w Wieloletniej Prognozie Finansowej.

- **wydatki bieżące** 42 642 772,65 zł.,

zmniejszenie o kwotę 30 000,00 zł. (w związku ze złożeniem projektu uchwały w sprawie zmian w budżecie gminy na rok 2018)

w tym:

- wydatki związane z realizacją zadań statutowych o kwotę 30 000,00 zł.

- **wydatki majątkowe** 10 835 516,83 zł.,

zwiększenie o kwotę 131 445,00 zł. (w związku ze złożeniem projektu uchwały w sprawie zmian w budżecie gminy na rok 2018)

w tym:

- inwestycje i zakupy inwestycyjne o kwotę 131 445,00 zł.

zmniejszenie o kwotę 101 445,00 zł. (w związku ze złożeniem projektu uchwały w sprawie zmian w budżecie gminy na rok 2018)

w tym:

- inwestycje i zakupy inwestycyjne o kwotę 101 445,00 zł.

Pozostałe zmiany wynikają z konieczności dostosowania wartości wykazanych w WPF do zmian w budżecie wprowadzonych w życie stosownymi zarządzeniami Wójta Gminy Bestwina.

- **wynik budżetu** - 3 000 000,00 zł.,
bez zmian

- **przychody budżetu** 5 436 567,00 zł.,
bez zmian

- **rozkłady budżetu** 2 436 567,00 zł.
bez zmian

Zmiany w wykazie przedsięwzięć do WPF

1. W przedsięwzięciu pn.: Sukcesywna dostawa obiadów dla dzieci uczęszczających do placówek oświatowych na terenie Gminy Bestwina -Bestwinka ulega zmianie limit wydatków na rok 2018 i wynosi 175 000,00 zł.

2. W przedsięwzięciu pn.: Sukcesywna dostawa obiadów dla dzieci uczęszczających do placówek oświatowych na terenie gminy Bestwina - Janowice ulega zmianie limit wydatków na rok 2018 i wynosi 175 000,00 zł.

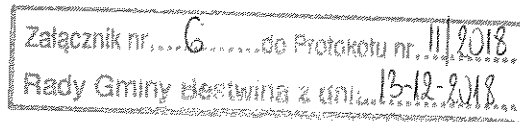
3. W przedsięwzięciu pn.: Sukcesywna dostawa obiadów dla dzieci uczęszczających do placówek oświatowych na terenie gminy Bestwina - Kaniów ulega zmianie limit wydatków na rok 2018 i wynosi 210 000,00 zł.

4. W przedsięwzięciu pn.: Kontynuacja miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego ulega zmianie limit wydatków na rok 2018 do kwoty 30 000,00 zł oraz limit wydatków w 2019 roku do kwoty 90 000,00 zł. Z firmą PA NOVA zostanie podpisany stosowny aneks o zmianie umowy.

5. W przedsięwzięciu pn.: Projekt kanalizacji sanitarnej południowej części Gminy Bestwina zmieniony zostaje limit wydatków na rok 2018 i wyniesie 100 000,00 zł. , w roku 2019 wyniesie 600 000,00 zł. Zmiana harmonogramu wykonywanych zadań.

**UCHWAŁA NR II/11/2018
RADY GMINY BESTWINA**

z dnia 13 grudnia 2018 r.

w sprawie zmiany Uchwały Nr XXXII/251/2017 z dnia 14 grudnia 2017 roku w sprawie budżetu Gminy Bestwina na rok 2018

Na podstawie art. 211 i art. 212 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (t.j. Dz.U. z 2017 roku poz.2077 z późn.zm.) oraz art. 18 ust. 2 pkt 4 i art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2018 roku poz. 994 z późn. zm.)

**Rada Gminy Bestwina
uchwała:**

§ 1. 1.

1. Zwiększa się wydatki budżetu gminy na rok 2018 o kwotę 131 445,00 zł. - zgodnie z załącznikiem Nr 1 do niniejszej Uchwały w działach:

- 754 - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa o kwotę 81 445,00 zł.,
- 801 - Oświata i wychowanie o kwotę 50 000,00 zł.,

1) wydatki majątkowe o kwotę 131 445,00 zł.,

2. Zmniejsza się wydatki budżetu gminy na rok 2018 o kwotę 131 445,00 zł. - zgodnie z załącznikiem Nr 1 do niniejszej Uchwały w działach:

- 010 - Rolnictwo i łowiectwo o kwotę 101 445,00 zł.,
- 710 - Działalność usługowa o kwotę 30 000,00 zł.,

1) wydatki bieżące o kwotę 30 000,00 zł.,

2) wydatki majątkowe o kwotę 101 445,00 zł.

§ 2. Dokonuje się zmian w załączniku Nr 9 - Zestawienie kwot dotacji udzielanej z budżetu gminy, który po zmianach otrzymuje brzmienie jak załącznik Nr 2 do niniejszej Uchwały

§ 3. Budżet po wprowadzonych zmianach wynosi:

1. po stronie dochodów kwotę 50 478 289,48 zł.,
2. po stronie wydatków kwotę 53 478 289,48 zł.,

3. wynik (1-2) deficyt 3 000 000,00 zł., Deficyt budżetu Gminy Bestwina zostanie sfinansowany przychodami z zaciągniętej pożyczki w wysokości 1 000 000,00 zł., oraz przychodami ze sprzedaży papierów wartościowych wyemitowanych przez jednostkę samorządu terytorialnego w wysokości 2 000 000,00 zł.

4. przychody wynoszą 5 436 567,00 zł.,
5. rozchody wynoszą 2 436 567,00 zł.,

§ 4. Wykonanie Uchwały powierza się Wójtowi Gminy Bestwina

§ 5. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego

Przewodniczący Rady

mgr Jerzy Stanlik

Załącznik Nr 1 do uchwały Nr II/11/2018

Rady Gminy Bestwina

z dnia 13 grudnia 2018 r.

Zmiany w planie wydatków

Dział	Rozdział	Grupa	Treść	Wartość
010			Rolnictwo i łowiectwo	- 101 445,00
	01010		Infrastruktura wodociągowa i sanitacyjna wsi	- 101 445,00
		M1IWL	inwestycje i zakupy inwestycyjne (z wyłączeniem inwestycji i zakupów inwestycyjnych na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych)	- 101 445,00
710			Działalność usługowa	- 30 000,00
	71004		Plany zagospodarowania przestrzennego	- 30 000,00
		B1PZB	wydatki bieżące jednostek budżetowych związane z realizacją ich statutowych zadań	- 30 000,00
754			Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	81 445,00
	75412		Ochotnicze straże pożarne	81 445,00
		M1IWL	inwestycje i zakupy inwestycyjne (z wyłączeniem inwestycji i zakupów inwestycyjnych na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych)	81 445,00
801			Oświata i wychowanie	50 000,00
	80104		Przedszkola	50 000,00
		M1IWL	inwestycje i zakupy inwestycyjne (z wyłączeniem inwestycji i zakupów inwestycyjnych na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych)	50 000,00
Razem zwiększenia:				131 445,00
Razem zmniejszenia:				131 445,00

Załącznik Nr 2 do uchwały Nr II/11/2018
Rady Gminy Bestwina
z dnia 13 grudnia 2018 r.

Zestawienie kwot dotacji udzielanych z budżetu gminy w 2018 roku

Dział	ogółem	dotacje dla jednostek sektora finansów publicznych w tym:		dotacje dla jednostek spoza sektora finansów publicznych w tym:	
		dotacje podmiotowe	dotacje celowe	dotacje podmiotowe	dotacje celowe
Wyszczególnienie					
DOTACJE UDZIELANE Z BUDŻETU	4 280 743,65	1 860 041,00	1 298 257,65	0,00	1 131 445,00
w tym:					
600 - Transport i łączność	1 107 984,98		1 107 984,98		
60004 - Lokalny transport zbiorowy	432 735,00		432 735,00		
wydatki bieżące	432 231,00		432 231,00		
Dotacje celowe przekazane gminie na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień między jst	134 496,00		134 496,00		
Wpłaty gmin i powiatów na rzecz innych jst oraz związków gmin, związków powiatowo gminnych, związków powiatów, związków metropolitalnych na dofinansowanie zadań bieżących	297 735,00		297 735,00		
wydatki majątkowe	504,00		504,00		
Wpłaty gmin i powiatów na rzecz innych jst oraz związków gmin, związków powiatowo gminnych, związków powiatów, związków metropolitalnych na dofinansowanie zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych	504,00		504,00		
60014 - Drogi publiczne powiatowe	550 000,00		550 000,00		
wydatki majątkowe					
Dotacja celowa na pomoc finansową udzielaną między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych	550 000,00		550 000,00		
60016 - Drogi publiczne gminne	125 249,98		125 249,98		
wydatki bieżące	125 249,98		125 249,98		

Dotacja celowa na pomoc finansową udzielaną między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań bieżących	125 249,98	125 249,98				
700 - Gospodarka mieszkaniowa	9 166,67	9 166,67				
70005 - Gospodarka gruntami i nieruchomościami	9 166,67	9 166,67				
wydatki bieżące						
Dotacja celowa na pomoc finansową udzielaną między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań bieżących	9 166,67	9 166,67				
750 - Administracja publiczna	30 000,00	30 000,00				
75095 - Pozostała działalność	30 000,00	30 000,00				
wydatki bieżące						
Wpłaty gmin i powiatów na rzecz innych jst oraz związków gmin, związków powiatowo gminnych, związków powiatów, związków metropolitalnych na dofinansowanie zadań bieżących	26 962,82	26 962,82				
wydatki majątkowe						
Wpłaty gmin i powiatów na rzecz innych jst oraz związków gmin, związków powiatowo gminnych, związków powiatów, związków metropolitalnych na dofinansowanie zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych	3 037,18	3 037,18				
754 - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	389 945,00	17 500,00			381 445,00	
75404 - Komendy wojewódzkie policji	17 500,00	17 500,00				
wydatki majątkowe						
Wpłaty jednostek na państwowy fundusz celowy na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych	17 500,00	17 500,00				
75412 - Ochotnicze strażne pożarne	381 445,00	0,00				381 445,00
wydatki majątkowe						
Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek nie zaliczanych do sektora finansów publicznych	381 445,00	0,00				381 445,00
801 - Oświata i wychowanie	16 000,00	16 000,00				
80101 - Szkoły podstawowe	16 000,00	16 000,00				
wydatki bieżące						

Dotacje celowe przekazane gminie na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień między jst	16 000,00	16 000,00				
851 - Ochrona zdrowia	5 606,00	5 606,00				
85158 - Izby wytrzeźwień	5 606,00	5 606,00				
wydatki bieżące						
Dotacja celowa na pomoc finansową udzielaną między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań bieżących	5 606,00	5 606,00				
854 - Edukacyjna opieka wychowawcza	35 000,00	35 000,00				35 000,00
85412 - Kolonie i obozy oraz inne formy wypoczynku dzieci i młodzieży szkolnej, a także szkolenia młodzieży	35 000,00	35 000,00				35 000,00
wydatki bieżące						
Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji stowarzyszeniom	8 000,00	8 000,00				8 000,00
Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji pozostałym jednostkom nie zaliczanym do sektora finansów publicznych	27 000,00	27 000,00				27 000,00
900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	557 000,00	557 000,00				500 000,00
90005 - Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu						500 000,00
wydatki majątkowe						
Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych	57 000,00	57 000,00				500 000,00
90013 - Schroniska dla zwierząt						
wydatki bieżące						
Dotacje celowe przekazane gminie na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień między jst	57 000,00	57 000,00				
921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1 921 041,00	1 860 041,00				6 000,00
92109 - Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby	1 241 041,00	1 180 041,00				6 000,00
wydatki bieżące						
Dotacja podmiotowa z budżetu dla samorządowej instytucji kultury	1 180 041,00	1 180 041,00				

Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji pozostałym jednostkom nie zaliczanym do sektora finansów publicznych	6 000,00				6 000,00	
wydatki majątkowe						
Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych innych jednostek sektora finansów publicznych	55 000,00		55 000,00			
	55 000,00		55 000,00			
92116 - Biblioteki	680 000,00		680 000,00			
wydatki bieżące						
Dotacja podmiotowa z budżetu dla samorządowej instytucji kultury	680 000,00		680 000,00			
926 - Kultura fizyczna i sport	209 000,00				209 000,00	
92605 - Zadania w zakresie kultury fizycznej i sportu	209 000,00				209 000,00	
wydatki bieżące						
Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji stowarzyszeniom	1 500,00				1 500,00	
Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji pozostałym jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych	207 500,00				207 500,00	

UZASADNIENIE

zwiększenia w planie wydatków budżetu gminy na rok 2018

Dział 754 - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa

Rozdział 75412 - Ochotnicze straże pożarne

- zwiększenie o kwotę 81 445,00 z tytułu zwiększenia dotacji celowej z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek nie zaliczanych do sektora finansów publicznych - dotacja w wysokości 381 445,00 zł. dla OSP w Janowicach na zakup samochodu

Dział 801 - Oświata i wychowanie

Rozdział 80104 - Przedszkola

- zwiększenie o kwotę 50 000,00 zł., z tytułu inwestycji i zakupów inwestycyjnych

zmniejszenia w planie wydatków budżetu gminy na rok 2018

Dział 010 - Rolnictwo i łowiectwo

Rozdział 01010 - Infrastruktura wodociągowa i sanitacyjna wsi

zmniejszenie o kwotę 101 445,00 zł., z tytułu wydatków inwestycyjnych - z zadania pn.: Projekt kanalizacji sanitarnej południowej części gminy Bestwina

Dział 710 - Działalność usługowa

Rozdział 71004 - Plany zagospodarowania przestrzennego

- zmniejszenie o kwotę 30 000,00 zł. z tytułu wydatków związanych z realizacją zadań statutowych z zadania pn.: Kontynuacja opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

**UCHWAŁA NR II/12/2018
RADY GMINY BESTWINA**

z dnia 13 grudnia 2018 r.

**w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości oraz zwolnień od tego podatku
obowiązujących w Gminie Bestwina w 2019 roku**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 8, art. 40 ust. 1, art. 41 ust. 1, art. 42 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2018r. poz. 994 ze zm.), art. 5, art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991r. o podatkach i opłatach lokalnych (t.j. Dz.U. z 2018r. poz. 1445 ze zm.) oraz Obwieszczenia Ministra Finansów z dnia 25 lipca 2018r. w sprawie górnych granic stawek kwotowych podatków i opłat lokalnych na rok 2019 (M.P. z 2018r., poz. 745)

**Rada Gminy Bestwina
uchwała:**

§ 1. Określa się następujące stawki podatku od nieruchomości obowiązujące na terenie Gminy Bestwina:

1) od gruntów:

- a) związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, bez względu na sposób zakwalifikowania w ewidencji gruntów i budynków
  - od 1 m² powierzchni 0,82 zł,
- b) pod wodami powierzchniowymi stojącymi lub wodami powierzchniowymi płynącymi jezior i zbiorników sztucznych
  - od 1 hektara powierzchni 4,54 zł,
- c) pozostałych, w tym zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego
  - od 1 m² powierzchni 0,23 zł,
- d) niezabudowanych objętych obszarem rewitalizacji, o którym mowa w ustawie z dnia 09 października 2015 roku o rewitalizacji (Dz.U. z 2018r. poz. 1398), i położonych na terenach, dla których miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przewiduje przeznaczenie pod zabudowę mieszkaniową, usługową albo zabudowę o przeznaczeniu mieszanym obejmującym wyłącznie te rodzaje zabudowy, jeżeli od dnia wejścia w życie tego planu w odniesieniu do tych gruntów upłynął okres 4 lat, a w tym czasie nie zakończono budowy zgodnie z przepisami prawa budowlanego
  - od 1 m² powierzchni 2,98 zł;

2) od budynków lub ich części:

- a) mieszkalnych
  - od 1 m² powierzchni użytkowej 0,74 zł,
- b) związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz od budynków mieszkalnych lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej
  - od 1 m² powierzchni użytkowej 22,36 zł,
- c) zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie obrotu kwalifikowanym materiałem siewnym
  - od 1 m² powierzchni użytkowej 10,59 zł,
- d) związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych w rozumieniu przepisów o działalności leczniczej, zajętych przez podmioty udzielające tych świadczeń
  - od 1 m² powierzchni użytkowej 4,61 zł,
- e) pozostałych, w tym zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego

- od 1 m² powierzchni użytkowej 7,56 zł;

3) od budowli:

a) 2% ich wartości określonej na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 3 i ust. 3-7 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, za wyjątkiem określonym w pkt 3 lit. b niniejszej uchwały,

b) 0,1% służących do zbiorowego odprowadzania i oczyszczania ścieków, ich wartości określonej na podstawie art. 4 ust. 1 pkt. 3 i ust. 3-7 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych.

§ 2. Zwalnia się z podatku od nieruchomości grunty stanowiące drogi wewnętrzne oznaczone w ewidencji gruntów i budynków symbolem "dr", z wyjątkiem związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej.

§ 3. Wykonanie Uchwały powierza się Wójtowi Gminy Bestwina.

§ 4. Traci moc Uchwała Rady Gminy Bestwina Nr XXXI/239/2017 z dnia 30 października 2017 r. w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości oraz zwolnień od tego podatku obowiązujących w Gminie Bestwina w 2018 roku.

§ 5.

1. Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego.

2. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2019 roku.

3. Uchwała podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty na terenie gminy.

Przewodniczący Rady

mgr Jerzy Stanclik

**UCHWAŁA NR II/13/2018
RADY GMINY BESTWINA**

z dnia 13 grudnia 2018 r.

w sprawie określenia na 2019 rok stawek podatku od środków transportowych

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 8, art. 40 ust. 1, art. 41 ust. 1 i art. 42 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2018r. poz. 994 ze zm.), art. 10, art. 12 ust. 4, art. 12b ustawy z dnia 12 stycznia 1991r. o podatkach i opłatach lokalnych (t.j. Dz.U. z 2018r. poz. 1445 ze zm.) oraz Obwieszczenia Ministra Finansów z dnia 25 lipca 2018r. w sprawie górnych granic stawek kwotowych podatków i opłat lokalnych na rok 2019 (M.P. z 2018r., poz. 745)

**Rada Gminy Bestwina
uchwała:**

§ 1. Wysokość rocznych stawek podatku od środków transportowych na rok 2019 obowiązujących w gminie Bestwina zgodnie z Załącznikiem Nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Zwalnia się z podatku od środków transportowych samochody związane z ochroną przeciwpożarową.

§ 3. Wykonanie Uchwały powierza się Wójtowi Gminy Bestwina.

§ 4. Traci moc Uchwała Nr XXXI/240/2017 Rady Gminy Bestwina z dnia 30 października 2017 roku w sprawie określenia na 2018 rok stawek podatku od środków transportowych.

§ 5.

1. Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego.

2. Uchwała wchodzi w życie z dniem 01.01.2019 roku.

3. Uchwała podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty na terenie gminy.

Przewodniczący Rady

mgr Jerzy Stanclik

Załącznik do uchwały Nr II/13/2018

Rady Gminy Bestwina

z dnia 13 grudnia 2018 r.

Wysokość rocznych stawek podatku od środków transportowych na rok 2019 obowiązujących w Gminie Bestwina.

1. Od samochodów ciężarowych o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 3,5 tony i poniżej 12 ton:

powyżej 3,5 tony do 5,5 tony włącznie	612,00 zł
powyżej 5,5 tony do 9,0 ton włącznie	1 020,00 zł
powyżej 9,0 ton i mniej niż 12,0 ton	1 224,00 zł

2. Od samochodów ciężarowych o dopuszczalnej masie całkowitej równej lub wyższej niż 12 ton:

Liczba osi	Dopuszczalna masa całkowita		Stawka podatku od środków transportowych	
	nie mniej niż	mniej niż	Zawieszenie osi pneumatyczne lub równoważne	Inny system zawieszenia osi
2 osie	12	13	1 056,00 zł	1 488,00 zł
	13	14	1 152,00 zł	1 656,00 zł
	14	15	1 284,00 zł	1 836,00 zł
	15		1 428,00 zł	2 040,00 zł
3 osie	12	17	1 044,00 zł	1 500,00 zł
	17	19	1 164,00 zł	1 656,00 zł
	19	21	1 284,00 zł	1 848,00 zł
	21	23	1 440,00 zł	2 052,00 zł
	23	25	1 596,00 zł	2 280,00 zł
	25		1 596,00 zł	2 280,00 zł
4 osie i więcej	12	25	1 584,00 zł	2 268,00 zł
	25	27	1 764,00 zł	2 520,00 zł
	27	29	1 956,00 zł	2 796,00 zł
	29	31	2 100,00 zł	3 036,00 zł
	31		2 100,00 zł	3 036,00 zł

3. Od ciągników siodłowych i balastowych przystosowanych do używania łącznie z naczepą lub przyczepą o dopuszczalnej masie całkowitej zespołu pojazdów równej od 3,5 tony i poniżej 12 ton:

od 3,5 tony i poniżej 12 ton	1 428,00 zł
------------------------------	-------------

4. Od ciągników siodłowych i balastowych przystosowanych do używania łącznie z naczepą lub przyczepą o dopuszczalnej masie całkowitej zespołu pojazdów równej lub wyższej niż 12 ton:

Liczba osi	Dopuszczalna masa całkowita zespołu pojazdu		Stawka podatku od środków transportowych	
	nie mniej	mniej niż	Zawieszenie osi pneumatyczne lub równoważne	Inny system zawieszenia osi
2 osie	12	18	1 248,00 zł	1 788,00 zł
	18	25	1 392,00 zł	1 992,00 zł
	25	31	1 548,00 zł	2 208,00 zł
	31		1 788,00 zł	2 340,00 zł
3 osie i więcej	12	40	2 040,00 zł	2 340,00 zł
	40		2 184,00 zł	2 988,00 zł

5. Od przyczep i naczep, które łącznie z pojazdem silnikowym posiadają dopuszczalną masę całkowitą od 7 ton i poniżej 12 ton, z wyjątkiem związanych wyłącznie z działalnością rolniczą prowadzoną przez podatnika podatku rolnego:

od 7 ton i poniżej 12	840,00 zł
-----------------------	-----------

6. Od przyczep i naczep, które łącznie z pojazdem silnikowym posiadają dopuszczalną masę całkowitą równą lub wyższą niż 12 ton, z wyjątkiem związanych wyłącznie z działalnością rolniczą prowadzoną przez podatnika podatku rolnego:

Liczba osi	Dopuszczalna masa całkowita łącznie z pojazdem silnikowym		Stawka podatku od środków transportowych	
	nie mniej niż	mniej niż	Zawieszenie osi pneumatyczne lub równoważne	Inny system zawieszenia osi
1 oś	12	18	504,00 zł	720,00 zł
	18	25	552,00 zł	804,00 zł
	25		624,00 zł	888,00 zł
2 osie	12	28	1 092,00 zł	1 572,00 zł
	28	33	1 224,00 zł	1 740,00 zł
	33	38	1 356,00 zł	1 836,00 zł
	38		1 452,00 zł	2 160,00 zł
3 osie i więcej	12	38	1 200,00 zł	1 704,00 zł
	38		1 332,00 zł	1 896,00 zł

7. Od autobusów w zależności od liczby miejsc do siedzenia poza miejscem kierowcy:

mniejszej niż 22 miejsca	972,00 zł
równej lub większej niż 22 miejsca	1 968,00 zł

**UCHWAŁA NR II/14/2018
RADY GMINY BESTWINA**

z dnia 13 grudnia 2018 r.

w sprawie zmiany uchwały Nr XVIII/129/2016 Rady Gminy Bestwina z dnia 30 czerwca 2016 r. w sprawie ustalenia metody i stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz stawek opłaty za pojemnik o określonej pojemności.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15, art.40 ust. 1, art.41 ust.1 i art.42 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2018r. poz. 994 z późn.zm.) oraz art.6k ust.1 pkt 1 i pkt 2 w związku z art.6h, 6i i art.6j. ustawy z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2018r. poz.1454 z późn.zm.)

**Rada Gminy Bestwina
uchwała:**

§ 1. W Uchwale Nr XVIII/129/2016 Rady Gminy Bestwina z dnia 30 czerwca 2016 r. w sprawie ustalenia metody i stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz stawek opłaty za pojemnik o określonej pojemności dokonuje się następujących zmian:

1. Skreśla się dotychczasową treść § 2 ust.1 nadając mu nowe brzmienie:

- 1) w wysokości 12 zł miesięcznie od mieszkańca, jeśli odpady są zbierane i odbierane w sposób selektywny, oraz
- 2) w wysokości 24 zł miesięcznie od mieszkańca, jeśli odpady nie są zbierane i odbierane w sposób selektywny

2. Skreśla się dotychczasową treść § 3. ust.1 nadając mu nowe brzmienie:

1) Jeśli odpady są zbierane i odbierane w sposób selektywny:

- a) do 0,04m³ (40 litrów) - 4,00zł
- b) 0,06m³ (60 litrów) - 8,00zł
- c) 0,08m³ (80 litrów) - 10,00zł
- d) 0,11m³ (110 litrów) - 12,00zł
- e) 0,12m³ (120 litrów) - 13,00zł
- f) 0,24m³ (240 litrów) - 26,00zł
- g) 0,10m³ (1100 litrów) - 120,00zł
- h) KP-1,5m³(1500 litrów) - 150,00zł
- i) KP- 5,0m³(5000 litrów) - 500,00zł
- j) KP-7,0m³ (7000 litrów) - 700,00zł
- k) KP-10,0m³(10 000 litrów- 1000,00zł
- l) KP powyżej 10,0m³ (10 000 litrów) – 1000,00zł + 70,00zł za każdy następny m³ (1000 litrów)

3. Skreśla się dotychczasową treść § 3. Ust.2 nadając mu nowe brzmienie:

2) Wyższą, jeśli odpady nie są zbierane i odbierane w sposób selektywny

- a) do 0,04m³ (40 litrów) - 8,00zł
- b) 0,06m³ (60 litrów) - 14,00zł
- c) 0,08m³ (80 litrów) - 20,00zł
- d) 0,11m³ (110 litrów) - 22,00zł
- e) 0,12m³ (120 litrów) - 25,00zł
- f) 0,24m³ (240 litrów) - 50,00zł

- g) 0,10m³ (1100 litrów) - 200,00zł
- h) KP-1,5m³(1500 litrów) - 250,00zł
- i) KP- 5,0m³(5000 litrów) - 800,00zł
- j) KP-7,0m³ (7000 litrów) - 1000,00zł
- k) KP-10,0m³(10 000 litrów- 1100,00zł
- l) KP powyżej 10,0m³ (10 000 litrów) – 1600,00zł + 120,00zł za każdy następny m³ (1000 litrów)”

§ 2. Pozostałe zapisy uchwały nie ulegają zmianie.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Bestwina.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2019 roku i podlega publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego.

Przewodniczący Rady

mgr Jerzy Stanclik

RADA GMINY BESTWINA
43-512 BESTWINA
ul. Krakowska 111

Załącznik nr. 10 do Protokołu nr. 11/2018
Rady Gminy Bestwina z dnia 12-12-2018

**UCHWAŁA NR II/15/2018
RADY GMINY BESTWINA**

z dnia 13 grudnia 2018 r.

w sprawie zbycia nieruchomości

Na podstawie art. 18 ust. 2 punkt 9 litera „a” ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2018r. poz. 994 ze zmianami) oraz art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o gospodarce nieruchomościami (j.t. Dz.U. z 2018r. poz. 121 ze zmianami).

Rada Gminy Bestwina

uchwała:

§ 1. Wyrazić zgodę na zbycie nieruchomości stanowiącej własność Gminy Bestwina, oznaczonej w ewidencji gruntów jako działka nr 89/79 o pow. 0,0416 ha, położonej w Bestwinie przy ul. Krakowskiej, zapisanej w księdze wieczystej nr KA1P/00054584/7 prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Pszczynie.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Bestwina.

§ 3. Uchwała podlega ogłoszeniu na tablicach ogłoszeń w budynku Urzędu Gminy Bestwina ul. Krakowska 111.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

mgr Jerzy Stanclik

**UCHWAŁA NR II/16/2018
RADY GMINY BESTWINA**

z dnia 13 grudnia 2018 r.

w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2019

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2018r., poz. 994), art. 9 ustawy o zdrowiu publicznym z dnia 11 września 2015r. (t.j. Dz.U. z 2018r. poz. 1492) w związku z art. 4¹ ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2018r. poz. 2137)

**Rada Gminy Bestwina
uchwała:**

§ 1.

1. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów **Alkoholowych na rok 2019**, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

2. Program, o którym mowa w ust. 1 stanowi część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Bestwina na lata 2016-2025 przyjętej odrębną uchwałą.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Bestwina.

§ 3.

1. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2019 roku.

2. Uchwała podlega podaniu do publicznej wiadomości w sposób zwyczajowo przyjęty.

Przewodniczący Rady

mgr Jerzy Stanclik

Załącznik do uchwały Nr II/16/2018

Rady Gminy Bestwina

z dnia 13 grudnia 2018 r.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla gminy Bestwina na rok 2019.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest kluczowym aktem prawnym na podstawie, którego prowadzona jest realizacja zadań własnych gminy w zakresie wychowania w trzeźwości, przeciwdziałania alkoholizmowi i przemocy w rodzinie. Program jest corocznie uchwalany przez Radę Gminy na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, jednocześnie jest on skorelowany z Gminnym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Gminnym Programem Przeciwdziałania Narkomanii, a jego cele są zgodne z celami operacyjnymi określonymi w Narodowym Programie Zdrowia.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych realizowany jest przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej i Urząd Gminy Bestwina, zgodnie z zapisami harmonogramu realizacji zadań, przy udziale Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Wykonawcami zadań mogą być, w szczególności osoby fizyczne, prawne, organizacje pozarządowe, kościoły, instytucje kultury, zakłady opieki zdrowotnej, placówki oświatowe, działające w obszarze profilaktyki uzależnień.

WPROWADZENIE

Problemy wynikające z nadmiernego picia alkoholu mają szczególne znaczenie, spośród licznych problemów społecznych występujących w naszym kraju. Jest to spowodowane znacznymi rozmiarami szkód oraz kosztów społeczno-ekonomicznych, które ponosi budżet państwa.

Nadmierne spożywanie alkoholu ma istotny wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne zarówno jednostek, jak i ich rodzin, a w konsekwencji tego szkodliwie wpływa na całą populację. Stanowi obecnie jedną z ważniejszych kwestii społecznych. Szkody wynikające z nadużywania alkoholu występują w bardzo różnych obszarach naszej rzeczywistości i powodują wiele szkód społecznych – zakłócenie porządku publicznego, przestępczość, przemoc w rodzinie, ubóstwo czy bezrobocie oraz wypadki komunikacyjne.

Wyżej wymienionych szkód nie można uniknąć, ale można zmniejszyć ich rozmiary i dotkliwość poprzez edukowanie o skutkach nadużywania alkoholu, uświadamianie problemu, wskazywanie alternatywnych sposobów spędzania wolnego czasu, uczenie radzenia sobie z sytuacjami trudnymi, konfliktowymi, czy uczenie jak skutecznie bez używek rozładować napięcie i rodzącą się agresję.

Picie alkoholu postrzegane jest nadal, zwłaszcza wśród młodych ludzi, jako swoisty sposób na życie i na rozwiązywanie problemów dnia codziennego.

Pomocne w tym przypadku jest wspieranie dzieci w kształtowaniu prawidłowych postaw osobowościowych, aby nie było im potrzebne sięganie po substancje uzależniające w ich dorosłym życiu.

PODSTAWA PRAWNA

Podstawy prawne, które regulują kwestie realizacji zadań własnych gminy z przedmiotowego zakresu oraz są podstawą realizacji niniejszego programu to:

- Ustawa o zdrowiu publicznym z dnia 11 września 2015r. (t.j. Dz. U. z 2018r. poz. 1492) w związku z art. 4¹ ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (j.t. Dz. U. z 2018 r. poz. 2137)
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (j.t. Dz. U. z 2018r, poz. 994),
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (j.t. Dz. U. z 2018 roku, poz. 1508),
- Ustawa z dnia 09 czerwiec 2011 r o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (j.t. Dz.U. 2018, poz. 998)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (j.t. Dz. U. 2015 poz. 1390),
- Narodowy Program Zdrowia 2016-2020

Zadania przewidziane do realizacji, zapisane w poniższym programie są kontynuacją działalności prowadzonej w latach ubiegłych. Realizacja zadań to uwzględnienie aktualnych potrzeb lokalnych z wykorzystaniem istniejących zasobów służących rozwiązywaniu problemów wynikających z uzależnień.

Źródłem finansowania tych zadań są środki pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Opłaty te stanowią dochód gminy, który wykorzystywany jest wyłącznie na realizację zadań programu i nie może być przeznaczony na inne cele (art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi)

Cel główny Programu:

Zapobieganie powstawaniu nowych problemów uzależnień, zmniejszanie rozmiarów już istniejących problemów alkoholowych i przemocy w rodzinie oraz zwiększanie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z nimi.

Cele szczegółowe Programu:

- I. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie
- II. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych
- III. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- IV. Zintensyfikowanie działań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Zadania do realizacji celów szczegółowych przedstawione są w poniższym Harmonogramie.

Harmonogram: cele, zadania oraz wskaźniki realizacji zadań własnych Gminy BESTWINA.

Lp	Nazwa zadania	Harmonogram/ realizator	Wskaźniki
I.	Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie		
1.	Współpraca z placówkami leczenia uzależnień poprzez dofinansowanie zajęć ponadstandardowych, wykraczających poza zakres podstawowego programu terapeutycznego lub zajęć po terapii dla osób uzależnionych i współuzależnionych; opłata badań biegłych sądowych ds. uzależnień i opłata wniosków sądowych. (wydatki – rozdział 85154)	Cały rok / GOPS w Bestwinie	- liczba osób korzystających z usług poradni leczenia uzależnień, -liczba osób skierowanych do biegłych sądowych na badanie w przedmiocie uzależnienia od alkoholu; - liczba wniosków skierowanych do sądu - liczba wniosków oddalonych przez sąd.
2.	Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego i działania interwencyjno-wspierające dla członków rodzin, w których występują problemy alkoholowe lub uzależnień, w tym w zakresie przemocy w rodzinie lub zagrożonych przemocą, konsultacje telefoniczne - Punkt Konsultacyjny GKRPA.	Cały rok / GKRPA Dyżur psychologa, specjalisty terapii współuzależnienia lub przemocy w rodzinie (praca z członkami rodzin); Dyżur terapeuty leczenia uzależnień (praca z osobą	-liczba osób korzystających z poradnictwa - liczba pełnionych dyżurów - liczba udzielonych porad

	(wydatki – rozdział 85504)	uzależnioną lub pijącą szkodliwie albo ryzykownie);	
II	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań zawartych w programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych realizowanych w czasie ferii zimowych i wakacji letnich.		
1.	Dofinansowanie szkolnych programów profilaktyki w zakresie uzależnienia od alkoholu. (wydatki – rozdział 85154)	Cały rok / GOPS / Szkoły z terenu Gminy Bestwina	- ilość i rodzaj zrealizowanych programów profilaktycznych - ilość odbiorców programów
2.	Dofinansowanie szkolnych programów profilaktyki w zakresie uzależnienia od narkotyków oraz innych substancji chemicznych, w tym dopalaczy. (wydatki – rozdział 85153)	Cały rok / GOPS / Szkoły z terenu Gminy Bestwina	- ilość i rodzaj zrealizowanych programów profilaktycznych - ilość odbiorców programów
3.	Dofinansowanie szkolnych programów profilaktyki w zakresie przeciwdziałania przemocy rówieśniczej (wydatki – rozdział 85205)	Cały rok / GOPS / Szkoły z terenu Gminy Bestwina	- ilość i rodzaj zrealizowanych programów profilaktycznych - ilość odbiorców programów
4.	Dofinansowanie wypoczynku dzieci w czasie wakacji letnich i ferii (wydatki – rozdział 85154)	Cały rok / GOPS / Szkoły z terenu Gminy Bestwina	- ilość dzieci objętych zajęciami - ilość dni prowadzenia zajęć - rodzaj i charakter zajęć
5.	Działania na rzecz ograniczania dostępności alkoholu dla nieletnich poprzez edukację sprzedawców i przedsiębiorców prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych (w tym organizacja szkoleń) Kontrola punktów sprzedaży (oświadczenia) (wydatki – rozdział 85154)	Cały rok/GKRPA	- ilość szkoleń - ilość osób korzystających ze szkoleń - ilość przeprowadzonych kontroli
II	Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służącej		
I.	rozwiązywaniu problemów alkoholowych;		
1.	Warsztaty rozwojowe dla osób utrzymujących długotrwałą abstynencję (wydatki – rozdział 85504)	GOPS/GKRPA	Ilość warsztatów i uczestników
2.	Prowadzenie profilaktycznej działalności edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przeciwdziałania przemocy w rodzinie – warsztaty dla osób dorosłych (wydatki – rozdział 85504)	GOPS/GKRPA	Ilość warsztatów i uczestników
3.	Zakup materiałów biurowych, zakup usług pocztowych dla potrzeb obsługi GKRPA i Punktu Konsultacyjnego. (wydatki – rozdział 85154)	Cały rok/ GOPS w Bestwinie	- efektywniejsza obsługa pracy Gm. Komisji RPA i realizacji programu
4.	Udzielenie pomocy finansowej (dotacja celowa) dla Ośrodka Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym w Bielsku-Białej. (wydatki – rozdział 85158)	Urząd Gminy – dotacja celowa	- ilość odbiorców korzystających z OPPA w Bielsku-Białej
I	Zintensyfikowanie działań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych		
V.			
1.	Finansowanie kosztów pracy członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.	Cały rok/GKRPA,	- ilość wydanych opinii w sprawie wydania nowych

	(wydatki – rozdział 85154)		GOPS w Bestwinie	zezwoleń na sprzedaż alkoholu - ilość rozpatrzonych wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego - ilość postępowań zespołu interdyscyplinarnego ds. przemocy lub grup roboczych z udziałem członków komisji
2.	Dyżur terapeutyczny w Punkcie Konsultacyjnym, konsultacje telefoniczne. (wydatki – rozdział 85504)		Cały rok/ GKRPA	-liczba osób korzystających z poradnictwa lub wsparcia w zakresie uzależnienia od alkoholu - ilość załatwianych spraw, - liczba pełnionych dyżurów
3	Dyżury i spotkania motywujące, wspierające rodziny w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy, prowadzone przez Członków GKRPA w Punkcie Konsultacyjnym (wydatki – rozdział 85504)		Cały rok/ Konsultant członek GKRPA	-liczba osób korzystających z poradnictwa lub wsparcia dla rodziny - ilość załatwianych spraw, - liczba pełnionych dyżurów
4.	Zakup usług szkoleniowych dla Członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i innych osób pracujących w sferze problematyki uzależnień i przemocy w rodzinie – wsparcie rodziny. (wydatki – rozdział 85504)		Cały rok	- liczba osób biorących udział w szkoleniach; - liczba i rodzaj szkoleń podnoszących kwalifikacje członków GKRPA
V.	Ogólny koszt realizacji GPPIRPA na rok 2018 w tym wydatki: Dział 851 - rozdział 85153 - rozdział 85154 Dział 851 - razem Dział 852 - rozdział 85205 Dział 855 - rozdział 85504	145000,00 4 000,00 98 500,00 102 500,00 2 000,00 40 500,00	2019r.	-----
	Dotacja celowa - Dział 851 – rozdział 85158	6 249,00	2019r.	-----

Realizatorzy programu:

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bestwinie
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bestwinie,
3. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bestwinie,
4. Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Bestwinie,
5. Komenda Policji w Czechowicach-Dziedzicach,
6. Placówki oświatowe z terenu gminy Bestwina,
7. Placówki służby zdrowia w Gminie Bestwina,
8. Poradnie Leczenia uzależnień,
9. Ośrodek Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym w Bielsku - Białej

GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Kluczową rolę w rozwiązywaniu problemów alkoholowych na szczeblu lokalnym, zgodnie z ustawą, pełni Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, którą powołuje Wójt Gminy (art. 4¹ ust. 3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi).

Do zadań Komisji należy:

1. opiniowanie wniosków złożonych przez przedsiębiorców w sprawie wydania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,

2. inicjowanie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, narkotykowych oraz przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie,

3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży,

4. wspomaganie działalności instytucji i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,

5. współpraca z innymi organami administracji państwowej i samorządowej oraz organizacjami społecznymi oraz związkami wyznaniowymi w zakresie przeciwdziałaniu alkoholizmowi, narkomanii i przemocy w rodzinie,

6. współrealizowanie działań związanych z realizacją gminnego programu rozwiązywania problemów alkoholowych,

7. wraz z Pełnomocnikiem określanie zadań dla punktu konsultacyjnego – informacyjno – doradczy i poradnictwa specjalistycznego,

8. udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,

9. prowadzenie postępowania w sprawach osób, które nadużywają alkoholu, a w przypadkach uzasadnionych - przygotowanie niezbędnej dokumentacji do Sądu Rodzinnego w Pszczynie o wszczęcie postępowania, o wydanie postanowienia w sprawie uzależnienia i zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu,

10. kierowanie zawiadomień (Niebieska Karta) do Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego, Policji lub Prokuratury w przypadku podejrzenia, że w rodzinie występuje przemoc,

11. kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych w punktach sprzedaży,

12. udział w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy,

13. uczestniczyć w corocznym opracowywaniu projektu Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Wynagrodzenie za pracę w Komisji wynosi:

a) za posiedzenie:

- Przewodniczący - 140,00 zł,

- Sekretarz - 130,00 zł,

- Członek - 120,00 zł,

b) za pracę w Zespole Interdyscyplinarnym w czasie jednego posiedzenia, wynagrodzenie jak dla członka Komisji - 120,00 zł,

c) za prowadzenie dyżuru i uczestniczenie w Zespole Motywującym w Punkcie Konsultacyjnym dla członka Komisji - 120,00 zł,

d) za pracę w zespole kontrolnym (kontrola punktów sprzedaży w zakresie składanych oświadczeń) dla członka zespołu

- 500,00 zł. kontrola w placówce posiadającej 1 zezwolenie,

- 750,00 zł kontrola w placówce posiadającej 2 i więcej zezwoleń.

ZAKOŃCZENIE

Program powstał po konsultacji oraz we współpracy z Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bestwinie, instytucjami realizującymi zadania na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Gminy Bestwina z wykorzystaniem „Diagnozy problemów społecznych dla gminy Bestwina” przeprowadzonej w 2018 roku.

Program jednocześnie stanowi część „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bestwina na lata 2016 -2025”.

Działania prowadzone są w ramach poprzednich programów i realizowane zgodnie z państwowymi rekomendacjami. Gmina Bestwina realizuje wszystkie zadania zapisane w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, a sposób prowadzenia działań ma charakter innowacyjny i długofalowy.

Ważnym zadaniem jest również zapewnienie stałej, kompleksowej i profesjonalnej oferty pomocy osobom krzywdzonym. Niezbędne są także działania ukierunkowane na sprawcę przemocy poprzez realizację programów edukacyjno – korekcyjnych i terapeutycznych. Wykazane wyżej działania dają podstawę prawidłowej realizacji tych założeń.

Zakładane rezultaty, przy realizacji zadań Programu, to: poprawa funkcjonowania rodzin, zmniejszenie ilości osób uzależnionych od alkoholu, tzw. czynnych alkoholików, poprawa stanu zdrowia osób uzależnionych, współuzależnionych i Dorosłych Dzieci Alkoholików oraz zwiększenie oferty post-terapeutycznej.

RADA GMINY BESTWINA
43-512 BESTWINA
ul. Krakowska 111

Załącznik nr...12...do Protokołu nr...11/2018...
Rady Gminy Bestwina z dnia 13.12.2018.

**UCHWAŁA NR II/17/2018
RADY GMINY BESTWINA**

z dnia 13 grudnia 2018 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Bestwina na lata 2018-2022

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt. 9, art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 1875 ze zm.) w związku z art. art. 87 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 2187 ze zm.) po uzyskaniu pozytywnej opinii projektu programu przez Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach - Delegatura w Bielsku-Białej

**Rada Gminy Bestwina
uchwała:**

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Bestwina na lata 2018-2022, po uzyskaniu pozytywnej opinii przez Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków - Delegatura w Bielsku-Białej, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Bestwina.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego.

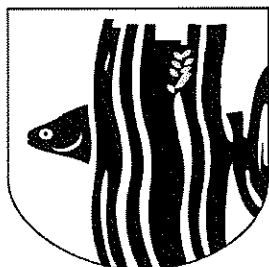
Przewodniczący Rady

mgr Jerzy Stanclik

Załącznik do uchwały Nr II/17/2018

Rady Gminy Bestwina

z dnia 13 grudnia 2018 r.

GMINNY PROGRAM OPIEKI NAD ZABYTKAMI NA TERENIE GMINY BESTWINA NA LATA 2018 - 2022

BESTWINA 2018

Spis treści	
Wprowadzenie	3
Podstawy prawne sporządzenia gminnego programu opieki nad zabytkami	4
Wybrane akty prawne regulujące kwestie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami obowiązujące na terenie Rzeczypospolitej Polskiej	5
Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.	5
Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami	5
Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym	10
Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami	10
Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane	11
Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym	12
Ustawa o z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody	12
Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska	13
Ustawa z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej	14
Ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych	14
Wybrane akty wykonawcze	14
Krajowy Program Ochrony Zabytków i Opieki nad Zabytkami 2014-2017 jako podstawowe narzędzie ochrony zabytków w Państwie	15
Regulacja Ochrony zabytków w województwie Śląskim	16
Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego	18
Wojewódzki Program Opieki nad Zabytkami w Województwie Śląskim na lata 2014-2017	19
Strategia rozwoju kultury w województwie śląskim na lata 2006-2020	20
Strategia Rozwoju Powiatu Bielskiego do 2020	21
Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju do 2030	22
Spójność Programu z dokumentami strategicznymi w Polsce w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego	23
Strategia Rozwoju Gminy Bestwina na lata 2014 – 2020	23
Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Bestwina TOM II Kierunki Zagospodarowania Przestrzennego	25
Priorytety i główne kierunki działań Programu	29
Rys Historyczny oraz charakterystyka Gminy Bestwina	38
Kalendarium	53
Program opieki nad zabytkami a zamierzenia Gminy Bestwina	70
Priorytet nr 1 Lokalne dziedzictwo kulturowe ochrona oraz administracja	72
Priorytet nr 2 Ochrona, Dokumentacja Lokalnego Dziedzictwa	74
Priorytet nr 3 Budowanie oraz wzmocnianie krajobrazu kulturowego	76
Sposób realizacji Program	77
Źródła finansowania Programu	78
Dotacje	78
Kryteria oceny przy sporządzaniu sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Ochrony nad Zabytkami	82
Wykaz Obiektów ujętych w Gminnej Ewidencji Gminy Bestwina	83
Bibliografia	88

Wprowadzenie

Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r. poz. 2187 ze zmianami) nakłada na Gminę Bestwina obowiązek sporządzenia programu opieki nad zabytkami, stanowi o tym *expressis verbis* artykuł 87 ustawy. Obecna sytuacja rynkowo-gospodarcza na rynku nieruchomości, powoduje, iż wielokrotnie starsze obiekty są eliminowane z krajobrazu by ustąpić miejsca nowoczesnym budynkom. Ustawodawca dostrzegając ten problem, wyposażył gminy w narzędzia, mające zapobiec niszczeniu lokalnej historii - do jednych z nich należy wyżej wspomniany program opieki nad zabytkami.

Głównym celem przyjęcia programu dla Gminy Bestwina jest wdrożenie planu ochrony zabytków, który wpłynie na polepszenie stanu zabytków, a tym samym będzie oddziaływał na świadomość społeczną, w zakresie zapobiegania degradacji zabytków. Program przyjmuje plan działań na lata 2018-2022 wskazując potencjalne źródła finansowania.

Lokalna kultura stanowi istotny element miejscowego dziedzictwa, na które składają się wielowiekowe tradycje oraz dzieje znanych rodzin, społeczności, historie zabytków architektury sakralnej oraz użytkowej. Istotnym z punktu widzenia przyszłych pokoleń jest ochrona przed degradacją zachowanego dorobku, w celu zachowania na przyszłość świadectwa oraz dorobku naszych dziadów oraz pradiadów.

W przyszłości następny program powinien uwzględniać dotychczasowy dorobek kultury, ale także nową sytuację prawną, gospodarczą oraz społeczną, aktualne uwarunkowania oraz w miarę możliwości stanowić kontynuację niniejszego programu.

Przyjęty przez Radę Gminy Gminny Program Opieki nad Zabytkami jest dokumentem strategicznym, który stanowi istotny kierunek polityki lokalnej.

1. Podstawy prawne sporządzenia gminnego programu opieki nad zabytkami

Podstawę ochrony zabytków na terenie gminy przewiduje ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2017 r., poz. 1875 z późn. zm.), która w art. 7 ust. 1 pkt. 9 stanowi, iż zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy. W szczególności zadania własne obejmują sprawy: kultury, w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

Podstawowe obowiązki nakłada, również art. 87 ustawy z dnia 23 lipca 2003 o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 2187 ze zmianami), który zakłada powstanie w gminie na okres 4 lat programu opieki nad zabytkami, opiniowanego przez wojewódzkiego konserwatora zabytków. Ustawa nakłada ponad to na Wójta obowiązek sporządzania z realizacji programu sprawozdania co 2 lata.

Do najważniejszych założeń programu zgodnie z art. 87 ust. 2 ustawy należą:

- 1) włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych, wynikających z koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju;
- 2) uwzględnianie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej;
- 3) zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania;
- 4) wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;
- 5) podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami;
- 6) określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków;
- 7) podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.

Jak wskazują powyższe, ustawodawca nakłada na podmioty zobligowane do przyjęcia programu, szczegółowe obowiązki w zakresie zawartości oraz celu programu.

1.1. Wybrane akty prawne regulujące kwestie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami obowiązujące na terenie Rzeczypospolitej Polskiej

1.2 Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. (Dz.U. z 1997, Nr 78, poz. 483 z późn. zm.)

Ochrona zabytków została przewidziana przez ustrojodawcę w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. zgodnie z art. 5. Rzeczpospolita Polska strzeże niepodległości i nienaruszalności swojego terytorium, zapewnia wolności i prawa człowieka i obywatela oraz bezpieczeństwo obywateli, strzeże dziedzictwa narodowego oraz zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju.

Z kolei art. 6 ust. 1 stanowi, iż Rzeczpospolita Polska stwarza warunki upowszechniania i równego dostępu do dóbr kultury, będącej źródłem tożsamości narodu polskiego, jego trwania i rozwoju. Zgodnie z art. 86 każdy jest zobowiązany do dbałości o stan środowiska i ponosi odpowiedzialność za spowodowane przez siebie jego pogorszenie. Zasady tej odpowiedzialności określa ustawa.

Przyjęte zasady w sposób nie budzący wątpliwości stwarzają podwaliny ochrony dziedzictwa narodowego oraz lokalnego, w tym zabytków na terenie RP oraz wyposażają ustawodawcę w legitymację do tworzenia ochrony prawnej w aktach prawnych niższej rangi.

1.3 Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2017 r. poz. 2187 z późn. zm.)

Jednym z najważniejszych źródeł prawa po Konstytucji RP chroniących *explicite* zabytki jest ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Zgodnie z art. 1 cytowanej ustawy ustawa określa przedmiot, zakres i formy ochrony zabytków oraz opieki nad nimi, zasady tworzenia krajowego programu ochrony

zabytków i opieki nad zabytkami oraz finansowania prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytkach, a także organizację organów ochrony zabytków.

Z kolei zgodnie z art. 4 ochrona zabytków polega w szczególności na podejmowaniu przez organy administracji publicznej działań mających na celu:

- 1) zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie;
- 2) zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków;
- 3) udaremnianie niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytków;
- 4) przeciwdziałanie kradzieży, zaginięciu lub nielegalnemu wywozowi zabytków za granicę;
- 5) kontrolę stanu zachowania i przeznaczenia zabytków;
- 6) uwzględnianie zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska.

W myśl art. 5 opieka nad zabytkami sprawowana przez jego właściciela lub posiadacza polega w szczególności, na zapewnieniu warunków:

- 1) naukowego badania i dokumentowania zabytku;
- 2) prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku;
- 3) zabezpieczenia i utrzymania zabytku oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie;
- 4) korzystania z zabytku w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości;
- 5) popularyzowania i upowszechniania wiedzy o zabytku oraz jego znaczeniu dla historii i kultury.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 ochronie i opiece podlegają, bez względu na stan zachowania:

- 1) zabytki nieruchome, będące w szczególności:
  - a) krajobrazami kulturowymi,
  - b) układami urbanistycznymi, ruralistycznymi i zespołami budowlanymi,
  - c) dziełami architektury i budownictwa,
  - d) dziełami budownictwa obronnego,
  - e) obiektami techniki, a zwłaszcza kopalniami, hutami, elektrowniami i innymi

zakładami przemysłowymi,

- f) cmentarzami,
- g) parkami, ogrodami i innymi formami zaprojektowanej zieleni,
- h) miejscami upamiętniającymi wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji.

Zgodnie z art. 6 ust.1 pkt. 2 ochronie i opiece podlegają, bez względu na stan zachowania: zabytki ruchome, będące w szczególności:

- a) dziełami sztuk plastycznych, rzemiosła artystycznego i sztuki użytkowej,
- b) kolekcjami stanowiącymi zbiory przedmiotów zgromadzonych i uporządkowanych według koncepcji osób, które tworzyły te kolekcje,
- c) numizmatami oraz pamiątkami historycznymi, a zwłaszcza militariami, sztandarami, pieczęciami, odznakami, medalami i orderami,
- d) wytworami techniki, a zwłaszcza urządzeniami, środkami transportu oraz maszynami i narzędziami świadczącymi o kulturze materialnej, charakterystycznymi dla dawnych i nowych form gospodarki, dokumentującymi poziom nauki i rozwoju cywilizacyjnego,
- e) materiałami bibliotecznymi, o których mowa w art. 5 ustawy z dnia 27 czerwca 1997r. o bibliotekach (Dz. U. z 2012 r. poz. 642 i 908, z 2013 r. poz. 829 oraz z 2017r. poz. 60 i 1086),
- f) instrumentami muzycznymi,
- g) wytworami sztuki ludowej i rękodzieła oraz innymi obiektami etnograficznymi,
- h) przedmiotami upamiętniającymi wydarzenia historyczne, bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt. 3 ochronie i opiece podlegają, bez względu na stan zachowania zabytki archeologiczne, będące w szczególności:

- a) pozostałościami terenowymi pradziejowego i historycznego osadnictwa,
- b) cmentarzyskami,
- c) kurhanami,
- d) relikwiami działalności gospodarczej, religijnej i artystycznej.

Ochronie mogą podlegać nazwy geograficzne, historyczne lub tradycyjne nazwy obiektu budowlanego, placu, ulicy lub jednostki osadniczej.

W art. 7 ustawodawca wskazuje formy ochrony zabytków, do których należą:

- 1) wpis do rejestru zabytków,
  - 1a) wpis na Listę Skarbów Dziedzictwa,
- 2) uznanie za pomnik historii,
- 3) utworzenie parku kulturowego,
- 4) ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego.

Zgodnie z art. 18 ust. 1. ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami uwzględnia się przy sporządzaniu i aktualizacji koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, strategii rozwoju województw, planów zagospodarowania przestrzennego województw, planu zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej, analiz i studiów z zakresu zagospodarowania przestrzennego powiatu, strategii rozwoju gmin, studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego albo decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego.

Zgodnie z art. 18 ust. 2 w koncepcji, strategiach, analizach, planach i studiach, o których mowa w ust. 1 w szczególności:

- 1) uwzględnia się krajowy program ochrony zabytków i opieki nad zabytkami,
- 2) określa się rozwiązania niezbędne do zapobiegania zagrożeniom dla zabytków, zapewnienia im ochrony przy realizacji inwestycji oraz przywracania zabytków do jak najlepszego stanu,
- 3) ustala się przeznaczenie i zasady zagospodarowania terenu uwzględniające

opiekę nad zabytkami.

Zgodnie z art. 19 ust. 1. w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego uwzględnia się w szczególności ochronę:

- zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru i ich otoczenia,
- innych zabytków nieruchomości, znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków,
- parków kulturowych.

W decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego uwzględnia się w szczególności ochronę:

- 1) zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru i ich otoczenia,
- 2) innych zabytków nieruchomości, znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków.

W uchwale określającej zasady i warunki sytuowania obiektów małej architektury, tablic i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń uwzględnia się w szczególności:

- 1) ochronę zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru i ich otoczenia
- 2) ochronę zabytków nieruchomości, innych niż wymienione w pkt 1, znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków;
- 3) wnioski i rekomendacje audytów krajobrazowych oraz plany ochrony parków krajobrazowych. W przypadku gdy gmina posiada gminny program opieki nad zabytkami, ustalenia tego programu uwzględnia się w studium i planie, o których mowa w ust. 1. 3. W studium i planie, o których mowa w ust. 1 ustala się, w zależności od potrzeb, strefy ochrony konserwatorskiej obejmujące obszary, na których obowiązują określone ustaleniami planu ograniczenia, zakazy i nakazy, mające na celu ochronę znajdujących się na tym obszarze zabytków.

Zgodnie z art. 22 ust. 1 Generalny Konserwator Zabytków prowadzi krajową ewidencję zabytków w formie zbioru kart ewidencyjnych zabytków znajdujących się w wojewódzkich ewidencjach zabytków.

Zgodnie z art. 22 ust. 2 Wojewódzki Konserwator Zabytków prowadzi wojewódzką ewidencję zabytków w formie kart ewidencyjnych zabytków znajdujących się na terenie województwa, kolejno art. 22 ust. 3 stanowi włączenie karty ewidencyjnej zabytku ruchomego niewpisanego do rejestru do wojewódzkiej ewidencji zabytków może nastąpić za zgodą właściciela tego zabytku, art. 22 ust. 4 Wójt (burmistrz, prezydent miasta) prowadzi gminną ewidencję zabytków w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomości z terenu gminy. Z kolei zgodnie z art. 22 ust. 5 w Gminnej Ewidencji Zabytków powinny być ujęte:

- 1) zabytki nieruchome wpisane do rejestru,
- 2) inne zabytki nieruchome znajdujące się w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków,
- 3) inne zabytki nieruchome wyznaczone przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) w porozumieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

Jak wskazuje powyższe, ustawodawca w sposób precyzyjny określa zakres obowiązków oraz poszczególne kompetencje poszczególnych podmiotów w kontekście ochrony zabytków.

1.4 Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. , o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2017 r., poz. 1875 z późn. zm.)

Ustawa w otwartym katalogu zadań publicznych stanowi, iż zgodnie z art. 7 ust.1.Zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy.

W szczególności zadania własne obejmują sprawy:

pkt. 9) kultury, w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

1.5 Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2018 r., poz. 121, z późn. zm.)

Ustawa o gospodarce nieruchomościami w art. 6 ust. 5 stanowi, iż celami publicznymi w rozumieniu ustawy są: opieka nad nieruchomościami stanowiącymi zabytki w rozumieniu przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

W dalszej kolejności art. 13 ust. 4 stanowi, iż sprzedaż, zamiana, darowizna lub

str. 10

oddanie w użytkowanie wieczyste nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków, stanowiących własność Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego, a także wnoszenie tych nieruchomości jako wkładów niepieniężnych (aportów) do spółek, wymaga pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Z kolei art. 13 ust. 5 stanowi, iż sprzedaż, zamiana, darowizna lub dzierżawa nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego, będących cmentarzami ujętymi w wojewódzkiej ewidencji zabytków, a także wnoszenie tych nieruchomości jako wkładów niepieniężnych (aportów) do spółek wymagają pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Z kolei zgodnie z art. 29 ust. 2 jeżeli przedmiotem umowy o oddanie nieruchomości gruntowej w użytkowanie wieczyste jest nieruchomość wpisana do rejestru zabytków, przy określaniu sposobu korzystania z tej nieruchomości można nałożyć, w razie potrzeby, na nabywcę obowiązek odbudowy lub remontu położonych na niej zabytkowych obiektów budowlanych, w terminie określonym w umowie.

W myśl art. 45 ust. 2a. w przypadku nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków, w decyzji o ustanowieniu trwałego zarządu można nałożyć, w miarę potrzeby, na jednostkę organizacyjną obowiązek odbudowy lub remontu położonych na tej nieruchomości zabytkowych obiektów budowlanych, w terminie określonym w decyzji.

1.6 Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz.U. 2017 poz. 1332 z późn. zm.)

Zgodnie z art. 5 ust. 1 pkt. 7 obiekt budowlany jako całość oraz jego poszczególne części, wraz ze związanymi z nim urządzeniami budowlanymi należy, biorąc pod uwagę przewidywany okres użytkowania, projektować i budować w sposób określony w przepisach, w tym techniczno-budowlanych, oraz zgodnie z zasadami wiedzy technicznej, zapewniając: ochronę obiektów wpisanych do rejestru zabytków oraz obiektów objętych ochroną konserwatorską;

Zgodnie z art. 39 ust. 1 Prowadzenie robót budowlanych przy obiekcie budowlanym wpisanym do rejestru zabytków lub na obszarze wpisanym do rejestru

zabytków wymaga, przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę, uzyskania pozwolenia na prowadzenie tych robót, wydanego przez właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków.

W myśl art. 39 ust. 2 Pozwolenie na rozbiórkę obiektu budowlanego wpisanego do rejestru zabytków może być wydane po uzyskaniu decyzji Generalnego Konserwatora Zabytków działającego w imieniu ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego o skreśleniu tego obiektu z rejestru zabytków.

Z kolei zgodnie z art. 39 ust. 3 w stosunku do obiektów budowlanych oraz obszarów niewpisanych do rejestru zabytków, a ujętych w gminnej ewidencji zabytków, pozwolenie na budowę lub rozbiórkę obiektu budowlanego wydaje organ administracji architektoniczno-budowlanej w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

1.7 Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U.z 2017 r. poz. 1073, z późn. zm.)

Zgodnie z art. 1 ust. 2 pkt. 4 W planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym uwzględnia się zwłaszcza: wymagania ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 Kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej na terenie gminy, w tym uchwalanie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, z wyjątkiem morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej oraz terenów zamkniętych, należy do zadań własnych gminy.

1.8 Ustawa o z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2018 r. poz. 142 z późn. zm.)

Ustawa odwołuje się do pojęć związanych z ochroną zabytków poprzez wskazanie w art. 5 odpowiednio ust. 21 i 23 definicji legalnej :

- **tereny zieleni** – tereny urządzone wraz z infrastrukturą techniczną i budynkami funkcjonalnie z nimi związanymi, pokryte roślinnością, pełniące funkcje publiczne, a w szczególności parki, zieleńce, promenady, bulwary, ogrody botaniczne, zoologiczne, jordanowskie i zabytkowe, cmentarze, zieleń towarzysząca drogom na terenie zabudowy, placom, zabytkowym fortyfikacjom, budynkom, składowiskom, lotniskom, dworcem kolejowym oraz obiektom przemysłowym;

- **walory krajobrazowe** – wartości przyrodnicze, kulturowe, historyczne, estetyczno-widokowe obszaru oraz związane z nimi rzeźbę terenu, twory i składniki przyrody oraz elementy cywilizacyjne, ukształtowane przez siły przyrody lub działalność człowieka;

Oprócz powyższego ustawa określa, że zgodnie z art. 83 a ust. 1 zezwolenie na usunięcie drzewa lub krzewu z terenu nieruchomości wydaje wójt, burmistrz albo prezydent miasta, a w przypadku gdy zezwolenie dotyczy usunięcia drzewa lub krzewu z terenu nieruchomości lub jej części wpisanej do rejestru zabytków – Wojewódzki Konserwator Zabytków.

1.9 Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2018 r. poz. 799 z późn. zm.)

Ustawa prawo ochrony środowiska odwołuje się do dziedzictwa kulturowego. W art. 8 przyjęto, iż polityki, strategie, plany lub programy dotyczące w szczególności przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, gospodarki przestrzennej, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu powinny uwzględniać zasady ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju. W art. 101 ust. 2 lit. f) przyjęto, że ochrona powierzchni ziemi polega na zachowaniu funkcji środowiskowych, gospodarczych, społecznych i kulturowych, w tym między innymi: zbioru dziedzictwa geologicznego, geomorfologicznego i archeologicznego.

Z kolei art. 400a ust. 26 stanowi, że finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej obejmuje działania związane z utrzymaniem i zachowaniem parków oraz ogrodów, będących przedmiotem ochrony na podstawie przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

2. Ustawa z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej
(Dz.U. z 2017 r. poz. 862 z późn. zm.)

Zgodnie z art. 1 ust. 1 Działalność kulturalna w rozumieniu niniejszej ustawy polega na tworzeniu, upowszechnianiu i ochronie kultury. Zgodnie z ust. 2 państwo sprawuje mecenat nad działalnością kulturalną polegający na wspieraniu i promocji twórczości, edukacji i oświaty kulturalnej, działań i inicjatyw kulturalnych oraz opieki nad zabytkami. Zgodnie z ust. 4 mecenat, o którym mowa w ust. 2 i 3, sprawują także organy jednostek samorządu terytorialnego w zakresie ich właściwości.

Zgodnie z art. 2 formami organizacyjnymi działalności kulturalnej są w szczególności: teatry, opery, operetki, filharmonie, orkiestry, instytucje filmowe, kina, muzea, biblioteki, domy kultury, ogniska artystyczne, galerie sztuki oraz ośrodki badań i dokumentacji w różnych dziedzinach kultury.

2.1 Ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych
(Dz.U. z 2017 r. poz. 1785 z późn. zm.)

Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 6 zwalnia się od podatku od nieruchomości: grunty i budynki wpisane indywidualnie do rejestru zabytków, pod warunkiem ich utrzymania i konserwacji, zgodnie z przepisami o ochronie zabytków, z wyjątkiem części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej;

Zgodnie z art. 12 ust. 1 zwalnia się od podatku od środków transportowych: pkt. 5 pojazdy zabytkowe, w rozumieniu przepisów o ruchu drogowym.

2.2 Wybrane akty wykonawcze:

- *Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 maja 2011 r. w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem (Dz.U. z 2011 r. nr 113, poz. 661).*

- Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 27 lipca 2011 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich, robót budowlanych, badań konserwatorskich, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków oraz badań archeologicznych (Dz.U. z 2011r. nr 165, poz. 987);

Funkcjonowanie instytucji chroniących zabytki przewidują :

1. Ustawa z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 720 ze zm.) która przewidują zasady funkcjonowania muzeów.

2. Ustawa z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (t. j. Dz.U. z 2018 r. poz. 574), która stanowi w art. 3 ust. 1., iż biblioteki i ich zbiory stanowią dobro narodowe oraz służą zachowaniu dziedzictwa narodowego. Biblioteki organizują i zapewniają dostęp do zasobów dorobku nauki i kultury polskiej oraz światowej. Zgodnie z ust. 2. prawo korzystania z bibliotek ma charakter powszechny, na zasadach określonych w ustawie.

3. Regulacje prawne ochrony zabytków w innych jednostkach

3.1 Krajowy Program Ochrony Zabytków i Opieki nad Zabytkami 2014-2017

jako podstawowe narzędzie ochrony zabytków w Państwie

Zasadniczym celem Krajowego Programu Ochrony Zabytków i Opieki nad Zabytkami jest „Wzmocnienie roli dziedzictwa kulturowego i ochrony zabytków w rozwoju potencjału kulturowego i kreatywnego Polaków”. Zgodnie z Krajowym Programem Ochrony Zabytków i Opieki nad Zabytkami

Dla realizacji celu głównego wyodrębniono trzy cele szczegółowe:

- wspieranie rozwiązań systemowych na rzecz ochrony zabytków w Polsce,
- wzmocnienie synergii działania organów ochrony zabytków,
- tworzenie warunków do aktywnego uczestnictwa w kulturze, edukacji na rzecz dziedzictwa kulturowego oraz jego promocji i reinterpretacji.

Istotnym rozwiązaniem, porządkującym zagadnienia przedstawione w krajowym programie i uwzględnionym na każdym etapie prac nad dokumentem są następujące

str. 15

zagadnienia horyzontalne: tematy wiodące, których problematyka została poruszona w co najmniej dwóch obszarach diagnozy oraz dwóch celach szczegółowych. Są to:

- a. podniesienie sprawności i skuteczności działań organów ochrony zabytków, w tym jakości merytorycznej decyzji administracyjnych (szkolenia, standaryzacja działań),
- b. porządkowanie rejestru zabytków oraz stworzenie wiarygodnej metodologicznie diagnozy stanu zachowania zabytków nieruchomych,
- c. zwiększenie uspołecznienia ochrony zabytków i opieki nad zabytkami; budowanie przez organy ochrony zabytków partnerskich relacji z obywatelami, jak i propagowanie postaw współodpowiedzialności społecznej za zachowanie zabytków (współpraca z mediami, wykorzystywanie mediów elektronicznych, konkursy, itp.),
- d. wdrożenie procesów kształtowania postawy krajobrazowej wśród organów ochrony zabytków,
- e. zwiększenie zaangażowania samorządów (gmin) w ochronę i opiekę nad zabytkami oraz wzmocnienie zaangażowania społecznego na rzecz ochrony zabytków, w tym propagowanie parków kulturowych, jako skutecznej formy ochrony zabytków.

Zagadnienia horyzontalne nie tworzą dodatkowego poziomu w hierarchicznej strukturze dokumentu, zgodnie z jego podziałem na cel główny, cele szczegółowe i kierunki działania. W sposób istotny jednak wskazują zagadnienia priorytetowe w obszarze ochrony zabytków, przyjęte do realizacji do 2017 r. ¹

3.2 Regulacja Ochrony zabytków w Województwie Śląskim

---

¹ <http://bip.mkidn.gov.pl/pages/legislacja/programy-wieloletnie/krajowy-program-ochrony-zabytkow-i-opieki-nad-zabytkami.php> 06.02.2018r. g. 10:54

Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „ŚLĄSKIE 2020+” to aktualizacja dokumentu pn. Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „ŚLĄSKIE 2020”, przyjętego przez Sejmik Województwa Śląskiego uchwałą Nr III/47/1/2010 na posiedzeniu w dniu 17 lutego 2010 roku.

W dokumencie podkreślono, iż „Niniejszy dokument, będący aktualizacją Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020”, uchwalonej przez Sejmik Województwa Śląskiego 17 lutego 2010 roku, stanowi plan samorządu województwa określający wizję rozwoju, cele oraz główne sposoby ich osiągnięcia w kontekście występujących uwarunkowań w perspektywie 2020 roku”. W ramach przyjętego programu ustalono następujące cele istotne z punktu widzenia ochrony zabytków:

Cel operacyjny: A.3. *Konkurencyjna gospodarka województwa oparta na elastyczności i specjalizacji firm oraz strukturach sieciowych.* W ramach powyższego wyodrębniono kierunek działań: **pkt. 7.** Wsparcie rozwoju infrastruktury i pakietowych produktów turystycznych.

Cel operacyjny: B.3. *Harmonia społeczna i wysoki kapitał zaufania oraz dogodne warunki życia mieszkańców.* W ramach, powyższego wyodrębniono kierunek działań: **pkt.10.** Zwiększenie udziału mieszkańców w działaniach związanych z zachowaniem i eksponowaniem unikalności dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego województwa oraz jego charakterystycznych obszarów.

Cel operacyjny: C.3. *Wysoki poziom ład przestrzennego i efektywne wykorzystanie przestrzeni.* W ramach, powyższego wyodrębniono kierunek działań:

pkt. 1 Rewitalizacja terenów i obiektów, w tym poprzemysłowych i zdegradowanych na tereny/obiekty o funkcjach społeczno - gospodarczych oraz zapewnienie ich dostępności.

pkt 4. Przywracanie pozycji lub nadawanie nowych funkcji obiektom zabytkowym oraz symbolicznym w życiu społeczności lokalnych.²

---

² <http://www.slaskie.pl/content/strategia-rozwoju-wojewodztwa-slaskiego-slaskie-2020> 12.03.2018r. g. 12:35

3.3 Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego

Sejmik Województwa Śląskiego uchwałą Nr V/26/2/2016 z dnia 29 sierpnia 2016 r. przyjął Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ (Dz. Urz. Woj. Śl. z dnia 13.09.2016r., poz.4619). Plan 2020+ jest podstawą formułowania zasad określających politykę przestrzenną województwa i organizujących jego strukturę przestrzenną w sposób uwzględniający założenia polityki przestrzennej państwa, określone w KPZK 2030. Plan 2020+ poprzez jego ścisłe powiązanie ze Strategią „Śląskie 2020+” stanowi element zintegrowanego planowania strategicznego. Polityka przestrzenna województwa wyrażona w Planie 2020+ tworzy ramy przestrzenne do realizacji ustaleń Strategii „Śląskie 2020+”.

Celem opracowania Planu 2020+ jest wykreowanie polityki przestrzennej województwa w zakresie określenia podstawowych elementów układu przestrzennego, ich zróżnicowania i wzajemnych relacji. Dla obszaru ochrony krajobrazów kulturowych przyjmuje się następujące zasady zagospodarowania:

- ochrona i zachowanie historycznych układów urbanistycznych i ruralistycznych,
- ochrona krajobrazów historycznych i różnorodności kulturowej dla zachowania tożsamości regionalnej,
- zachowanie i eksponowanie zasobów dziedzictwa kulturowego, w szczególności najbardziej wartościowych zespołów i obiektów służących identyfikacji i promocji przestrzeni kulturowej,
- ochrona dóbr kultury współczesnej przed degradacją poprzez zapisy w gminnych dokumentach planistycznych (zgodnie z Aneksem nr 4);
- rekultywacja wyrobisk i niecek osiadania w kierunku wodnym, rekreacyjnym bądź przyrodniczym,
- wdrażanie zapisów określonych w dokumentach wynikających z przepisów szczególnych, w tym z planów ochrony,

- wykluczenie możliwości lokalizacji elektrowni wiatrowych oraz elektrowni fotowoltaicznych w strefach ekspozycji zabytków kultury i obiektów archeologicznych i strefach ich ekspozycji, na obszarach parków krajobrazowych.³

3.4 Wojewódzki Program Opieki nad Zabytkami w Województwie Śląskim na lata 2014-2017 (uchwała nr IV/48/7/2014 Sejmiku Województwa Śląskiego)

Zgodnie z Wojewódzkim Programem Opieki nad Zabytkami w Województwie Śląskim, cele programu wynikają z przeprowadzonej analizy zasobów zabytkowych i uwzględniają cele wskazane w ustawie. Przyjęto następujące poziomy strategiczne: cele strategiczne, cele operacyjne, kierunki działań. Są one zgodne ze strategią rozwoju województwa oraz właściwymi krajowymi i wojewódzkimi dokumentami strategicznymi, w tym ze Strategią Rozwoju Kultury w Województwie Śląskim na lata 2006-2020. Cele zostały sformułowane na podstawie diagnozy podsumowanej analizą SWOT i wyników warsztatów interaktywnych, na które zaproszeni zostali wybrani eksperci. Zestawienie celów i kierunków działań przedstawiono w tabeli 1: Cele i kierunki działań Wojewódzkiego Programu Opieki nad Zabytkami w Województwie Śląskim. Wojewódzki Program Opieki nad Zabytkami w Województwie Śląskim na lata 2014-2017 odwołuje się w szczególności do wojewódzkich dokumentów strategicznych, a także zapisów krajowych dokumentów strategicznych oraz wybranych zadań KPOZiOnZ (projekt) wskazanych w celu szczegółowym 2 i 3.

W ramach celu wyodrębniono dwa cele strategiczne Programu, oraz cele operacyjne:

- **Cel strategiczny I – Kształtowanie kulturowego obrazu województwa**
  - Cel operacyjny I.1 – Ustalenie potencjału zasobów zabytkowych województwa
  - Cel operacyjny I.2 – Budowa systemu zarządzania zabytkami województwa
  - Cel operacyjny I.3 – Włączenie zabytków w procesy gospodarcze
- **Cel strategiczny II – Kształtowanie pozytywnych postaw społeczeństwa wobec**

---

³ <https://planzagospodarowania.slaskie.pl/content/1474878101> 19.02.2018r. g. 14:32

dziedzictwa kulturowego regionu

- Cel operacyjny II.1 – Propagowanie wiedzy o zabytkach oraz sposobach opieki nad zabytkami
- Cel operacyjny II.2 – Aktywizacja społeczności lokalnych na rzecz opieki nad zabytkami⁴

3.5 Strategia Rozwoju Kultury w Województwie Śląskim na lata 2006-2020

(uchwała nr II/51/1/2006 Sejmiku Województwa Śląskiego z dn. 28.08.2006).

W dokumencie określono Wizję – Kulturalny wizerunek województwa śląskiego: Województwo śląskie będzie:

- (1) regionem zróżnicowanym kulturowo, harmonijnie łączącym elementy odmiennych tradycji i tożsamości kulturowych;
- (2) regionem, w którym kultura odzwierciedla i kształtuje podstawowe cnoty obywatelskie takie jak otwartość, uczciwość, odpowiedzialność, pracowitość, umiejętność społecznej współpracy, wpływając pozytywnie na jakość kapitału społecznego;
- (3) regionem, w którym kultura jest istotnym elementem rozwoju gospodarczego, zwiększającym konkurencyjność ekonomiczną województwa, dającym szansę na rozwój społeczno-ekonomiczny, a w efekcie poprawiającym jakość życia jego mieszkańców;
- (4) regionem, w którym w sposób innowacyjny wykorzystuje się potencjał twórczy środowiska artystycznego do jakościowej poprawy przestrzeni publicznej, w tym instytucji użyteczności publicznej.

Spośród wskazanych pól strategicznych i celów na szczególne uwzględnienie zasługuje cel strategiczny:

- 3: Upowszechnianie i zachowanie dziedzictwa kulturowego regionu (materialnego i niematerialnego) oraz jego efektywniejsze wykorzystywanie do celów turystycznych. **W celu realizacji tego celu wyznaczono kierunki działania:**

---

⁴ <https://bip.slaskie.pl/dokumenty/2014/04/02/1396442855.pdf> 12.02.2018r. g. 09:37

- 3.1. rozpoznawanie zasobów dziedzictwa kulturowego oraz prowadzenie projektów badawczych na jego temat,
- 3.2. inwentaryzowanie dziedzictwa kulturowego,
- 3.3. popularyzacja dziedzictwa kulturowego (w tym z użyciem najnowszych technik),
- 3.4. rewitalizacja i renowacja obiektów zabytkowych,
- 3.5. rewitalizacja obiektów i terenów przemysłowych i znajdowanie dla nich nowych funkcji,
- 3.6. wykorzystywanie dziedzictwa kulturowego regionu na potrzeby turystyki (promocja, tworzenie produktów turystyki kulturowej),
- 3.7. tworzenie zasobów dziedzictwa kulturowego regionu. ⁵

3.6 Strategia Rozwoju Powiatu Bielskiego do 2020 roku

W planie zapisano następujące cele:

Powiat bielski będzie koncentrował swoje wysiłki strategiczne wokół trzech głównych celów:

Cel I: Rozwój turystyki i przedsiębiorczości w powiecie

Cel II: Poprawa jakości środowiska naturalnego

Cel III: Rozwój potencjału ludzkiego powiatu

W ramach celu I wyróżniono

Cel szczegółowy I.2. *Podniesienie atrakcyjności oferty turystycznej powiatu.*

W ramach celu III wyróżniono

Cel szczegółowy III.5. *Zwiększenie dostępności do kultury i sportu mieszkańców powiatu.*

Dla realizacji wyznaczonych celów szczegółowych określono programy operacyjne, wskazujące konkretne kierunki działań jakie należy podjąć dla uzyskania zaplanowanej zmiany. W ramach celu szczegółowego Podniesienie atrakcyjności oferty turystycznej powiatu wyróżniono:

---

⁵ <https://www.slaskie.pl/content/strategia-rozwoju-kultury-06.02.2018r.-g.-15:43>

Program operacyjny 1: Podniesienie jakości oraz konkurencyjności oferty turystycznej powiatu wsparty działaniami;

1. Rozwój i promocja markowych produktów turystycznych powiatu
2. Rozwój informacji turystycznej powiatu
oraz

Program operacyjny 2: Wspieranie przedsięwzięć z zakresu rozwoju bazy turystycznej oraz około turystycznej powiatu wsparty działaniami:

1. Poprawa jakości istniejących szlaków turystycznych
2. Rozwój infrastruktury turystycznej⁶

3.7 Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju do 2030.

Uchwałą nr 239 z dnia 13 grudnia 2011 r. Rada Ministrów przyjęła Koncepcję Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030. W koncepcji wskazano iż, drogą do zapewnienia realizacji celu strategicznego polityki przestrzennego zagospodarowania kraju jest koncentracja działań podmiotów publicznych w wybranych obszarach tematycznych i na wyodrębnionych terytoriach. Wybór celów i obszarów interwencji wynika z diagnozy sytuacji, w tym najważniejszych uwarunkowań rozwojowych oraz trendów rozwojowych kraju na tle międzynarodowym, przede wszystkim w skali Unii Europejskiej. Cele wraz z odpowiednimi instrumentami powinny zapewnić realizację wizji przestrzennego zagospodarowania Polski 2030 przedstawionej w Rozdziale III. Sześć przedstawionych poniżej celów polityki przestrzennego zagospodarowania kraju nie może być traktowana rozłącznie. Odnosząc się do elementów struktury przestrzennej kraju, są ze sobą ściśle powiązane i dopełniają się wzajemnie:

- (1) Podwyższenie konkurencyjności głównych ośrodków miejskich Polski w przestrzeni europejskiej poprzez ich integrację funkcjonalną przy

---

⁶ <http://www.starostwo.bielsko.pl/images/2013/konsultacjestrategii/strategiarozwojupowiatubielskiego.pdf>
05.02.2018r. g. 14:32

zachowaniu policentrycznej struktury systemu osadniczego sprzyjającej spójności.

- (2) Poprawa spójności wewnętrznej kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów.
- (3) Poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej.
- (4) Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski.
- (5) Zwiększenie odporności struktury przestrzennej na zagrożenia naturalne i utraty bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa.
- (6) Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego.⁷

3.8 Spójność Programu z dokumentami strategicznymi w Polsce w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego

Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Bestwina jest podstawowym dokumentem chroniącym zabytki na terenie gminy Bestwina. Niniejszy dokument uwzględnia ustalenia uchwał przyjętych przez powiat bielski, województwo śląskie, oraz krajowe. Powyższe pozwala na swobodną realizację programów.

Dla gminy najważniejsze pozostają regulacje prawne dotyczące ochrony w zakresie studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

3.9. Strategia Rozwoju Gminy Bestwina na lata 2014 – 2020

Jak wynika z wyżej wymienionego dokumentu nadrzędnym celem niniejszej Strategii jest zapewnienie gminie partnerskiej i konkurencyjnej pozycji w powiecie,

---

⁷ https://miir.bip.gov.pl/strategie-rozwoj-regionalny/17847_strategie.html 09.04.2018 g. 11.07

regionie, Polsce i w Europie przy wykorzystaniu jej mocnych stron oraz szans wynikających z jej geograficznego położenia, potencjału demograficznego, tradycji przemysłowych, walorów środowiskowych oraz uwarunkowań historycznych i kulturowych.

Dokument stanowi materiał wyjściowy do określenia kierunku rozwoju społeczno-gospodarczego wchodzących w skład Gminy sołectw, określa nowe wyzwania oraz sposoby i możliwości ich finansowania i realizacji. Niniejsza Strategia powinna przyczynić się do wzrostu atrakcyjności życia społeczno-kulturalnego, zaktywizować społeczność lokalną oraz zwiększyć jej poczucie tożsamości z miejscem, które zamieszkują – ich małą Ojczyznę. Najważniejszym celem Strategii jest bowiem poprawa warunków i jakości życia mieszkańców. Opracowanie tego dokumentu pozytywnie wpłynie również na planowanie rozwoju Gminy oraz ułatwi codzienną działalność i podejmowanie decyzji przez władze Gminy. Inną istotną funkcją Strategii jest promocja Gminy kierowana między innymi do samorządów wyższego szczebla oraz podmiotów sektora prywatnego, w tym zwłaszcza do inwestorów. Strategia jest bowiem ważnym narzędziem motywacyjnym i kreującym nowe impulsy rozwojowe - stanowić będzie cenne źródło informacji dla potencjalnych inwestorów o przyjętych i zakładanych przez Gminę ścieżkach rozwoju.

Funkcję edukacyjną i ochronną zabytków kultury bestwińskiej pełni Muzeum Regionalne im. ks. Zygmunta Bubaka w Bestwinie. Budynek muzeum skupia życie kulturalne Gminy, poprzez kultywowanie dziedzictwa regionalnego i wartości lokalnych. Organizowane są ekspozycje prezentujące eksponaty etnograficzne, sakralne oraz szereg pism i dokumentów o wartości historycznej oraz pamiątkowej. Ponadto w Muzeum prowadzone są lekcje historii, zajęcia warsztatowe oraz wystawy. W miejscu tym panuje klimat tysiącletniej historii wsi, gdzie można uczestniczyć w tradycyjnym pieczeniu chleba oraz zasiąść do „swaczyny” przy biesiadnym stole na klepisku w „Józefowej Izbie”. Od 1992 roku działa Towarzystwo

Miłośników Ziemi Bestwińskiej, którego przedmiotem działalności jest ratowanie od zapomnienia dziedzictwa kulturowego regionu.⁸

3.9.1. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Bestwina TOM II Kierunki Zagospodarowania Przestrzennego

Studium zostało przyjęte uchwałą nr XXI/170/2016 Rady Gminy Bestwina z dnia 19 grudnia 2016 r. Za istotny z punktu widzenia ochrony zabytków należy uznać rozdział V Obszary i Zasady Ochrony Dziedzictwa Kulturowego:

1. Występujące w gminie zasoby kulturowe, zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (j.t. Dz. U. 2014 poz. 1446 z późn. zm.) obejmują obszary, zespoły i obiekty zabytkowe cenne ze względu na wartości Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Bestwina Tom II - Kierunki zagospodarowania przestrzennego 24 historyczne, architektoniczne, archeologiczne, urbanistyczne i krajobrazowe, chronione, bądź wskazane do ochrony poprzez:

- 1) wpis do rejestru zabytków obiektów wraz z otoczeniem,
- 2) ustalenia ochrony w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obiektów wpisanych do gminnej ewidencji zabytków,
- 3) objęcie strefą ochrony terenów stanowisk archeologicznych,
- 4) wprowadzenie w przyszłych planach miejscowych zasad kształtowania struktury i formy nowych założeń urbanistyczno – architektonicznych oraz zabudowy ukierunkowanych na specyfikę miejsca, ochronę środowiska przyrodniczego, kulturowego, układów urbanistycznych oraz poszczególnych budowli i obiektów,
- 5) zachowanie ładu przestrzennego, przy maksymalnej lecz zrównoważonej koncentracji zabudowy, chroniąc tym samym wartościowe grunty rolne, leśne i tereny zielone,

---

⁸http://bestwina.pl/download/ogloszenia/2015/Strategia_2015_2020/Projekt_Strategia_Rozwoju_Gminy_Bestwina_2014_2020.pdf 03.04.2018r. g. 16:03

6) wprowadzanie w przyszłych planach zagospodarowania przestrzennego zapisów gwarantujących ochronę krajobrazu kulturowego, w tym kształtowanie nowo powstającej zabudowy i zagospodarowania terenów w harmonii otoczeniem,

7) ustalenie standardów dla zabudowy.

2. Wskazuje się obiekty wpisane do rejestru zabytków:

1) Kościół Wniebowzięcia NMP w Bestwinie (A/22/60);

2) Pałac z założeniem parkowym w Bestwinie (A/23/60);

3) Kamienny krzyż przydrożny Męka Pańska w Kaniowie, przy ul. Malinowej 10 (B/36/02);

4) Krzyż cmentarny na tzw. Górnym Cmentarzu w Bestwinie przy ul. Plebańskiej 4 (B209/11);

5) Stanowisko archeologiczne - gródek rycerski oznaczenie - AZP 106-48/24 (C/1207/74).

3. Dla obiektów wpisanych do rejestru zabytków obowiązują ustalenia zgodne z przepisami ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

4. Obiekty zabytkowe, niewpisane do rejestru zabytków, wskazuje się do ochrony zapisami planów miejscowych zgodnie z gminną ewidencją zabytków i programem opieki nad zabytkami.

5. Dla obiektów zabytkowych, o których mowa w ust. 4, wskazuje się działania mające na celu:

1) ochronę, konserwację oraz zachowanie w dobrym stanie technicznym i estetycznym,

2) ochronę, konserwację, restaurację i zachowanie lokalizacji elementów małej architektury oraz ochronę lub odtworzenie historycznego komponowanego drzewostanu w ich otoczeniu,

3) utrzymanie (o ile zachowane są oryginalne) lub w miarę możliwości przywrócenie historycznej skali, gabarytów, proporcji bryły, spadków dachu, kompozycji elewacji,

w tym rozmieszczenia otworów okiennych i drzwiowych oraz charakterystycznych detali elewacji, materiałów elewacyjnych i pokryć dachowych,

4) zakaz zmiany wyglądu zewnętrznego obiektu (o ile zachowany wygląd jest oryginalny) na niezgodny z jego stylem, poprzez: a) przebudowę, rozbudowę, nadbudowę, b) lokalizowanie, zwłaszcza od strony przestrzeni publicznych, elementów dekomponujących elewację, takich jak: instalacje, rury gazowe, urządzenia klimatyzacyjne (przy dopuszczeniu wszelkich koniecznych elementów instalacji, takich jak: skrzynki gazowe i elektryczne, pod warunkiem scalenia kolorystycznego z fasadą i lokalizacji w sposób nienaruszający układu kompozycyjnego i detalu architektonicznego),

5) dopuszczenie zmiany funkcji obiektów zabytkowych w sposób nie sprzeczny kulturowo z funkcją historyczną (na przykład dopuszcza się zmianę budynku mieszkalnego na restaurację, muzeum, sklep) z zachowaniem zewnętrznej formy obiektu,

6) dopuszcza się rozbiórkę obiektu zabytkowego w przypadku wystąpienia łącznie: złego stanu technicznego potwierdzonego ekspertyzą o stanie technicznym obiektu, utracie przez obiekt wartości historycznej, artystycznej lub naukowej lub którego wartość będąca podstawą uznania za zabytkowy nie została potwierdzona w nowych ustaleniach naukowych.

6. Na rysunku studium wskazuje się strefy zabytkowe wskazane do ochrony zapisami planów miejscowych, dla których ustala się:

a) nakaz ochrony układu przestrzennego, w tym utrzymania historycznego przebiegu dróg, układu zabudowy, w tym linii zabudowy, z zastrzeżeniem przepisów o drogach,

b) dopuszczenie nowej zabudowy pod warunkiem dostosowania do historycznej zabudowy w zakresie skali, bryły, podziałów architektonicznych, zewnętrznych materiałów budowlanych, ilości i wysokości kondygnacji, wysokości i układu kalenicy,

c) dla zabytkowego, komponowanego drzewostanu, w tym alei: – nakaz zachowania drzewostanu i uzupełnienia zadrzewień z zachowaniem historycznego układu drzew, Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Bestwina Tom II - Kierunki zagospodarowania przestrzennego 26 – dopuszczenie

wycinki drzewa z uwagi na jego zły stan lub zagrożenie bezpieczeństwa ludzi i mienia,

d) nakaz zachowania historycznego rozplanowania cmentarzy oraz utrzymania, konserwacji i restauracji obiektów małej architektury, w tym zabytkowych nagrobków,

e) uszczegółowienie zasad zabudowy i zagospodarowania terenu na etapie opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

7. Wskazuje się stanowiska archeologiczne, niewpisane do rejestru zabytków.

8. W zasięgu stanowisk archeologicznych obowiązują ustalenia wynikające z przepisów odrębnych.

9. Proponuje się objęcie strefami ochrony konserwatorskiej „OW” wszystkich stanowisk archeologicznych znajdujących się na terenie gminy.

10. Dla stref ochrony konserwatorskiej stanowisk archeologicznych „OW” proponuje się ustalenie nakazu prowadzenia nadzorujących badań archeologicznych w trakcie trwania wszelkich inwestycji wymagających prac ziemnych w promieniu 40 metrów od środka stanowiska w obszarze gdzie nie wykonano badań wyprzedzających.

11. Proponuje się ustanowienie stref ochrony kompozycji układu osadniczego, wyznaczonych w oparciu o analizę: historycznych materiałów kartograficznych (w tym mapę okolic Bielska Białej z 1902-1903, mapę Wojskowego Instytutu Geograficznego z lat 1932-33), zdjęć archiwalnych oraz inwentaryzację stanu zachowania istniejącej zabudowy zabytkowej. Strefy obejmują obszar czytelnie zachowany, historycznie ukształtowany wraz z zachowaną dużą liczbą obiektów zabytkowych, będących świadectwem kultury materialnej, typowych dla gminy i świadczących o jej historii.

12. Dla stref ochrony kompozycji układu osadniczego wskazuje się: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Bestwina Tom II - Kierunki zagospodarowania przestrzennego 28;

1) weryfikację zasięgu stref i uszczegółowienie zasad zabudowy i zagospodarowania terenu na etapie opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie:

a) zasad porządkowania form współczesnej architektury przez wprowadzenie szczegółowych wytycznych określających wysokość budynków, kolorystykę i materiały zewnętrzne, spadki dachu, możliwość stosowania gotowych powtarzalnych elementów dekoracyjnych – jak balustrady, tralki, kraty, itp. – w nawiązaniu do tradycyjnej architektury regionu, w tym obiektów wpisanych do ewidencji zabytków,

b) wskaźników zabudowy dostosowanych do lokalnego charakteru zabudowy istniejącej,

c) zasad lokalizacji i kształtowania formy elementów małej architektury, reklam i nawierzchni, z nakazem ich ujednoczenia w wydzielonych wnętrzach urbanistycznych;

2) ustalenie zasad ochrony układu przestrzennego, w tym:

a) przebiegu dróg,

b) nawiązania nową zabudową do historycznej lokalizacji budynków,

c) utrzymania linii zabudowy,

d) gabarytów zabudowy,

3) możliwość wyznaczenia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego stref częściowej ochrony konserwatorskiej z zachowaniem spójności ustaleń jak dla obiektów i obszarów wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków.

13. Wyznacza się strefę ochrony ekspozycji, dla której ustala się nakaz ekspozycji chronionego obiektu poprzez wyznaczenie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zasad kształtowania zabudowy i zagospodarowania w zakresie wysokości zabudowy, linii zabudowy oraz lokalizacji reklam.

14. Na obszarze gminy Bestwina nie wskazuje się dóbr kultury współczesnej.⁹

4. Założenia programowe dokumentu

4.1. Priorytety i główne kierunki działań Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Bestwina

Podstawowym założeniem ochrony dziedzictwa kulturowego i opieki nad zabytkami w gminie Bestwina winny być przedsięwzięcia, które angażowałyby właścicieli oraz posiadaczy zabytków do rewitalizacji, systematycznej konserwacji istniejących obiektów, a także poszerzanie świadomości społecznej w zakresie ochrony dziedzictwa dla przyszłych pokoleń. Konieczne wydają się także działania na płaszczyźnie promocji w regionie istniejących na terenie gminy zabytków. Realizacja i skuteczność zadań będzie uwarunkowana sytuacją zarówno w powiecie, województwie, jak też wysokością środków przewidzianych na ten cel w budżecie gminy. Zapisy programu umożliwiają podjęcie przedsięwzięć w zakresie ochrony i opieki nad zabytkami, a także dają możliwość aplikowania o środki finansowe m. in. w ramach programów operacyjnych i funduszy zewnętrznych. Podstawę do sporządzenia niniejszego programu stanowi zgodnie z powyższą ustawą, opracowana w 2018 r. ewidencja obiektów zabytkowych gminy Bestwina. Zasady sporządzenia ewidencji zabytków określa rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 26 maja 2011 r. w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem (Dz. U. Nr 113, poz. 661, z późniejszymi zmianami).

Program ma na celu:

- włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych, wynikających z koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju,

---

⁹ http://bip.bestwina.pl/uploaded_files/15148966551000_tekst-studium-kierunki.pdf 19.03.2018 g. 12:56

- uwzględnianie uwarunkowań ochrony zabytków łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej,
- zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania,
- wyeksponowanie poszczególnych zabytków i walorów krajobrazu kulturowego,
- podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla realizacji potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych, wspierania inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami,
- określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, w celu eliminacji sytuacji konfliktowych związanych z wykorzystaniem tych zabytków,
- tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.

Gminna Ewidencja Zabytków składa się z powstałych do lat 50-tych XX w. zabytków, w tym obiektów małej architektury, powinna umożliwić określenie form współpracy i relacji między właścicielami obiektów, a gminą, czy też przedstawicielami administracji państwowej, gminnej, w kwestii zasad prowadzenia wspólnych działań i odpowiedzialności, w zakresie ochrony zabytków. Zgodnie z zapisem art. 6 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami ochronie podlegają bez względu na stan zachowania:

- 1) zabytki nieruchome, będące w szczególności:
  - a) krajobrazami kulturowymi,
  - b) układami urbanistycznymi, ruralistycznymi i zespołami budowlanymi,
  - c) dziełami architektury i budownictwa,
  - d) dziełami budownictwa obronnego,
  - e) obiektami techniki, a zwłaszcza kopalniami, hutami, elektrowniami i innymi zakładami przemysłowymi,
  - f) cmentarzami,
  - g) parkami, ogrodami i innymi formami zaprojektowanej zieleni,
  - h) miejscami upamiętniającymi wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji,
- 2) zabytki ruchome, będące w szczególności:
  - a) dziełami sztuk plastycznych, rzemiosła artystycznego i sztuki użytkowej,

- b) kolekcjami stanowiącymi zbiory przedmiotów zgromadzonych i uporządkowanych według koncepcji osób, które tworzyły te kolekcje,
  - c) numizmatami oraz pamiątkami historycznymi, a zwłaszcza militariami, sztandarami, pieczęciami, odznakami, medalami i orderami,
  - d) wytworami techniki, a zwłaszcza urządzeniami, środkami transportu oraz maszynami i narzędziami świadczącymi o kulturze materialnej, charakterystycznymi dla dawnych i nowych form gospodarki, dokumentującymi poziom nauki i rozwoju cywilizacyjnego,
  - e) materiałami bibliotecznymi, o których mowa w art. 5 *materiały biblioteczne* ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz. U. z 2012 r. poz. 642 i 908, z 2013 r. poz. 829 oraz z 2017 r. poz. 60 i 1086),
  - f) instrumentami muzycznymi,
  - g) wytworami sztuki ludowej i rękodzieła oraz innymi obiektami etnograficznymi,
  - h) przedmiotami upamiętniającymi wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji,
- 3) zabytki archeologiczne, będące w szczególności:
- a) pozostałościami terenowymi pradziejowego i historycznego osadnictwa,
  - b) cmentarzyskami,
  - c) kurhanami,
  - d) reliktnami działalności gospodarczej, religijnej i artystycznej.

Na podstawie dokonanej inwentaryzacji substancji obszaru, skoncentrowano się na sporządzeniu wytycznych konserwatorskich zarówno w odniesieniu do układu przestrzennego obszaru gminy, jak i syntetycznych względem ogółu obiektów. Celem zawartych w niniejszym programie zasad, którymi należy się kierować jest:

- ochrona zabytkowych układów przestrzennych,
- opracowanie programu strategicznego dotyczącego prac konserwatorsko-remontowych,
- kształtowanie wizerunku plastyczno-estetycznego w oparciu o przesłanki konserwatorskie historycznej zabudowy gminy,

- określenie stanu zachowania układu przestrzennego gminy i jego wartości zabytkowej,
- sformułowanie generalnych wytycznych konserwatorskich obejmujących problematykę ochrony dziedzictwa kulturowego na obszarze gminy,
- wskazanie na obiekty, które z uwagi na swe wartości i znaczenie winny być chronione według zasad ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (art. 3), wprowadza następujące pojęcia związane z ochroną i opieką nad zabytkami:

1. **zabytek** - nieruchomość lub rzecz ruchoma, ich części lub zespoły, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową;
2. **zabytek nieruchomy** - nieruchomość, jej część lub zespół nieruchomości, o których mowa w pkt. 1;
3. **zabytek ruchomy** - rzecz ruchomą, jej część lub zespół rzeczy ruchomych, o których mowa w pkt. 1;
4. **zabytek archeologiczny** - zabytek nieruchomy, będący powierzchnią, podziemną lub podwodną pozostałością egzystencji i działalności człowieka, złożoną z nawarstwień kulturowych i znajdujących się w nich wytworów bądź ich śladów albo zabytek ruchomy, będący tym wytworem;
5. **historyczny układ urbanistyczny lub ruralistyczny** – przestrzenne założenie miejskie lub wiejskie, zawierające zespoły budowlane, pojedyncze budynki i formy zaprojektowanej zieleni, rozmieszczone w układzie historycznych podziałów własnościowych i funkcjonalnych, w tym ulic lub sieci dróg;
6. **historyczny zespół budowlany** - powiązaną przestrzennie grupę budynków wyodrębnioną ze względu na formę architektoniczną, styl, zastosowane materiały, funkcję, czas powstania lub związek z wydarzeniami historycznymi;

7. **krajobraz kulturowy** - przestrzeń historycznie ukształtowaną w wyniku działalności człowieka, zawierającą wytwory cywilizacji oraz elementy przyrodnicze;
8. **otoczenie** - teren wokół lub przy zabytku wyznaczony w decyzji o wpisie tego terenu do rejestru zabytków, w celu ochrony wartości widokowych zabytku oraz jego ochrony przed szkodliwym oddziaływaniem czynników zewnętrznych.

W aspekcie ustawy o zabytkach należy także wyjaśnić zagadnienie stosowanego w opracowaniu określenia „objąć ochroną prawną”. Jest to kryterium ogólne, odnoszące się do obiektów posiadających wartość zabytkową. Obecna ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami różnicuje zakres ochrony każdego z obiektów i hierarchizuje go. Stanowi o tym art. 7 ustawy o następującym brzmieniu: *Formami ochrony zabytków są:*

1. *wpis do rejestru zabytków,*
2. *uznanie za pomnik historii,*
3. *utworzenie parku kulturowego,*
4. *ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego.*

Wszystkie zatem obiekty wymienione w niniejszym opracowaniu, jako posiadające wartość zabytkową, są objęte ochroną według standardu ustanowionego w pkt. 4, art. 7 ustawy o ochronie zabytków. Z tego też powodu, należy opracować do nich szczegółowe karty ewidencyjne, według zasad ustanowionych w rozporządzeniu Ministra Kultury z dnia 26 maja 2011 r. w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem (Dz. U. Nr 113, poz. 661, z późn. zm.).

Szczególną formą ochrony jest wpis do rejestru zabytków typu „A” (zabytki nieruchome) lub „B” (zabytki ruchome) województwa śląskiego. Wpis winien obejmować obiekty o najwyższych walorach zabytkowych.

Cele programu opieki nad zabytkami na terenie gminy Bestwina.

Zapisy niniejszego programu powinny stanowić integralną część prawa lokalnego w postaci zgodnej z obowiązującymi przepisami prawa na terytorium kraju. Ich uszczegółowieniem winien być program rewaloryzacji wytypowanych obszarów i zespołów oraz poszczególnych obiektów. Działalność zmierzającą do zachowania i poprawienia stanu konserwatorsko–technicznego należy skoncentrować na układach i zespołach przestrzennych oraz obiektach opracowanych w przedmiotowej dokumentacji: ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków, a w szczególności sugerowanych do wpisu do rejestru zabytków. Zamierzeniem Gminy winno być dążenie do utrzymania obecnego zasobu substancji zabytkowej, jak i dążenie do poprawy jego stanu zachowania. Warunkiem powodzenia działań formalno - prawnych jest rozwiązanie problemu utrzymania, użytkowania i remontów konserwatorskich obiektów. Wykonanie wskazanych zadań ramowych pozwoli na powstanie przestrzeni publicznej o charakterze uniwersalnym, przy zachowaniu funkcjonalności obszaru. Ochroną objąć należy również obiekty małej architektury, znajdujące się na przedmiotowym obszarze, posiadające wartości zabytkowe. Na obiektach tych należy prowadzić prace konserwatorskie pod nadzorem stosownych służb. Stanowią one istotny element kulturowy przestrzeni gminy.

Celem programu jest powstrzymanie procesów destrukcyjnych substancji zabytkowej. Problem ten obejmuje także zagadnienie konserwacji i utrzymania m. in. obiektów nieużytkowanych. Aktualne uwarunkowania krajobrazowe oraz konieczność rewitalizacji obszarów industrialnych lub zdekomponowanych, wskazują także na potencjalne możliwości pozyskania środków oraz dotarcia do źródeł finansowania przedmiotowych zagadnień.

Program powinien przyczynić się do dalszego rozwoju gminy Bestwina oraz podniesienia jej atrakcyjności w aspekcie połączenia wartości kulturowych i krajobrazowych.

Generalne wytyczne urbanistyczne

Obecny układ przestrzenny gminy Bestwina, to konglomerat dawnych ruralistycznych struktur, urbanistycznych oraz osad o charakterze wiejskim. Celem Programu Ochrony Zabytków w kontekście działalności gminy są:

- zachowanie historycznych układów urbanistyczny dawnych wsi,
- zachowanie historycznych zespołów stawowych,
- ochrona zabytkowych cmentarzy, ich rozplanowania, drzewostanu oraz zabytkowych nagrobków,
- zadbanie o najbliższe otoczenie obiektów zabytkowych tak, aby były one właściwie eksponowane i nie wchodziły w korelację przestrzenną z innymi elementami, np. reklamami, znakami lub tablicami drogowymi,
- uwzględnienie ochrony terenów zielonych w rewaloryzowanych obszarach,

Dominanty przestrzenne - historyczne – pozytywne.

Kościół:

1. Kościół parafialny Wniebowzięcia NMP w Bestwinie
2. Kościół parafialny Niepokalanego Serca NMP w Kaniowie
3. Pałac w Bestwinie

Generalne wytyczne architektoniczne

1. Ochrona, zachowanie i konserwacja obiektów małej architektury (na terenie gminy, są to głównie krzyże i figury).
2. Prace konserwatorskie, remontowe, modernizacyjne lub adaptacyjne w obiektach zabytkowych i kulturowych należy prowadzić w porozumieniu z właściwymi służbami (w przypadku gminy Bestwina ze Śląskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków). Winny być one wykonywane i nadzorowane przez uprawnione osoby – w zależności od stanu prawnego obiektu.
3. Likwidacja obiektów tymczasowych (m.in. kiosków, straganów, blaszanych garaży) i substandardowych, będących obiektami dyszarmicznymi z zabudową zabytkową.
4. Nowa zabudowa mieszkalna gabarytem i wysokością nie powinna dominować. Winna być dostosowana do istniejącej zabudowy jednorodzinnej i zespołów siodłackich (1-2 kondygnacje).

Szczegółowe postulaty konserwatorskie

1. Wszystkie wartościowe obiekty kubaturowe, obiekty małej architektury (krzyże, kaplice architektoniczne oraz figury przydrożne wraz z ich bezpośrednim otoczeniem), cmentarze i obiekty przemysłowe winny zostać objęte ochroną prawną na zasadzie zapisu w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.
2. Ujęcie w planach zagospodarowania przestrzennego problematyki ochrony najcenniejszych zespołów stawowych.

Ponadto zaleca się:

- dążenie do utrzymania pierwotnej formy architektonicznej wskazanych obiektów (utrzymanie kształtu i pokrycia dachu, rozmiarów i kształtu otworów okiennych i drzwiowych), ewentualna odbudowa i rozbudowa powinna odtwarzać charakter i detale obiektów zabytkowych,

str. 37

- utrzymanie i przywracanie elementów lokalnej tradycji,
- znalezienie nowych funkcji dla budynków nieużytkowanych lub źle użytkowanych,
- dla celów popularyzatorsko-edukacyjnych sugeruje się opracowanie i wydanie materiałów traktujących o dziedzictwie kulturowym „małej ojczyzny” w formie broszur lub szerszej publikacji książkowej. Publikacje te powinny objąć tradycyjną zabudowę wiejską, zabudowę folwarczną, kościoły wraz z wyposażeniem, małą architekturę, obiekty związane z przemysłem, w tym z gospodarką hodowlano-rybacką.

Generalne wytyczne dla terenów zieleni zabytkowej

1. Opracowanie projektów waloryzacji zieleni zabytkowej na terenie Gminy.
2. Rewaloryzacja historycznych terenów zielonych (w pierwszej kolejności parku pałacowego w Bestwinie – stworzenie atrakcyjnych miejsc rekreacyjnych.
3. Pielęgnacja istniejących pomników przyrody.
4. Uwzględnianie powierzchni parkowych przy wkraczaniu zabudowy.
5. Dążenie do odtworzenia obsadzeń szpalerowych cmentarzy oraz alei.

5. Rys Historyczny oraz charakterystyka Gminy Bestwina.

Położenie, komunikacja, środowisko.

Gmina Bestwina znajduje się w województwie śląskim w północnej części powiatu bielskiego. Graniczy od zachodu z miastem i gminą Czechowice – Dziedzice, od południa z miastem Bielsko – Biała, od północy przez rzekę Wisłę z gminami Miedźna i Pszczyna, od wschodu z gminą Wilamowice. Gmina zajmuje obszar 37,92 km² i tworzą ją 4 sołectwa: Bestwina, Bestwinka, Janowice i Kaniów.

Położona jest w pagórkowatym, urozmaiconym krajobrazowo, obszarze południowej części Górnego Śląska oraz Kotliny Raciborsko – Oświęcimskiej, stanowiącej część Wyżyny Śląskiej.

Przedmiotowy obszar leży nad rzeką Białą, u jej ujścia do Wisły. Całość obszaru gminy należy do zlewni Wisły, a wody powierzchniowe odprowadzane są z niego przez pierwszorzędne, choć niewielkie, dopływy takie jak Biała, czy Łękawka.

W krajobrazie dominują niewysokie pagórki poprzedzające Beskidy oraz położone wśród nich lasy i stawy rybne (w zachodniej części Bestwiny znajduje się kompleks stawów rybnych o powierzchni około 100 ha).

Gmina posiada dobrze rozwiniętą sieć drogową. W przeszłości przez jej obszar przebiegały szlaki handlowe i komunikacyjne. Obecnie w sąsiedztwie Gminy przebiega DK nr 1 łącząca północ Polski (Gdańsk) z południem (Cieszyn). Droga ta jest polskim odcinkiem drogi europejskiej nr 75, biegnącej z Norwegii przez Finlandię, Polskę, Czechy, Słowację, Węgry, Serbię, Macedonię do Grecji. Obecnie DK1 prowadzi głównie ruch tranzytowy i łączy aglomerację śląską z granicą państwa i przejściem granicznym w Cieszynie - Boguszowicach oraz terenami rekreacyjnymi w Beskidzie Śląskim i Żywieckim. Rozwinięty układ dróg lokalnych łączy teren gminy z położonymi w bezpośrednim sąsiedztwie większymi ośrodkami takimi jak Bielsko-Biała, Czechowice-Dziedzice. Przebieg tych dróg wywodzi się z XIX - wiecznego układu drogowego, którego kierunki tkwią korzeniami w sieci dróg i szlaków komunikacyjnych łączących w okresie średniowiecznym sieć grodów, a następnie powstających i rozwijających się miast (Pszczyna, Oświęcim, Bielsko i Cieszyn). Linia kolejowa Kraków–Trzebinia–Czechowice-Dziedzice–Zebrzydowice-Wiedeń w XIX i XX w. odgrywająca istotną rolę w układzie komunikacyjnym, obecnie straciła na znaczeniu.

Obszar będący przedmiotem opracowania wielokrotnie zmieniał swą przynależność państwową, był m.in. obszarem przygranicznym prowincji kościelnych, co wywarło istotny wpływ na jego kulturę materialną, duchową i społeczną.

Przeszłość pradziejowa

Poznanie przeszłości pradziejowej dzisiejszej gminy Bestwina utrudniają słabe rozpoznanie archeologiczne, brak udostępnienia i opracowania źródeł archeologicznych, wreszcie przekształcenie powierzchni gminy wskutek zachodzących tu procesów osadniczych.

I. Początki

W okresie wczesnego średniowiecza omawiany teren był bardzo słabo zaludniony. Zamieszkiwało go, a także przemieszczało się przez ten obszar wzmiankowane przez tzw. Geografa Bawarskiego, słowiańskie plemię Wiślan. Poza grodami obronnymi funkcjonowały w tym czasie także osady otwarte. Nie można jednak jednoznacznie stwierdzić, czy przedmiotowy teren w okresie wczesnego średniowiecza stanowił obszar niezasiedlony, czy też istniały tutaj jakieś niewielkie siedliska, istnienia których możemy się domyślać.

Obszar mieszczący się w obecnych granicach gminy Bestwina znajdował się początkowo w strefie silnego oddziaływania, a być może i w granicach, najpierw Państwa Wielkomorawskiego, a następnie czeskiego księstwa Przemyslidów.

Okolo 990r. ziemie śląskie i pogranicze śląsko-małopolskie weszły najpierw w zasięg wpływów, a następnie w skład państwa pierwszych Piastów. Przedmiotowy teren początkowo należał do ziemi krakowskiej i bezpośrednio podlegał administracji Kasztelanii Oświęcimskiej.

W tym czasie Śląsk stanowił samodzielną dzielnicę, podporządkowaną władzy senioralnej, a książęta śląscy dążyli do ponownego zjednoczenia państwa.

Najazd tatarski w połowie XIII w. spustoszył ziemie księstwa Śląskiego, które pod rządami Henryków Brodatego i Pobożnego przeżywało okres znacznego ożywienia gospodarczego i wzrostu znaczenia politycznego. Liczne osady i niewielkie grody uległy całkowitemu lub znacznemu zniszczeniu w trakcie najazdów. Po śmierci

księcia Henryka Pobożnego w bitwie pod Legnicą (1241r.) dochodzi do rozpadu „monarchii Henryków Śląskich” na mniejsze dzielnice.

Przedmiotowe obszary dzisiejszej gminy Bestwina znalazły się w rękach książąt opolskich, a następnie - pod koniec XIII w. - książąt raciborskich. W 1281 roku powstało księstwo raciborsko-cieszyńskie, a w 1316 roku zostało wydzielone samodzielne księstwo oświęcimskie, z granicą na rzece Białej. Mimo postępującego rozdrobnienia politycznego miał miejsce proces odbudowy gospodarczej kraju. Prowadzona była duża akcja osadnicza, w ramach której na przełomie XIII i XIV w. „odbudowywane” są zniszczone osady oraz ponawiane są ich akty i przywileje lokacyjne. Należy sądzić, że Bestwina została lokowana na prawie niemieckim w II połowie XIII w. w ramach planowej akcji osiedleńczej prowadzonej przez książąt dzielnicowych a zasadźców osadzono na określonej ilości łanów flamandzkich w ramach których wzdłuż drogi rozmieszczono 1 łanowe działki kmieci siedlaków. Jest typowym przykładem ulicówki, w szczególności dwuulicówki, na co wskazują do dzisiaj zachowane charakterystyczne układy zabudowań ustawiane gęsto wzdłuż prostych zwykle dróg, zazwyczaj po obu ich stronach. Długość tychże dróg nie przekraczała 2 km (obecne ul. Kościelna-Ludowa i ul. Witosa). W centrum wsi znajdowały się 1 lub 2 łany przeznaczone pod kościół oraz rolę proboszczowską. Zasadźca (późniejszy sołtys) dysponował 2 łanami dla własnych potrzeb. Lokacja Kaniowa przypada na połowę XVI w. z kolei Janowic XV w. tzw. – osada śródleśna.

Ustrój społeczny, prawny i gospodarczy był ściśle określony przez prawo i dokument lokacyjny. Organizacja osad powstających w tym okresie ukierunkowana była na uprawę roli, wytwarzanie i przetwórstwo zbóż.

Należy przyjąć, że obszar obecnej gminy Bestwina został zasiedlony w XII w. na prawie polskim. W czasie najazdu tatarskiego niewiele ucierpiało lub szybko się po nim odbudowało. W I połowie XIV w. stanowił rozwinięte gospodarczo wsie Bestwinę i osadę Żebracz, w których obok gospodarki rolnej prowadzona była hodowla ryb, na stawach śródpola, w dolinie Wisły oraz Łękawki.

II. W państewkach stanowych

Śląsk z biegiem lat, poczynając od przełomu XII i XIII w., ulegał rozdrobnieniu i rozpadowi na coraz mniejsze polityczne jednostki i twory. Ostatecznym etapem tego procesu były tzw. państwa stanowe. Należące początkowo do Piastów księstwa ulegały rozdrobnieniu drogą dziedziczenia, sprzedaży i zastawów. Zdarzało się wówczas, że księstwa lub ich części trafiały w ręce osób nie pochodzących z dynastii panujących, a władcy ci nie byli książętami. Nazywano ich „panami” lub „wolnymi panami”. Pierwsze państwa stanowe powstały pod koniec XV w. za rządów króla węgierskiego (i tytularnego króla Czech) Macieja Korwina, który zajął część Śląska. Z upływem czasu, powiększająca się grupa panów podzieliła się na dwie mniejsze grupy: panów stanowych (władających niższymi państwami stanowymi) oraz wyżej stojących wolnych panów stanowych (do nich należały wolne państwa stanowe).

Powstanie własności rycerskiej wiązało się z rozdawnictwem ziemi przez księcia. W XIV-XV w. stan posiadania ulegał ciągłym zmianom. Wioski znajdowały się raz w ręku rycerskim, raz książęcym, by ponownie znaleźć się w ręku rycerskim. Przeważali zapewne rycerze jedno- lub dwu-wioskowi, co najwyżej kilku-wioskowi. Dobra rycerskie były majątkami ziemskimi, których właściciele zobowiązani byli do pełnienia służby rycerskiej lub płacenia specjalnego podatku w wypadku wojny. Z posiadaniem majątku - dóbr rycerskich - związane były pewne uprawnienia, jak zwolnienie ze zwykłych podatków, z obowiązku zakwaterowania wojska i zabierania chłopów do przymusowych prac w czasie wojny, czy prawo do sądownictwa patrymonialnego, patronatu kościelnego (funkcja kolatorska), czy szkolnego. Bestwina była wsią rycerską. Należała głównie do rycerzy wielowioskowych, których można określić mianem możnych i piastujących urzędy zarówno lokalne, jak i wyższe.

Właściciele dóbr ziemskich w obrębie dzisiejszej gminy Bestwina często się zmieniali. Niektórzy otrzymywali majątek ziemski zwany rycerskim oraz wieś w spadku, w wyniku bezpośredniego lub pośredniego dziedziczenia. Inni nabywali go drogą kupna. Częsta zmiana właścicieli w okresie od XV do XIX w. nie miała wpływu na stosunkowo powolny, ale stały i harmonijny rozwój przestrzenny oraz

gospodarczy wsi i folwarków. Dawne kmiece gospodarstwa łańowe, mimo przekształceń własnościowych, wtórnych podziałów i scaleń zachowały swój pierwotny układ działek siedliskowych oraz rozłóg pól, tworzących pierwotny, wywodzący się ze średniowiecza układ ruralistyczny.

III. Dwory i folwarki

Dobra rycerskie stanowiły na przełomie XV i XVI w. podstawę rozwoju majątków ziemskich jakimi były folwarki, które przetrwały mimo likwidacji pańszczyzny aż do I połowy XX w. Na terenie wsi Bestwina powstały folwarki pańszczyźniane. Zabudowania dworskie w przypadku miejscowości stanowiących dobra rycerskie panów większych majątków ograniczały się do zamkniętych z reguły w czworobok zabudowań folwarcznych i gospodarczych oraz bardziej lub mniej reprezentacyjnych siedzib właścicieli domów, mieszkalnych zarządców i pracowników dworskich. Tego typu założenia można śledzić na znakomitych rękopiśmiennych źródłach kartograficznych z połowy XVIII w. W okresach późniejszych, rezydencje właścicieli otoczone były parkiem, jak np. zabudowania dworskie oraz utrwalone w późniejszej zabudowie układy przestrzenne założeń dworsko folwarcznych w Kaniowie i Bestwinie. Właścicielami dóbr rycerskich na przedmiotowym obszarze była przez kilka stuleci polska i austriacka szlachta, katolicy i protestanci. Po roku 1820, są nimi także osoby nie legitymujące się tytułem szlacheckim. Wśród dawnych właścicieli Bestwiny należy wymienić takie rody jak: Myszkowskich, Drohojowskich, czy Habsbugów, domu Habsbursko-Lotaryńskiego. W 1945 r. rycerskie dobra Habsburgów, zgodnie z dekretem PKWN uległy nacjonalizacji i częściowej parcelacji.

Istniejący Pałac Habsburgów, nazywany jest przez miejscową ludność *zamkiem*. Z kolei domy stojące wokół wzniesienia, na którym znajduje się Pałac nazywa się *pod zamkiem*. Wcześniej w tym miejscu stał już najprawdopodobniej większy budynek, który także określano jako *zamek*. O budowie nowego zamku myśleli Habsburgowie już od momentu zakupu ziemi. Już w 1815 roku powstał projekt tzw. dworu wiejskiego w Bestwinie, wykonany przez Floriana Jilga - głównego architekta miasta Cieszyna. Budowę z inicjatywy Karola Ludwika Habsburga rozpoczęto w 1824

str. 43

roku, a zakończono w 1826 roku. Budynek został zaprojektowany w stylu późnoklasycystycznym o kubicznej formie czworoboku. Jest murowany i częściowo podpiwniczony. Wewnątrz posiada kwadratowy dziedziniec z możliwością wyjścia na wschód i zachód, a wokół niego, od strony południowej, północnej i zachodniej bieżą korytarze. Z korytarzy bezpośrednio wchodzi się do pokoi, nadto niektóre z nich mają połączenia wewnętrzne między sobą. Sklepienia są klasztorne oraz żagielkowe i kolebkowe z lunetami.

Zamek zwrócony jest frontem w kierunku zachodnim.

Na osi elewacji zachodniej portyk z parzystymi kolumnami i odpowiadającymi im przy murach magistralnych parzystymi półkolumnami oraz z belkowaniem tryglifowym. Po bokach płytkie ryzality, zaakcentowane lizenami z neorustyką i trójkątnymi przyczółkami. Dachy skrzydeł wschodniego i północnego z wystawkami izb poddaszowych, później wbudowanych [Katalog zabytków sztuki w Polsce, T.1 Województwo krakowskie pod red. J. Szablowskiego, Warszawa 1951]

Równocześnie z budową zamku, rozplanowano również jego otoczenie - ogród warzywny i park z dębami szypułkowymi.

Pierwotnie zespół pałacowo-parkowy obejmował obszar 4,5 ha i rozciągał się od obecnej ulicy Szkolnej, po Krakowską i Podzamcze. Granicę południową stanowiły otwarte pola orne. W skład założenia wchodził teren parkowy, rozciągający się na południowy-wschód od zamku, ogrody warzywne - w północno-wschodniej części oraz rozległe polany widokowe - na zachód oraz pola uprawne. W kierunku południowo-zachodnim na osi wejścia, biegła alejka łącząca zamek z zabudowaniami folwarcznymi. także po stronie północnej od ulicy Krakowskiej znajdowały się zabudowania folwarczne, m.in. czworaki, stodoła, etc.

Jan Grzybowski w swoich notatkach pisze, że dawny zamek znajdował się na północ od dzisiejszego, w miejscu, gdzie rzeka Łękawka łączy się z rzeką płynącą z Pasiek. Zamek ten otoczony był szerokim i głębokim rowem, napełnionym wodą, na którym to rowie istniał most zwodzony. Poza rowem, na południe i zachód od niego znajdowały się obszerne ogrody z kwiatami i drzewami owocowymi. Ogrody te, jak również zamek, uległy zniszczeniu w 1858 roku. W jego miejsce wybudowano

str. 44

cegielnię, w której wypalano rury do drenowania pól (przeważnie dworskich). Cegielnia ta istniała około 40 lat. Wspomniany zamek to najprawdopodobniej gród strażniczy (strażnica drogi handlowej), drewniana warownia, stanowiąca jeden z wielu punktów kontroli ruchu handlowego. Związane to było z przechodzącym przez Bestwinę szlakiem handlowym Oświęcim-Bielsko-Żywiec, łączącym księstwo oświęcimskie z Węgrami.

Na południe od dawnego (a na północ od dzisiejszego) zamku stał budynek dworski przeznaczony na areszt i na spichlerz, a w ostatnich latach istnienia zamieszkiwany był przez ludzi pracujących we dworze. Zburzony został w 1938 roku. Od tego budynku do nowego zamku prowadził most ponad gościńcem. Obok stała podobno baszta, z której stróże pilnowali spichlerza i aresztu przez całą dobę. Basztę zburzono po wybudowaniu nowego zamku.

Ilustracja 1: Zdjęcie archiwalne - Pałac Habsburgów w Bestwinie

Ilustracja 2: Ruiny zabudowań gospodarczych w posiadłościach Habsburga - źródło: ks. Zygmunt Bubak "Bestwina". Obecnie teren poczty i okolice Domu Sportowca.

IV. Wieś - układy przestrzenne w czasach nowożytnych

Miejscowości gminy Bestwina, poza samą Bestwiną, były osadami niewielkich rozmiarów. Liczyły pierwotnie od kilkunastu, do dwudziestu kilku pełnorolnych gospodarstw. Granice terenu zabudowanego wsi wyznaczały drewniane krzyże, czy kamienie graniczne, a w II połowie XIX w. także smukłe kamienne krzyże - *Boże Męki*. W czasach nowożytnych, przed uwłaszczeniem chłopów i parcelacją dużych, pełnorolnych gospodarstw chłopskich, miejscowości posiadały charakter ulicówek o wyodrębnionych częściach (przysiółkach), których nazwy przetrwały w nazewnictwie lokalnym do czasów obecnych. Wioski stanowiące własność rycerską (alodialną) od XV w. ulegały bardzo często podziałom.

Struktura przestrzenna poszczególnych jednostek osadniczych, istniejących na terenie obecnej gminy Bestwina – w tym średniowiecznych wsi – przetrwała aż do XIX w. Charakteryzuje się ona skupioną, zwartą zabudową, brakiem licznych rozproszonych przysiółków. Mimo rozrostu osad relikty pierwotnych układów przestrzennych są czytelne na kolejnych mapach wykonanych przed uwłaszczeniem chłopów, a następnie rozdrobnieniem gospodarstw, wskutek ich parcelacji między dzieci, głównie synów chłopów. Analiza przekazów kartograficznych z XIX w. pozwala na stwierdzenie, że ramy przestrzenne zabudowy nie wyszły poza ustalone przed wiekami obszary.

Ilustracja 3: Stara chata z ul. Kościelnej – nieistniejąca - źródło: ks. Zygmunt Bubak "Bestwina"

Ilustracja 4: Chata Karola Maja na ul. Kościelnej – nieistniejąca -- źródło: ks. Zygmunt Bubak "Bestwina"

Układy przestrzenne Bestwiny zostały zdeterminowane przez warunki fizjograficzne i siedliskowe terenów osadniczych. Układ zabudowy w północnej części gminy, położonej w obrębie Doliny Górnej Wisły, czyli obejmujące Kaniów i północną część Bestwinki, złożony jest z wyodrębnionych przestrzennie jednostek liniowych, rzadziej liniowo pasmowych, rozwiniętych wzdłuż wielodrożnej sieci dróg lokalnych. Układ dróg tworzy rodzaj rusztu i jest w znacznej mierze związany z groblami dawnych stawów, w związku z czym wiele dróg ma charakterystyczny owalny czy podkowiasty przebieg. Główną osią komunikacyjną jest komponowana, prostoliniowa droga łącząca dawne dwory w Kaniowie i Dankowicach oraz prostopadła do niej droga łącząca Bestwinę i Bestwinę z Kaniowem. Układ własnościowo-użytkowy rozłogów pól przypomina małe i średnie układy blokowo-niwowe. Tworzony jest głównie przez dawne stawy i użytki rolne zawarte pomiędzy groblami i drogami kołowymi, które wielokrotnie prowadzone są groblami. W części południowej ukształtowały się typowe dla terenów podgórskich układy zabudowy łańcuchowej na krańcach rozłogów pól często z samotniczymi siedliskami. Utrwalony w nowej zabudowie układ przestrzenny wsi wyraźnie jest zdeterminowany stosunkami wodnymi i glebowymi. Pierwotny (z czasów lokacji) układ zabudowy i pól został zatarty przez sukcesywnie powstające

i osuszane stawy. Proces ten jest dynamiczny i jego rozwój możemy obserwować do dnia dzisiejszego.

V. Podstawy gospodarcze wsi i folwarków

Jedną z podstawowych gałęzi gospodarki od XVI w. była gospodarka rybna, której rozwój na terenie obecnej gminy Bestwina na dużą skalę należy datować na koniec XV w., czyli na czasy panowania księcia Kazimierza Cieszyńskiego, który osobiście był zainteresowany rozwojem tej gałęzi gospodarki na administrowanych terenach. Zwrócić jednak należy uwagę, iż w tym czasie Bestwina nie należała już do księstwa cieszyńskiego. Dzieło księcia Kazimierza kontynuowali kolejni właściciele dóbr. W „złotym wieku” gospodarki rybnej tworzone stawy różnej wielkości, przez sypanie grobli w dolinach rzek i mniejszych cieków tj.: rzeki Wisły, Białej, Łękawki. Najstarszy kompleks stawów istniał pomiędzy Bestwiną, a Dankowicami. W latach czterdziestych XVI w. nieodległy Bieruń i Księstwo Pszczyńskie, stanowiły wiodący ośrodek gospodarki rybnej. Sztuka budowy stawów i hodowli ryb z tego regionu bezsprzecznie oddziaływała na obszar dzisiejszej gminy Bestwina. Hodowane w bestwińskich stawach karpie trafiały głównie na rynek krakowski. Stawami zarządzali i kierowali specjaliści funkcjonariusze pańscy, tzw. stawowi. W połowie XVIII w. wskutek wydarzeń politycznych spada znaczenie gospodarki rybackiej na ziemi pszczyńskiej. Stawy stopniowo były osuszane, a centrum hodowlane przeniosło się w okolice Bestwiny i Zatora. W Bestwinie i Kaniowie istniał ośrodek myśli hodowlanej, w którym wyhodowano nową odmianę karpia. W wyniku ponad 300-letnich prac selekcyjnych powstały trzy odmiany karpia: karp pełnołuski, karp bezłuski (golec), karp lustrzeń (królewski). Z hodowli w Kaniowie pochodzi ta ostatnia odmiana karpia, która jest hodowana do dnia dzisiejszego, a po raz pierwszy została zaprezentowana przez prowadzącego folwark rybny w Kaniowie Adolfa Gascha na wystawie rolniczej w Berlinie w 1880 roku. Od tej pory karp lustrzeń skutecznie wyparł w hodowli starsze odmiany tej ryby. Istotną rolę odegrał tu tzw. system przesadkowania, czyli przenoszenia karpia w miarę ich rozwoju do kolejnych stawów.

Chronologia:

1487 - Jakub z Dębna, starosta krakowski i oświęcimski wraz z Mikołajem z Poręby (sędzia ziemski oświęcimski) zatwierdzają ugodę pomiędzy Janem Myszkowskim z Przeciszowa i Bestwiny a Janem Kropem z Dankowic. Na mocy tej ugody Krop zezwolił Myszkowskiemu poprowadzić wodę przez Dankowice do rybników w Bestwinie; Myszkowski zaś pozwolił mieszkańcom z Dankowic wypasać bydło w lasach bestwińskich;

1506 - sąd ziemski oświęcimski zatwierdził ugodę między Janem Czielo z Czechowic, sędzią księstwa cieszyńskiego a Janem Myszkowskim w sprawie rybnika między Komorowicami a Bestwiną, założonego przez ojca Jana Czielo, Jendrzycha. Rybnik od tamtej pory miał należeć do Komorowic Jana Czielo, który to miał zezwolić Myszkowskiemu pobierać wodę z rzeki Białej i przeprowadzić ją przez Komorowice do łąk kmiecych tak, jak była prowadzona za Jendrzycha. Myszkowski miał też postawić most na skotnicy przez tę przekopę, by ludzie mogli tamtędy pędzić bydło. Ponadto Myszkowski zezwolił Janowi Czielo na wrąb w swoje lasy;

1523 - Kazimierz Cieszyński aprobuje ugodę zawartą między Marcinem Myszkowskim, stolnikiem krakowskim a Kacprem i Janem Czielo (Czelo) z Czechowic, synami zmarłego Jana, sędziego księcia cieszyńskiego w sprawie prowadzenia wody z Komorowic, zawartej już w 1506 roku;

1527 - Piotr Tomicki nazwał "hodowcą ryb" Marcina Myszkowskiego z Mirowa herbu Jastrzębiec, stolnika krakowskiego i kasztelana wieluńskiego, również właściciela Bestwiny. Tomicki nazwę tę podał donosząc kanclerzowi Szydłowieckiemu o nominacjach senatorów. Kilka lat później, gdy Stanisław Górski włączał do swego zbioru list senatu do Myszkowskiego w sprawie ucisku będzinian, nazwał go Karpiem. Dochody Myszkowskiego z hodowli ryb i operacji pieniężnych musiały być zatem znaczne, skoro stać go było na wykupienie od dotychczasowych tenutariuszów trzech miasteczek (Osiek, Dębowiec, Szymbark) i 28 wsi królewskich w ziemi bieckiej, na co zezwolił 29.IV.1527;

1529 - czynsz z sześciu stawów rybnych pobiera bestwiński pleban;

1553 - Sąd ziemski oświęcimski poświadcza ugodę pomiędzy Stanisławem Myszkowskim z Mirowa, dziedzicem Bestwiny, wojskim krakowskim i krajczym królewskim a Pawłem Zwierzyną z Rakowa, dziedzicem Komorowic w sprawie wody z rzeki Białej. Paweł Zwierzyna zbudował nowy młyn i doprowadził do niego wodę, z której korzystał będzie również Myszkowski na potrzeby swoich rybników. Wobec tego Myszkowski pozwolił Zwierzynie na budowę nowego jazu na Białej, który będzie konserwował wraz ze swoimi poddanyymi, by woda zawsze płynęła do rybników Myszkowskiego, nawet wtedy, gdy młyn Zwierzyna nie będzie mełł - wtedy woda jak dawniej płynąć będzie do rybników poniżej młyna. Gdy natomiast woda rozerwała jaz lub brzegi, wówczas obaj będą wspólnie naprawiać szkody, biorąc chrust i pale także w Bestwinie;

Szesnastowieczny pisarz Olbrycht Strumiński wspomina o osobliwości gospodarczej regionu, jaką było chłopskie gospodarstwo stawowe. W Bestwinie rozwinęła się interesująca forma spontanicznej spółdzielczości wiejskiej - we wspólnych zimochowach przechowywano ryby zrzeszonych hodowców, aż do wiosny;

Wzmianka o stawach w XVIII-wiecznym opisie Kaniowa: znajdujące się tutaj liczne stawy, przeważnie duże, są na przemian co trzy lata użytkowane jako pola, a potem znowu jako stawy; dopływ do nich jest Młynówka z Białej. W ogóle ta okolica jest poprzecinana rowami i groblami.

Część stawów przetrwała do czasów współczesnych i prowadzona jest w nich gospodarka rybacka, z utrzymaniem dominującej roli hodowli karpia. Na osuszonych stawach powstawały areala rolne i łąkowe. Rozwijano na niewielką skalę produkcję rolną oraz dodatkową związaną z rolnictwem. I tak na przełomie XVIII i XIX w. zaczęto wprowadzać na terenie ówczesnego powiatu obecnej gminy Bestwina hodowlę nieznaną wcześniej ziemniaków. Obszar dzisiejszej gminy Bestwina nie stanowił zamkniętej całości pod względem: gospodarczym, własnościowym, czy administracyjnym. Wsie miały bliskie powiązania w obrębie jednej własności, szczególnie z majątkiem w Dankowicach, a granice dóbr nie były tożsame z obecnymi podziałami administracyjnymi.

VI. Rewolucja przemysłowa, budowlana, oświatowa

W latach 40. XIX w. rozpoczęły się przygotowania do przeprowadzenia powstania ogólnonarodowego. W postulatach powstania przewidziano rozwiązanie kwestii uwłaszczenia chłopów. Za podstawę przeprowadzenia działań powstańczych przyjęto fakt nadania chłopom ziemi, którą dotychczas oni użytkowali. W wyniku aresztowań w Wielkopolsce, powstanie wybuchło tylko w Rzeczypospolitej Krakowskiej. Miało to miejsce w nocy z 21 na 22 lutego 1846 roku. Dnia 22 lutego proklamował się w Krakowie Rząd Narodowy w skład którego weszli: Karol Libelt z Poznańskiego, Ludwik Gorzkowski z Krakowa i Jan Tyssowski z Galicji oraz dwaj przedstawiciele Centralizacji. W swoim manifeście Rząd Narodowy odniósł się m. in. do kwestii chłopskiej. Zapowiadał nadanie ziemi chłopom bez odszkodowania, a także zniesienie czynszów i pańszczyzny. Spiskowcy przygotowujący powstanie w obawie o dekonspirację nie uświadomili wcześniej chłopów o planowanym uwłaszczeniu i zniesieniu pańszczyzny. Wykorzystała to administracja austriacka rozgłaszając wśród chłopów, że cesarz chce ich uwłaszczyć, a szlachta planuje bunt, by temu zapobiec. Chłopi widząc przygotowania szlachty przed planowanym terminem powstania, uwierzyli austriackiej propagandzie myśląc, że szlachta zbroi się by nie dopuścić do zniesienia pańszczyzny. W efekcie chłopci zaczęli zbrojnie występować przeciwko szlachcie (rabacja). Ruch chłopski objął znaczne obszary Galicji. Chłopi napadali na dwory szlacheckie mordując właścicieli. Przywódcą rabacji był Jakub Szela. Rabacja w znacznym stopniu przyczyniła się do upadku powstania krakowskiego (3.III.1846). Po klęsce rewolucji krakowskiej wojsko cesarskie stłumiło ruch chłopski. Rozruchy chłopskie 1846 roku stosunkowo słabo się zaznaczyły na terenie obecnej gminy Bestwina. Władze austriackie nie wprowadziły uwłaszczenia ani zniesienia pańszczyzny, a Rzeczpospolita Krakowska została zlikwidowana - Kraków wraz z okolicami został wcielony do Austrii. Sprawa chłopska odżyła jednak w Galicji bardzo szybko, bo już w roku 1848 (w czasie Wiosny Ludów). Polscy działacze liberalni wysłali w marcu petycję do cesarza domagając się politycznej autonomii dla Galicji. Emisariusze Towarzystwa Demokratycznego Polskiego namawiali galicyjskich ziemian do ogłoszenia zniesienia pańszczyzny. Ziemianie chcieli pozyskać chłopów dla sprawy narodowej i planowali ogłosić uwłaszczenie

chłopów i zniesienie pańszczyzny w Wielkanoc. Na wieść o tym gubernator Franciszek Stadion, w celu osłabienia polskiego ruchu narodowego, wydał pośpiesznie dnia 22 kwietnia 1848 roku dekret uwłaszczeniowy "w imieniu cesarza". Wojska austriackie stłumiły polski ruch narodowy w Galicji, zbombardowały Kraków oraz Lwów. Pomimo klęski militarnej Wiosny Ludów w Galicji, jej trwałym skutkiem było uwłaszczenie chłopów oraz zniesienie pańszczyzny i poddaństwa. Zniesienie poddaństwa nie wpłynęło jednak w istotny sposób na oblicze wsi Bestwina. Nie pociągnęło za sobą odczuwalnej migracji do rodzącego się w pobliskich Czechowicach, Bielsku i Białej przemysłu.

W 1855 oraz 1856 roku powstała linia kolejowa Kraków–Trzebinia-Czechowice-Dziedzice–Zebrzydowice–Wiedeń, przebiegająca przez ówczesną Bestwinę. Kolej umożliwiały wyjazdy w kierunku większych ośrodków miejskich, dała dodatkowe miejsca pracy oraz umożliwiła wywóz płodów rolnych (w tym ryb). Nastąpiła wyraźna poprawa poziomu materialnego mieszkańców oraz szybki rozwój wsi. Drewniana zabudowa wsi z dachami krytymi słomą została zastąpiona domami murowanymi, z cegły, krytymi dachówką. Proces ten postępował stosunkowo szybko i został zakończony w połowie XX w. „Rewolucja” budowlana dotyczy też obiektów użyteczności publicznej. Powstały nowe budynki szkolne, remiza strażacka.

W latach 60-70. XX w. na wsi rozwijało się budownictwo indywidualne. Rozbierano też ostatnie drewniane domostwa. Pojawiły się piętrowe budynki, na rzucie zbliżonym do kwadratu, kryte płaskim betonowym dachem lub dachem czterospadowym. Tego typu budownictwo rozwijało się przede wszystkim przy głównych ulicach. W latach 70-80. budowano z prefabrykatów pawilony handlowe i bary Gminnych Spółdzielni „Samopomoc Chłopska” oraz szopy i garaże kółek rolniczych. Przebudowy dworów i zabudowań folwarcznych doprowadziły do częściowego zatarcia ich cech stylowych (Kaniów). Budownictwo indywidualne preferujące najnowsze trendy w architekturze domów jednorodzinnych stopniowo wkracza na tereny osuszonych stawów, zacierając tym samym charakterystyczny układ przestrzenny miejscowości.

Większość mieszkańców utrzymuje się z pracy w okolicznych zakładach przemysłowych i punktach usługowych. Prowadzona jest też działalność rolnicza, hodowlana, usługowa i agroturystyczna.

I. Kalendarium dziejów wsi Bestwina

XII w.	Wieś w granicach kasztelanii oświęcimskiej i ziemi krakowskiej. W Bestwinie funkcjonuje gródek obronny, zlokalizowany przy szlaku handlowym (Oświęcim – Bielsko - Żywiec - Węgry)
1155	Bulla protekcyjna dla diecezji wrocławskiej papieża Hadriana IV, potwierdzająca jej uposażenia – określa granice diecezji m.in. na rzece Białej
1241	Najazd tatarów
1259	Przemarsz oddziału tatarskiego pod wodzą Burendeja
1326	W spisie świętopietrza dekanatu Oświęcim, diecezji krakowskiej, zostaje wymieniona parafia Bestwina
1333	Właścicielem wsi liczącej około 390 mieszkańców jest rycerz Schomko
1379	Wieś znajduje się rękach Prandoty
1454-1457	Właścicielem Bestwiny jest kasztelan oświęcimski Jan Kloch herbu Kornicz
1457	Początkowo własność prywatna Kazimierza Jagiellończyka, następnie, wraz z księstwem oświęcimskim zostaje włączona do Korony Polskiej
1470	Jan Długosz w <i>Liber beneficiorum</i> wymienia nazwę wsi w brzmieniu <i>Besthwina</i>
1480	Brat Jana Klocha, Miklosz z Ustronia sprzedaje Bestwinę Janowi Myszkowskiemu z Przeciszowa
1487	Właścicielem Bestwiny jest Piotr Myszkowski
XV/XVI w.	Szybki rozwój gospodarki rybnej, na terenie obecnej Bestwiny powstają liczne stawy rybne

1515	Jan Myszkowski odstępuje dobra bestwińskie stolnikowi krakowskiemu, Marcinowi Myszkowskiemu z Mirowa
1550	Wieś przechodzi w ręce synów Marcina Myszkowskiego – Stanisława i Jana
1577	Powstanie obecnie istniejącego kościoła p. w. Wniebowzięcia NMP
1607	Jan Myszkowski, jeden z właścicieli wsi, zostaje zamordowany przez zbuntowanych chłopów
1640	Właścicielami Bestwiny są Jan Drohojowski i Katarzyna z Mirowa
1672	Wieś kupuje Andrzej Wizemberk na rzecz Andrzeja Nielepca
1683	Przemarsz wojsk Jana III Sobieskiego w czasie wyprawy pod Wiedeń
XVIII w.	Przy obecnej ul. Witosa powstaje posąg Michała Archanioła
1723	Właścicielem zostaje starosta tarnowski Franciszek de Witowice Schwarzenberg – Czerny
1764	Właścicielem dóbr zostaje wojewoda krakowski Piotr Małachowski
1772	Po pierwszym rozbiórze Polski Bestwina zostaje włączona do Galicji i Lodomerii
1784	Wojewoda krakowski Piotr Małachowski gmin tworzy Państwo Bestwińskie
1786	Przy obecnej ul. Kościelnej powstaje figura św. Jana Nepomucena
1790	Zostaje założony obecnie istniejący cmentarz grzebalny przy obecnej ul. Plebańskiej
1803	Właścicielem dóbr jest Jan z Dobry Dobrzański
1803	Przemarsz wojsk rosyjskich skierowanych na pomoc armii austriackiej, w walce z Napoleonem
1808	Bestwinę kupuje arcyksiążę Karol Habsburg z Żywca
1824-6	Z inicjatywy arcyksięcia Karola Ludwika Habsburga zostaje wybudowany pałac, w stylu późno klasycystycznym

1847	Bestwina należy do Albrechta Habsburga syna arcyksięcia Karola
Poł. XIX w.	W Bestwinie funkcjonuje 8 karczm, 5 młynów wodnych
1852	Przy obecnej ul. Krakowskiej powstaje figura Matki Boskiej Niepokalanego Poczęcia
1861	Ze względu na brak miejsca na istniejącym cmentarzu. Zostaje on powiększony o tzw. "cmentarz dolny"
Lata 80. XIX w.	W Bestwinie i Bestwince znajduje się 366 domów zamieszkiwanych przez 2323 osoby. Funkcjonuje dwuklasowa Szkoła Ludowa, stacja pocztowa oraz gorzelnia
1890	Powstaje funkcjonujący do chwili obecnej tartak
1895	Właścicielem wsi zostaje arcyksiążę Karol Stefan Habsburg
1900	We wsi istnieje 231 budynków zamieszkiwanych przez 1755 osób
1929-31	Zostaje wybudowany Dom Ludowy, w którym mieściła się scena
1933	Wieś przechodzi w ręce Leona Karola Habsburga młodszego syna arcyksięcia Karola Stefana
1945	Dobra w Bestwinie zostają na mocy dekretu o reformie rolnej przejęte przez Skarb Państwa
1947	Powstaje Gminna Biblioteka w Bestwinie
1951	Bestwina jako samodzielna miejscowość zostaje włączona do powiatu bielskiego w województwie katowickim
1959	Zostaje oddana do użytku nowa szkoła
1972	Otwarto Gminy Ośrodek Zdrowia
1975	Gmina Bestwina wchodzi w skład gminy Czechowice-Dziedzice

1981/82	Odtworzenie samodzielnej gminy Bestwina ¹⁰
---------	---

II. Kalendarium dziejów wsi Bestwinka

XVII w.	Na 3 łanach kmiecych, w północnej części Bestwiny, powstaje folwark. Ta część wsi otrzymuje nazwę Bestwina Dolna, Bestwinka
1764	Folwark kupuje od Zofii de Zielińskiej, żony Szymona Delipacy, kasztelan biecki Stanisław Ankwicz
XVIII w.	Budowa dworu
1787	W skład założenia dworskiego wchodzi: dwór, ogród włoski, osobna kuchnia, folwark wraz zabudowaniami, stajnia, spichlerz gumno. Folwark nastawiony jest na gospodarkę rybną i posiada 456 mórg stawów i 55 mórg roli uprawnej. Na terenie wsi w pewnej odległości od dworu znajduje się browar
1789	We wsi zamieszkuje, w 69 domach, 9 kmieci, 4 zagrodników i 53 chałupników. Czynsz opłaca 3 Żydów
1856	Wieś ma 638 mieszkańców
1864	We wsi zamieszkuje 589 osób.
1912	Początki OSP Bestwinka
1993	Oddanie do użytku nowej szkoły

¹⁰ Chronologiczny zapis dziejów Bestwiny aut. Waleria Owczarz Muzeum Regionalne im.Ks.Z.Bubaka w Bestwinie (daty: 1947,1959,1972,1980)

III. Kalendarium dziejów wsi Kaniów

1640	Właścicielami wsi Kaniów zostają Jan Drohojowski i Katarzyna z Mirowa
1672	Wieś kupuje A. Wizemberg na rzecz Andrzeja Nielepca
1708	Zarządcą dóbr jest Franciszek Olszeński
1723	Właścicielem zostaje Franciszek de Witowice Schwarzenberg - Czerny
1764	Kaniów przechodzi w ręce wojewody krakowskiego, starosty oświęcimskiego i przedborskiego, Piotra Małachowskiego i jego żony Korduli z Lachockich
1764	Następnie wieś kupuje od nich w tym samym roku kasztelan biecki Stanisław Ankwicz
1811	Nad Młynówką płynącą z Komorowic, Jan Łukowicz stawia młyn
1813	Przez Kaniów i okolicę, przechodzą Wojska Polskie pod dowództwem ks. Józefa Poniatowskiego.
1816	Wieś zostaje włączona do posiadłości arcyksięcia Karola Ludwika Habsburga
1853	W Kaniowie działa szkoła (filia szkoły z Bestwiny)
1873	Folwark należący do arcyksięcia Albrechta Habsburga zostaje wdzierżawiony Adolfowi Gaschowi
1876	Parafia w Kaniowie liczy 961 wiernych. W Kaniowie wyróżniane są przysiółki: Kaniów Dankowski i Kaniówek, w których zamieszkuje 176 mieszkańców
1908	Dzierżawcą folwarku jest Henryk Hess
1911	W Kaniowie powstaje prywatna szkoła założona przez nauczyciela Franciszka Wieczorka
Lata 20. XX w.	Powstaje (wybudowany przez Jana Grzybowskiego z Buzonia) obecnie istniejący i użytkowany budynek szkolny - w okresach

	późniejszych sukcesywnie rozbudowywany
1924	Folwark przechodzi na własność Akademii Umiejętności w Krakowie
1930	Dzierżawcą folwarku zostaje Józef Niemczewski
Lata 60 XX w.	Spółdzielnia Produkcyjna, funkcjonująca w dawnym folwarku, prowadzi hodowlę owiec
1963	Przy kościele Niepokalanego Serca NMP powstaje figura wotywna Matki Boskiej
1988	Budowa i oddanie do użytku obiektu nowego przedszkola
2002	Na terenach rekreacyjnych zostaje ustawiony głaz upamiętniający działalność Adolfa Gascha

IV. Kalendarium dziejów wsi Janowice

1672	Wieś kupuje Andrzej Wizemberk na rzecz Andrzeja Nielepca
1842	Przy obecnej ul. Janowickiej zostaje wzniesiony krzyż przydrożny
1856	Przy obecnej ul. Janowickiej rodzina Pisarczyków funduje krzyż przydrożny
1857	Przy obecnej ul. Targanickiej z fundacji Papla powstaje figura Chrystusa
1947	Ustawienie kapliczki w miejscu rozformowania oddziału AK przez Władysława Niemczyka (ps. Lis). Usytuowanie jej w pobliżu miejsca potyczki oddziału Bartka (NSZ) z siłami z siłami KBW i UB, ok. 1991r. powstaje tzw. Krzyż partyzancki

Zieleń zabytkowa na terenie gminy Bestwina

Na obszarze gminy Bestwina możemy wyróżnić kilka typów historycznych, intencjonalnych kompozycji zieleni. Podobnie jak w pozostałej części województwa, większość z nich powstała pomiędzy końcem XVIII, a drugą połową XIX wieku. Nie oznacza to oczywiście, że zaistniał w tym okresie trend powodujący tworzenie założeń na tzw. "surowym korzeniu". Założenia kształtowano w oparciu o pierwotne zadrzewienia, wielokrotnie przekształcając w miarę zmian mód ogrodniczych. Ma to związek z jednej strony - z napływem odmiennej kulturowo magnaterii przemysłowej pragnącej nobilitować swoje pochodzenie przez tworzenie neostylowych rezydencji, a także z powszechnym przyjęciem filozofii romantyzmu, zaś z drugiej - z żywą tradycją miejscową. W sytuacjach, kiedy tradycja miejsca była słabsza lub też nie istniała, poszczególne kompozycje odzwierciedlają przede wszystkim terytorialne związki emocjonalne fundatorów oraz ich powiązania gospodarcze. Prusko-niemieckie pochodzenie niemal wszystkich właścicieli zachodnich terenów województwa śląskiego spowodowało zakładanie przez nich parków, z wyraźnym piętnem szkoły berlińskiej. Nie wszystkie kompozycje parkowe można łączyć bezpośrednio z konkretnymi szkołami sztuki ogrodowej. Dotyczy to szczególnie wielkich kompozycji krajobrazowych, których twórcy, ze względu na swoją pozycję społeczną korzystali ze wszelkich najlepszych dostępnych wzorców. Przykład takiego założenia w Bestwinie stanowi komponowany układ parkowo-krajobrazowy, przy ul. Krakowskiej 111, którego centrum stanowi park pałacowy. Komponowane aleje wiązały go z siecią majątków.

Widok na Staw Wielki ul. Krakowska

Widok na Stawy Bestwińskie ul. Krakowska

Wśród kompozycji parkowych Gminy możemy wyróżnić:

- rezydencjonalne - powstające przy siedzibach,
- dworskie - formowane w sąsiedztwie dworów w wieku XVIII, XIX i początku XX wieku. Z reguły niewielkich rozmiarów o kompozycji krajobrazowej z niezbyt rozbudowanym programem i mało urozmaiconym zestawem gatunków drzew i krzewów,
- folwarczne – komponowane wokół budynku zarządcówek.

Podobne, jak w kompozycji parków tendencje rządziły w XIX i na początku XX w. układami zieleni cmentarnej w gminie Bestwina. Zarówno ich lokalizacja, jak i typ obsadzeń wynikały z zapisów Dekretu nadwornego cesarza Józefa II - z 23 sierpnia 1784 roku. Zasadniczo cmentarze komponowano ze szpalerami obwodowymi, granicznymi, złożonymi głównie z lip drobnolistnych *Tilia cordata*, jak w przypadku cmentarza przykościelnego w Bestwinie przy ul. Plebańskiej 4. W drugiej połowie XX w. oraz na początku XXI w. kompozycje ubożały, cmentarze – parki przekształciły się w nekropole obsadzone jedynie obwodowo krzewami zimozielonymi, jak np. na cmentarzu w Kaniowie, przy ul. Franciszka Kóska.

Ilustracja 6: Zespół dworsko - parkowy - ul. Modra Kaniów

Ilustracja 7: Bestwina - ul. Gen. Józefa Hallera

Ilustracja 8: Bestwina - ul. Koscielna 44

Ilustracja 9: Bestwina - ul. Krakowska (za Magówką)

Ilustracja 10: Bestwina - ul. Plebańska

Ilustracja 11: Bestwinka - ul. Św. Sebastiana /Łękawka/

Ilustracja 12: Janowice - ul. Janowicka

Ilustracja 13: Janowice - ul. Miodowa

Ilustracja 14: Janowice - ul. Pszczelarska

Kaniów, ul. Batalionów Chłopskich

Kaniów, ul. Krzywolaków

I. Park pałacowy

Datowanie

początek XIX w.

Adres

Bestwina, ul. Krakowska 111

Nr wpisu do rejestru zabytków

A/23/60 z dnia 24.02.1960 r.

Historia

1100 – budowa pierwszego kościoła w Bestwinie

1326 - w spisie świętopietrza dekanatu Oświęcim diecezji krakowskiej zostaje wymieniona parafia Bestwina

1523 - ewangelicki kościół przebudowany przez Gotharda z Logau właściciela Bestwiny

1577 - Powstanie obecnie istniejącego kościoła p.w. Wniebowzięcia NMP

ok. 1700 - wieża fundacji Stanisława Szwarzenberg-Czernego i jego żony Salomei

1748-64 - przebudowa i powiększenie kościoła w stylu barokowym

ok. 1790 – lokalizacja zgodnie z przepisami sanitarnymi cmentarza tzw. „starego”

1824–26 - z inicjatywy arcyksięcia Karola Ludwika Habsburga zostaje wybudowany w stylu późno klasycystycznym pałac. Początkowo w budynku mieścił się zarząd dóbr bestwińskich a następnie dyrekcja lasów.

1863 – lokalizacja cmentarza tzw. „nowego”

1933 – dobra obejmuje Leon Stefan Habsburg, który w pałacu ma główną siedzibę

Park założony prawdopodobnie w okresie baroku, jako towarzyszący nie istniejącemu „zamkowi” uzyskał swój ostateczny kształt na początku XIX w. Była to kompozycja złożona. Na południe od pałacu rozciągał się wielki, osiowy salon ogrodowy obramowany po bokach gaikami oraz granicznym szpalerem grabowym. Na zachód od rezydencji, na niższym tarasie, rozciągał się wielki salon ogrodowy zamknięty od zachodu kompleksem budynków (prawdopodobnie gospodarczych). Na zachód i południe zakomponowano w połowie XIX w. park w stylu *beautyfull*, z „miękkim” układem alejek i komponowanymi grupami drzew egzotycznych. Egzotyczne singeltony, to głównie sosny wejmutki, mylnie określane w niektórych opracowaniach jako sosny syberyjskie. Na wschód od parku znajdował się folwark pałacowy. Obecnie pozostała jedynie część południowa parku, z częściowo zachowanymi wnętrzami parkowymi. W głównym salonie, na osi pałacu znajduje się obecnie utwardzony plac z kręgiem tanecznym. Na dolnym tarasie, zlokalizowano obecnie boisko sportowe. Drzewostan na bazie siedliskowej składa się w przeważającej części z dębów szypułkowych i lip drobnolistnych o średnicach kwalifikujących je do uznania za pomniki przyrody. Sosny wejmutki nie istnieją. Wartość zabytkowa duża.

Obecnie z całego założenia parkowo-pałacowego, zgodnie z obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego strefą ścisłej ochrony konserwatorskiej objęto obszar o powierzchni około 1,9 ha. W parku zachowało się kilkanaście dębów szypułkowych o obwodach pni od 223 cm do 414 cm i buk o obwodzie pnia 397 cm. Przy czym przeważają dęby o obwodach pni powyżej 300 cm. Oprócz dębów rosną tu rodzime lipy, grochodrzewy, klony i jesiony. Ponadto w parku rośnie szpaler grabów (około 30 szt.) ,wytyczający jego południową granicę. W ramach zadania w 2015r. wykonane zostały następujące prace:

- wycinka 19 szt. drzew powalonych, zawieszonych, stwarzających bezpośrednie zagrożenie dla otoczenia oraz bardzo licznych wyłamanych konarów i gałęzi.

W ramach zadania 2016r. wykonano:

- wycinka 17 drzew zamierających uszkodzonych i stwarzających zagrożenie dla otoczenia,
- wykonanie cięć pielęgnacyjno-konserwacyjnych 31 szt. drzew,
- rozdrobnienie gałęzi pozyskanych w wyniku wycinki i pielęgnacji – 161 mp,
- uzupełnienie zieleni przez posadzenie 17 drzew liściastych (platan, tulipanowiec, buk, dąb, lipa, klon).

Park pałacowy w Bestwinie – ul. Krakowska 111

Wytyczne konserwatorskie

Stan zdrowotny średni. Duża ilość posuszu na starodrzewie. Układ kompozycyjny częściowo czytelny, jednak zdeprecjonowany przez wtórne podziały własnościowe parku oraz wbudowanie strefy.

Opracowanie i wdrożenie projektu rewaloryzacji parku, zakładającego odtworzenie elementów historycznego założenia.

Pozostałość systemu stawów w Bestwince ul. Gen. Józefa Hallera

Program opieki nad zabytkami a zamierzenia Gminy Bestwina

I. Główne cele polityki gminnej związane z ochroną zabytków

Opracowywana wraz z niniejszą dokumentacją Gminna Ewidencja Zabytków ma m. in. na celu rozpoznanie zasobu zabytkowego gminy. Jej podstawą są tzw. karty adresowe Gminnej Ewidencji Zabytków. Utworzenie w/w dokumentacji o charakterze ewidencyjnym i fotograficznym stanowić będzie bazę danych dla obiektów zabytkowych na terenie gminy. Przewiduje się także, oznakowanie obiektów zabytkowych, wpisanych do rejestru poprzez stworzenie tabliczek informacyjnych.

Niezwykle ważnym dla zachowania dziedzictwa kulturowego jest jego upowszechnianie wśród mieszkańców. Tylko poznanie wartości obiektów zabytkowych i docenienie przez ich właścicieli, użytkowników i innych mieszkańców pozwoli na dalsze trwanie i funkcjonowanie zabytków. Cele te osiągnąć można np. wydając publikacje o charakterze popularno-naukowym i bezpłatne foldery

(w ramach promocji gminy), monografie historyczne. Sugeruje się zainicjowanie działań edukacyjnych i popularyzatorskich prowadzonych przez szkoły i gminne instytucje kultury (wykłady dotyczące historii regionu i jego dziedzictwa kulturowego, lekcje muzealne), organizowanie konkursów fotograficznych i innych (np. dotyczących opowieści o historii zabytkowych budynków w gminie - domu rodzinnego, domu „sąsiada”, czy kapliczki, krzyża, figury przydrożnej lub innych obiektów).

Ważnym elementem upowszechniania wśród mieszkańców oraz przybyłych turystów, może być opracowanie szlaków związanych z dziedzictwem kulturowym gminy, np. szlaku obiektów zabytkowych występujących na terenie gminy (nie tylko obiektów wpisanych do rejestru zabytków), szlaku łączącego wszystkie miejsca związane z historią rodu Habsburgów, czy szlaku obiektów małej architektury sakralnej.

Priorytety

W ramach przyjętego programu wyodrębniono następujące priorytety:

Priorytet nr 1 Lokalne dziedzictwo kulturowe ochrona oraz administracja.

Priorytet nr 2 Ochrona, Dokumentacja Lokalnego Dziedzictwa.

Priorytet nr 3 Budowanie oraz wzmacnianie krajobrazu kulturowego.

Na podstawie powyższych priorytetów przyjęto następujące kierunki działań oraz założenia

Priorytet I: Lokalne dziedzictwo kulturowe ochrona oraz administracja			
Kierunki Działania	Założenia	Podmiot odpowiedzialny	finansowanie
<p><i>Przeciwdziałanie i zapobieganie degradacji oraz dewastacji gminnych zabytków</i></p> <p><i>Systematyczne działania w celu rewitalizacji i konserwacji gminnych zabytków</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - finansowe wsparcie najbardziej zagrożonych przed degradacją obiektów zabytkowych Gminy Bestwina; - ubieganie się o uzyskanie środków zewnętrznych niezbędnych do wykonania rewitalizacji, - konserwacji obiektów zabytkowych; - bieżące zabezpieczanie zabytków znajdujących się we własności Gminy przed destrukcją; - wypracowanie modelu współpracy z właścicielami zabytków, mające na celu pogłębianie świadomości społecznej oraz polepszenie stanu zabytków; - uczestnictwo osób zajmujących się 	<ul style="list-style-type: none"> - Gmina Bestwina; - jednostki organizacyjne gminy; - organizacje i stowarzyszenia działające na terenie gminy Bestwina 	<ul style="list-style-type: none"> - budżet Gminy, - dotacje Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego, - dotacje Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, - dotacje Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego - dotacje unijne, - subwencje ogólne, szczególne

	<p>zabytkami z ramienia gminy w warsztatach, konferencjach, prelekcjach czy wykładach dotyczących aktualnych problemów ochrony zabytków;</p> <p>- zapobieganie degradacji zabytków oraz informowanie odpowiednich organów o wykrytych przypadkach zniszczeń</p> <p>- stała współpraca ze Starostwem Powiatowym w Bielsku-Białej w szczególności wydziałem budownictwa</p> <p>- monitoring i nadzór nad realizacją niniejszego programu oraz zasobu Gminnej Ewidencji Zabytków</p> <p>- coroczne uwzględnianie w budżecie Gminy środków finansowych na rewitalizację, konserwację, w szczególności obiektów małej architektury: kapliczek, krzyży przydrożnych etc.</p> <p>- konserwacja, oraz</p>		
--	---	--	--

	<p>remont pałacu w Bestwinie a w dłuższej perspektywie rewitalizacja założeń parkowych przy pałacu,</p> <p>- organizacja konkursów promujących wiedzę o zabytkach z terenu gminy Bestwina</p>		
--	---	--	--

Priorytet II: Ochrona, Dokumentacja Lokalnego Dziedzictwa			
Kierunki działań	Założenia	Podmiot odpowiedzialny	finansowanie
Ochrona lokalnego dziedzictwa	<p>- zaplanowanie i realizacja remontów obiektów zabytkowych będących własnością Gminy;</p> <p>- stały kontakt i współpraca z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w Katowicach</p> <p>- udzielenie wsparcia właścicielom i posiadaczom obiektów zabytkowych w zakresie informacji o przewidywanych dofinansowaniach;</p>	<p>- Gmina Bestwina;</p> <p>- jednostki organizacyjne gminy;</p> <p>- organizacje i stowarzyszenia działające na terenie gminy Bestwina</p>	<p>- budżet Gminy,</p> <p>- dotacje Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego,</p> <p>- dotacje Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków,</p> <p>- dotacje Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - organizacja spotkań z właścicielami obiektów zabytkowych oraz przedstawicielami urzędów, instytucji publicznych zajmujących się ochroną zabytków; - ścisłe przestrzeganie zapisów miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w przypadku podejmowania działalności w obrębie objętej ochroną; - aktualizacja miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w zakresie istniejących zabytków zwłaszcza w kontekście przyjętej Gminnej Ewidencji Zabytków; - stała współpraca ze stowarzyszeniami, organizacjami pożytku publicznego, fundacjami, kościołami w odniesieniu do kwestii ochrony i opieki nad zabytkami, - powstanie tablic informacyjnych przy zabytkach, szlakach 		<ul style="list-style-type: none"> - dotacje unijne, - subwencje ogólne, szczególne
--	---	--	---

	- budowanie świadomości społecznej w zakresie potrzeby konsultowania z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w celu zachowania pierwotnego stanu zabytków;		
--	---	--	--

Priorytet III: Budowanie oraz wzmacnianie krajobrazu kulturowego			
Kierunki działań	Założenia	Podmiot odpowiedzialny	finansowanie
Staly nadzór nad lokalnym zasobem zabytków	- Staly monit obiektów wpisanych do gminnej ewidencji zabytków		- budżet Gminy,
Nowe otwarcie w dostępie do informacji o lokalnym dziedzictwie gminy	- Wsparcie osób podmiotów zajmujących się ochroną zabytków Gminy Bestwina w dostępie do informacji źródłowych;		- dotacje Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego,
Edukacja i popularyzacja wiedzy o regionalnym dziedzictwie kulturowym	-Rozpowszechnianie informacji o zabytkach z terenu Gminy Bestwina w szczególności za pośrednictwem sieci internet; - Organizacja wydarzeń kulturalnych w kontekście ochrony zabytków; - organizacja wystaw, konkursów, eventów, uwzględniających lokalne dziedzictwo zabytków; - wspieranie lokalnej	- Gmina Bestwina; - jednostki organizacyjne gminy; - organizacje i stowarzyszenia działające na terenie gminy Bestwina	- dotacje Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, - dotacje Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego - dotacje unijne,

	twórczości artystyczno-naukowej w zakresie wydawania folderów, przewodników lokalnych.		- subwencje ogólne, szczególne
--	--	--	--------------------------------

6. Sposób realizacji Programu

Podmiotem odpowiedzialnym za realizację Programu jest Gmina Bestwina reprezentowana przez Wójta.

Realizacja niniejszego programu będzie możliwa przy wykorzystaniu następujących instrumentów:

- ✓ **instrumenty prawne** – wynikające z obowiązujących przepisów prawa w tym ustaw, aktualizacja miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, wnioskowanie o wpis do rejestru zabytków prowadzony przez Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, realizacja decyzji Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków
- ✓ **instrumenty finansowe** – obejmujące współfinansowanie prac konserwatorskich, rewitalizacyjnych, udzielanie dotacji, subwencji w zakresie prac konserwatorskich i restauratorskich, archeologicznych, korzystanie z funduszy europejskich
- ✓ **instrumenty kontrolne** – obejmujące nadzór nad stanem zabytków lokalnych, aktualizacja gminnej ewidencji zabytków, sporządzanie sprawozdań z realizacji programu ochrony zabytków. W przyszłości wszelkie zmiany programu winny uwzględniać istniejące realia społeczno-gospodarcze oraz aktualną sytuację finansową Gminy

✓ **instrumenty społeczne** – obejmujące koordynacje działań na płaszczyznach edukacyjnych, promocyjnych w zakresie budowania oraz pogłębiania świadomości społecznej w zakresie konieczności ochrony zabytków a także promowania atrakcji turystycznych Gminy

7. Źródła finansowania Programu

Koniecznym staje się ustalenie źródeł finansowania ochrony zabytków. Zasadniczo większość środków przewidywanych jest na wsparcie zabytków wpisanych do rejestru zabytków. Na terenie gminy Bestwina obiektów wpisanych do rejestru zabytków jest 5. Najliczniejszą grupę stanowią zabytki wpisane do Gminnej Ewidencji Zabytków oraz Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków.

Źródła finansowania należy poszukiwać przede wszystkim w budżecie gminy, państwa, funduszach europejskich. Zasadnym byłoby również rozważenie możliwości udzielenia dotacji konserwatorskich w sposób analogiczny do niektórych sąsiednich gmin. Znowelizowane przepisy ustaw o ochronie zabytków (Dz.U. 2017 poz. 1595) wyposażyły gminę w możliwość przyznawania dotychczas nieprzewidzianych dotacji. Zgodnie z art. 81 ust. 1. W trybie określonym odrębnymi przepisami dotacja na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru lub znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków może być udzielona przez organ stanowiący gminy, powiatu lub samorządu województwa, na zasadach określonych w podjętej przez ten organ uchwale. Zgodnie z ust. 2. dotacja, w zakresie określonym w art. 77, może być udzielona w wysokości do 100% nakładów koniecznych na wykonanie przez wnioskodawcę prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru lub znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków.

8. Dotacje

Podstawowym warunkiem udzielania dofinansowania jest wpis do rejestru zabytków obiektu, na który czynione są starania o dotacje (do rejestru „A” – zabytki nieruchomości, do rejestru „B” – tzw. zabytki ruchome. do rejestru „C” – zabytki archeologiczne).

str. 78

O dotację może się ubiegać właściciel lub opiekun zabytku albo jednostka posiadająca zabytek w trwałym zarządzie.

O dofinansowanie można ubiegać się corocznie m.in. u::

Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w Warszawie (termin składania wniosków: do 31 marca i 30 listopada),

- Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach (termin składania wniosków: do 28 lutego – o dotację na prace planowane w danym roku, do 30 czerwca – o refundację).
- Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w Warszawie (termin składania wniosków: do 31 marca i 30 listopada),

Zarówno u Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach, jak i u Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w Warszawie można się starać o dotacje na planowane prace (w cyklu jednorocznym), jak i o refundację kosztów poniesionych na prace przeprowadzone w okresie trzech lat poprzedzających rok złożenia wniosku (na całość prac ujętych pozwoleniem konserwatorskim, zakończonych i odebranych przez urząd konserwatorski).

- w Urzędzie Marszałkowskim w Katowicach (termin ogłaszany indywidualnie – na stronie internetowej urzędu - www.silesia-region.pl, zakładka konkursy)
- w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych
- Funduszu Kościelnym.

Dotacje z Funduszu Kościelnego są udzielane wyłącznie na planowane remonty i konserwację zabytkowych obiektów o charakterze sakralnym i to tylko na wykonywanie podstawowych prac zabezpieczających sam obiekt (w szczególności remonty dachów, stropów, ścian i elewacji, osuszanie i odgrzybianie, izolację, remonty i wymianę zużytej stolarki okiennej i drzwiowej, instalacji elektrycznej, odgromowej, przeciwwłamaniowej i przeciwpożarowej itp.). Z Funduszu nie finansuje się remontów i konserwacji obiektów towarzyszących (takich jak np.: dzwonnice wolnostojące, krzyże), ruchomego wyposażenia obiektów

str. 79

sakralnych (takich jak np.: obrazy, ikonostasy, stalle, epitafia, szaty i naczynia liturgiczne, instrumenty muzyczne, dzwony) oraz otoczenia świątyni, a także stałych elementów wystroju wnętrz (takich jak np.: polichromie, freski, witraże i posadzki).

Ponadto prywatni właściciele, związki wyznaniowe (np. parafie) itp. mogą się starać o dotację na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku w jednostkach samorządu na szczeblu gminy i powiatu. Każda z instytucji dofinansowujących prace przy zabytkach ma indywidualne zasady przyznawania dofinansowania, oddzielne formularze i może wymagać różnych załączników.

W części gmin Województwa Śląskiego na stałe funkcjonuje w ich budżecie fundusz dofinansowania prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku, a radni corocznie podejmują uchwałę co do jego wysokości, a w późniejszej fazie określają jego beneficjentów. Występują też gminy w województwie, które każdorazowo indywidualnie określają beneficjenta i kwotę dotacji (uchwałą rady).

W poszczególnych jednostkach samorządu (zarówno na szczeblu Województwa - Urzędzie Marszałkowskim, jak i na szczeblu powiatu i gminy) oraz w Funduszu Kościelnym można się starać o dotacje na prace planowane (zazwyczaj w cyklu jednorocznym).

W Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego w Warszawie, u Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach oraz w Urzędzie Marszałkowskim w Katowicach dofinansowanie może zostać udzielone na:

1. sporządzenie ekspertyz technicznych i konserwatorskich,
2. przeprowadzenie badań konserwatorskich, architektonicznych lub archeologicznych,
3. wykonanie dokumentacji konserwatorskiej,
4. opracowanie programu prac konserwatorskich i restauratorskich,
5. wykonanie projektu budowlanego zgodnie z przepisami prawa budowlanego,
6. sporządzenie projektu odtworzenia kompozycji wnętrz,
7. zabezpieczenie, zachowanie i utrwalenie substancji zabytku,

8. stabilizację konstrukcyjną części składowych zabytku lub ich odtworzenie w zakresie niezbędnym dla zachowania tego zabytku,
9. odnowienie lub uzupełnienie tynków i okładzin architektonicznych albo ich całkowite odtworzenie, z uwzględnieniem charakterystycznej dla tego zabytku kolorystyki,
10. odtworzenie zniszczonej przynależności zabytku, jeżeli odtworzenie to nie przekracza 50 % oryginalnej substancji tej przynależności,
11. odnowienie lub całkowite odtworzenie okien, w tym ościeżnic i okiennic, zewnętrznych odrzwi i drzwi, więźby dachowej, pokrycia dachowego, rynien i rur spustowych,
12. modernizację instalacji elektrycznej w zabytkach drewnianych lub w zabytkach, które posiadają oryginalne, wykonane z drewna części składowe i przynależności,
13. wykonanie izolacji przeciwwilgociowej,
14. uzupełnianie narysów ziemnych dzieł architektury obronnej oraz zabytków archeologicznych nieruchomości o własnych formach krajobrazowych,
15. działania zmierzające do wyeksponowania istniejących, oryginalnych elementów zabytkowego układu parku lub ogrodu,
16. zakup materiałów konserwatorskich i budowlanych, niezbędnych do wykonania prac i robót przy zabytku wpisanym do rejestru, o których mowa w pkt 7-15,
17. zakup i montaż instalacji przeciwwłamaniowej oraz przeciwpożarowej i odgromowej.

W w/w instytucjach można starać się o dofinansowanie do 50 % kosztów wykonania prac ujętych w pkt. 1-17. Jeżeli zabytek posiada wyjątkową wartość historyczną, artystyczną lub naukową, wymaga przeprowadzenia złożonych pod względem technologicznym prac lub gdy jego stan zachowania wymaga niezwłocznego podjęcia prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych, można starać się o dofinansowanie do 100% kosztów potrzebnych na przeprowadzenia tych prac.

Integralnym elementem Programu są potencjalne źródła finansowania ochrony zabytków (rewitalizacji, konserwacji, restauracji, prac budowlanych, opracowywaniem dokumentacji). Środki z większości źródeł przeznaczane są **wyłącznie na obiekty wpisane do rejestru zabytków**, beneficjentami zaś są właściciele – mogą to być więc kościoły i związki wyznaniowe, jednostki samorządu terytorialnego, organizacje pozarządowe, wspólnoty mieszkaniowe lub osoby prywatne.

Właściciele zabytków nie wpisanych do rejestru mogą korzystać z dotacji np. na remonty czy prace konserwatorskie w ramach funduszy lub programów związanych z obecną lub przyszłą funkcją budynków. Dotyczy to głównie placówek kulturalnych, oświatowych (szkoły, przedszkola, biblioteki), zdrowotnych (szpitale) lub związanych z turystyką i mających swoje siedziby w obiektach zabytkowych (np. ujętych w GEZ).

Środki przeznaczone na ochronę zabytków pochodzić mogą z budżetów jednostek samorządów terytorialnych, budżetu państwa, funduszy europejskich lub prywatnych. Dotacje samorządowe i ministerialne przeznaczane mogą być na prace wymienione w art. 77 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, na szczegółowych zasadach ustalonych przez podmioty dotujące.

9. Kryteria oceny przy sporządzaniu sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Ochrony nad Zabytkami

Ocena realizacji programu będzie następować według niżej wymienionych kryteriów:

- a) Stały monitoring Gminnej Ewidencji Zabytków, przy uwzględnieniu stanu obiektów, aktualnych jego położenia oraz prognoz na przyszłość,
- b) Wysokość środków przeznaczanych na ochronę zabytków,
- c) Opinie nt. realizacji zadań w zakresie ochrony oraz promocji lokalnych zabytków,
- d) Opinie dotyczącą relacji oraz kontaktów liczb spotkań etc. z właścicielami zabytków w kontekście potrzeby poddania ich rewitalizacji oraz konserwacji,

Ocenie będzie podlegało wykonanie programu po upływie 2 lat od jego obowiązywania. W tym celu Radzie Gminy zostanie przedstawiony raport z wykonania programu, który następnie będzie przedmiotem absolutorium

**Wykaz obiektów ujętych
w Gminnej Ewidencji Gminy Bestwina**

Obiekt KUBATURA	Adres
Budynek mieszkalny	Bestwina Bialska 47
Budynek mieszkalny	Bestwina Gospodarska 16
Budynek mieszkalny	Bestwina Gospodarska 42
Budynek mieszkalny	Bestwina Górska 28
Budynek mieszkalny	Bestwina Gen.Józefa Hallera 21
Budynek mieszkalny	Bestwina Gen.Józefa Hallera 29
Budynek mieszkalny	Bestwina Gen.Józefa Hallera 43 (był nr 41)
Budynek mieszkalny	Bestwina Gen.Józefa Hallera 53 i 55 (był nr 53)
Budynek usługowy d. nr 12 sklep, murowany	Bestwina Janowicka 2
Budynek mieszkalny d. nr 83, murowany	Bestwina Kościelna 28 (był nr 26- 28)
Budynek mieszkalny	Bestwina Kościelna 34
Budynek mieszkalny d. nr 77, murowany	Bestwina Kościelna 36
Budynek mieszkalny d. nr 320 murowany	Bestwina Kościelna 38
Budynek użyteczności publicznej-wielofunkcyjny d.budynek mieszkalny	Bestwina Kościelna 57
Budynek mieszkalny chałupa (po remoncie)	Bestwina Krakowska 48
Budynek mieszkalny	Bestwina Krakowska 51
Dawny pałac -ob. Urząd Gminy	Bestwina Krakowska 111
Dawna karczma i gorzelnia d. nr 108, murowany	Bestwina Krakowska 116
Budynek mieszkalny	Bestwina Krakowska 118
Dawna zarządcówka - ob. Budynek mieszkalny	Bestwina Krakowska 119
Zespół zabudowy folwarcznej - ob. budynek mieszkalny	Bestwina Krakowska 121
Budynek mieszkalno-gospodarczy	Bestwina Krakowska 132
Zespół zabudowy folwarcznej ob. budynek mieszkalny nr 4, murowany	Bestwina Krakowska 168
Zespół zabudowy folwarcznej dom ekonomia, - ob. budynek mieszkalny nr. 4a, murowany	Bestwina Krakowska 170
Dawny Zbór Kalwiński - ob. Obiekt sakralny - Kościół Pw. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny - Konsekrowany w 1632 r.	Bestwina Plebańska 4
Zespół Kościoła: Plebania	Bestwina Plebańska 4
Budynek mieszkalny	Bestwina Plebańska 7
Budynek mieszkalny d. nr 69, mieszk. Murowany	Bestwina Plebańska 19
Budynek mieszkalny z zabudową	Bestwina Wincentego Witosa 25
Dawna Karczma - ob. budynek mieszkalno-usługowy,	Bestwina Wincentego Witosa 90
Budynek mieszkalny., murowany	Bestwina Wincentego Witosa 102
Dawny dworek - ob. budynek mieszkalny	Bestwinka Dworkowa 9
Zespół zabudowy folwarcznej - ob. budynki gospodarcze	Bestwinka Dworkowa 7B
Budynek mieszkalny	Bestwinka Franciszka Gandora 7

Budynek mieszkalno-gospodarczy d. nr 474, Stodoła , mur./ drewn.	Bestwinka Franciszka Gandora 19
Budynek mieszkalny	Bestwinka Franciszka Gandora 33
Budynek mieszkalny	Bestwinka Św. Floriana 36
Budynek mieszkalno-gospodarczy d. nr 448, murowany	Bestwinka Św. Sebastiana 4
Budynek mieszkalny d. nr. 429 drewniany	Bestwinka Św. Sebastiana 9
dom i stodoła d. nr 481, mur./ drew.	Bestwinka Św. Sebastiana 19
Budynek gospodarczy	Bestwinka Św. Sebastiana 19
Dawna szkoła d. nr 129, murowany - ob. Budynek mieszkalny	Janowice Janowicka 98
Budynek użyteczności publicznej	Janowice Janowicka 100
Budynek mieszkalno-gospodarczy	Janowice Janowicka 151
Budynek mieszkalny d. nr 21 murowany	Janowice Janowicka 160
Gajówka d. nr. 41 murowany	Janowice Janowicka 201
Dawna leśniczówka – ob. Budynek gospodarczy	Janowice Janowicka 201
Budynek mieszkalny	Janowice Janowicka 290
Budynek mieszkalny	Janowice Janowicka 301
Budynek mieszkalny	Janowice Janowicka 309
Budynek mieszkalny	Janowice Janowicka 317
Dawna restauracja	Janowice Janowicka 344
Budynek mieszkalny d. nr 64, murowany	Janowice Miodowa 13
Budynek mieszkalny d. nr 94, drewniany	Janowice Pszczelarska 22
Budynek mieszkalny	Janowice Pszczelarska 26
Budynek mieszkalny	Janowice Pszczelarska 32
Budynek mieszkalno-gospodarczy,	Janowice Pszczelarska 63
Budynek mieszkalny murowany	Janowice Pszczelarska 85
Budynek mieszkalny drewniany	Janowice Targanicka 24
Obiekt sakralny - Kościół Pw. Niepokalanego Serca N.M.P.	Kaniów Batalionów Chłopskich 13
Dawna szkoła - ob. Budynek użyteczności publicznej	Kaniów Batalionów Chłopskich 15
Budynek mieszkalny murowany	Kaniów Czechowicka 21-23
Budynek mieszkalny	Kaniów Dankowicka 37
Budynek mieszkalny i inwentarski	Kaniów Jawiszowicka 31
Budynek mieszkalny chałupa drewniana	Kaniów Krzywolaków 12
Budynek mieszkalny	Kaniów Malinowa 10
Budynek mieszkalny	Kaniów Młyńska 24
Budynek mieszkalny	Kaniów Młyńska 26
Budynek mieszkalny murowany	Kaniów Modra 2
Zespół zabudowy folwarcznej - ob. budynek mieszkalny	Kaniów Modra 4
Dawny dwór - ob. budynek mieszkalny	Kaniów Modra 6
Zespół zabudowy folwarcznej prawdopodobnie zarządcówka, murowany, - ob. budynek mieszkalny	Kaniów Modra 10
Budynek mieszkalny chałupa, drewniana	Kaniów Poziomkowa 2
Budynek mieszkalny	Kaniów Rybacka 34

MAŁA ARCHITEKTURA

Krzyż kamienny	Bestwina Kościelna naprzeciw nr 47
Figura św. Jana Nepomucena	Bestwina Kościelna
Figura Matki Boskiej Niepokalanej Poczętej,	Bestwina Skrzyżowanie ulic:Krakowska/mjr Henryka Sucharskiego 1
Krzyż kamienny	Bestwina Ofiar Wojny (naprzeciw nr 24)
Zespół kościoła parafialnego: Kaplica	Plebańska 4
Zespół kościoła parafialnego: Kaplica grobowa	Plebańska 4
Cmentarz stary XVIII w.	Plebańska 4
Krzyż cmentarny	Plebańska 4
Krzyż cmentarny	Plebańska 4
Cmentarz nowy	Plebańska 4
Posąg Michała Archanioła na postumencie	Bestwina Wincentego Witosa 34
Krzyż kamienny przydrożny	Bestwina Wincentego Witosa 69
Krzyż kamienny	Bestwina Wincentego Witosa 173
Kaplica przydrożna klasycystyczna,	Bestwina Wincentego Witosa okolice budynku nr 16 d. nr 224
Krzyż kamienny - Pasja	Bestwina Św. Floriana 58
Krzyż kamienny przydrożny z figurami na postumencie	Janowice Janowicka 180
Krzyż kamienny przydrożny Niklówka (zniszczony)	Janowice Janowicka 344
Krzyż kamienny przydrożny	Janowice Janowicka (naprzeciw nr 80)
Krzyż kamienny przydrożny	Janowice Janowicka (naprzeciw nr 88)
Figura Matki Boskiej	Janowice Pisarzowicka 19
Figura Chrystusa na postumencie,	Janowice Targanicka (naprzeciw nr 27)
Krzyż kamienny (Napoleoński)	Kaniów Skrzyżowanie ulic: Batalionów Chłopskich/Rybacka/Jawiszowicka
Figura Matki Boskiej	Kaniów Skrzyżowanie ulic: Batalionów Chłopskich 13/Stefana Kóska
Krzyż kamienny przydrożny z płaskorzeźbą Matki Boskiej Bolesnej,	Kaniów Batalionów Chłopskich 13
Krzyż kamienny przydrożny	Kaniów Czechowicka 3
Kaplica cmentarna	Kaniów Stefana Kóska
Figura Chrystusa na postumencie,	Kaniów Skrzyżowanie ulic: Stefana Kóska/Walentego Furczyka
Cmentarz parafialny	Kaniów Stefana Kóska
Krzyż przydrożny Męka Pańska	Kaniów Malinowa 10
Kapliczka słupkowa z figurą św. Jana Nepomocena,	Kaniów Skrzyżowanie ulic:Rybacka/Gawlików
Krzyż kamienny przydrożny z płaskorzeźbą Matki Boskiej Bolesnej	Kaniów Skrzyżowanie ulic: Wincentego Witosa/ Podpolec

OBIEKTY PRZEMYSŁOWE	
Tartak	Bestwina Krakowska 276
Tartak - drewniany budynek tartaku	Bestwina Krakowska 276
Tartak - budynek młyna parowego ob. magazyn	Bestwina Krakowska 276
Tartak - budynek administracyjny nr 274	Bestwina Krakowska 276
Tartak - budynek mieszkalny	Bestwina Krakowska 276
Tartak - budynek stajni, ob. pracownia rzeźbiarsko-malarska	Bestwina Krakowska 276
Cegielnia	Bestwina Podkępie 2
Cegielnia - budynek piecowni Hoffman	Bestwina Podkępie 2
Cegielnia - budynek mieszkalny	Bestwina Podkępie 2
Cegielnia - dawny budynek kotłowni, ob. magazynowy	Bestwina Podkępie 2
Cegielnia - budynek portierni	Bestwina Podkępie 2
Cegielnia - budynek gospodarczy i altanka	Bestwina Podkępie 2
Wiadukt pod torami betonowy	Kaniów Ludowa

ZIELEŃ	
Alejowe założenie zieleni	Bestwina Kościelna
Aleje pałacowe	Bestwina Krakowska i Bialska
Park pałacowy	Bestwina Krakowska 111
Cmentarz parafialny z zabytkowym założeniem zieleni stary	Bestwina Plebańska 4
Cmentarz parafialny z zabytkowym założeniem zieleni nowy	Bestwina Plebańska 4
Zieleń przy kościele parafialnym	Bestwina Plebańska 4
Założenie folwarczne z zielenią i aleją dojazdową	Bestwinka Dworkowa
Zieleń przy krzyżu	Bestwinka Św. Floriana 58
Alejowe założenie zieleni	Kaniów Skrzyżowanie ulic: Batalionów Chłopskich/Rybacka (Aleje wzdłuż dróg)
Zieleń przy krzyżu kamiennym przydrożnym	Kaniów Czechowicka 3
Zieleń na cmentarzu	Kaniów Stefana Kóska
Zieleń przy kościele	Kaniów Stefana Kóska
Zieleń przy Figurze Chrystusa	Kaniów Skrzyżowanie ulic: Stefana Kóska/Walentego Furczyka
Dawny zespół dworski z aleją dojazdową	Kaniów Skrzyżowanie ulic: Modra/Krzywolaków (aleje wzdłuż dróg)

STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE		
Miejscowość	Nr stanowiska w miejscowości	Typ stanowiska
Bestwina	1	gródek stożkowaty
Bestwina	2	śląd osadnictwa
Bestwina	3	śląd osadnictwa
Bestwina	4	śląd osadnictwa

Bestwina	5	śląd osadnictwa
Bestwina	6	śląd osadnictwa
Bestwina	7	śląd osadnictwa
Bestwina	8	śląd osadnictwa
Bestwina	9	śląd osadnictwa
Bestwina	10	śląd osadnictwa
Bestwina	11	śląd osadnictwa
Bestwina	12	śląd osadnictwa
Bestwina	13	śląd osadnictwa
Bestwina	14	śląd osadnictwa
Bestwina	15	śląd osadnictwa
Bestwina	16	śląd osadnictwa
Bestwina	17	śląd osadnictwa
Bestwina	18	śląd osadnictwa
Bestwina	19	śląd osadnictwa
Bestwinka	1	śląd osadnictwa
Bestwinka	2	śląd osadnictwa
Bestwinka	3	śląd osadnictwa
Bestwinka	4	śląd osadnictwa
Bestwinka	5	śląd osadnictwa
Bestwinka	6	śląd osadnictwa
Bestwinka	7	śląd osadnictwa
Bestwinka	8	śląd osadnictwa
Bestwinka	9	śląd osadnictwa
Bestwinka	10	śląd osadnictwa
Janowice	1	śląd osadnictwa
Janowice	2	śląd osadnictwa
Janowice	3	śląd osadnictwa
Janowice	4	śląd osadnictwa
Janowice	5	śląd osadnictwa
Janowice	6	śląd osadnictwa
Janowice	7	śląd osadnictwa
Janowice	8	śląd osadnictwa
Janowice	9	śląd osadnictwa
Kaniów	1	śląd osadnictwa
Kaniów	2	obozowisko
Kaniów	3	śląd osadnictwa
Kaniów	4	śląd osadnictwa

I. BIBLIOGRAFIA

1. *Administratio-Karte von den Kön igretchen Galizien Und Lodomerien mit den Grolsherzogthume Krakau ond den Herzogthümern Auschwitz, Zator und Bukowina in 60 Blättern*, Wien 1855
2. Beckers G., *Inwentaryzacja zieleni oraz ocean stanu zdrowotnego zabytkowego drzewostanu parku zamkowego w Bestwinie*, Katowice 1986
3. Borek H., *Górny Śląsk w świetle nazw miejscowych*. Opole 1988
4. Bubak Z. *Bestwina* [w:] *Studia teologiczno-historyczne Śląska Opolskiego*. Opole 1975
5. Bubak Z. *Bestwina z dziejów wsi z pogranicza śląsko-krakowskiego; Bestwina-Gdańsk* 1991
6. J. Burszta, *Od osady słowiańskiej do wsi współczesnej*, Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Wrocław 1958
7. Chlebowski B. Walewski W. [red.] *Słownik Geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich*, Warszawa 1889
8. *Ducatus oswienczensiset Zatoriensis Descriptio*, 1537
9. Gac A., *Moja Bestwinka – wczoraj* [w:] *Nasz Głos*, Gazeta Gminna, 1997
10. *Galizien und Lodomerien*, skala 1:864000, Wien 1891
11. Gašiorowski A., [red] *Słownik historyczno-geograficzny województwa krakowskiego w średniowieczu*. Warszawa 1980
12. Gumowski M., *Herby i pieczęcie województwa śląskiego*, Katowice 1939
13. Jedynak Z., Kiereś Z. *Wielkie rody, wielka własność*. Katowice 2006
14. *Jeszcze raz, XII Ogólnopolski Konkurs Poezji Religijnej „O Palmę”*, wstęp, S. Lewczak, Bestwina 2014
15. Jurkiewicz A., Ziemba S., *Województwo katowickie. Przewodnik*, Warszawa 1962
16. *Karte des politischen und schulbezirkes Bielitz*, skala 1:100000
17. Karzeł O. *Die Reformation In Obersclesien*. Wurzburg 1979
18. Kiedejko M., *Kościół parafialny w Kaniowie pod wezwaniem Niepokalanego Serca Najświętszej Maryi Panny* [w:] *Nasz Głos*, Gazeta Gminna, 1994

19. Kopic B., *Walory turystyczno-krajoznawcze gminy Bestwina*, Katowice, 1981
20. T. Lewczak, *Zamek w Bestwinie*, GBP, Bestwina 2017
21. Lewczak S., *Kaniów, z dziejów wsi i parafii pw. Niepokalanego Serca NMP*, Bestwina 2005
22. Lewczak S., *Adolf Gasch hodowca z Kaniowa w świetle tekstów źródłowych*, Bestwina 2017
23. *Ludność Stan i Struktura w przekroju Terytorialnym. Stan w dniu 30.VI.2008*, GUS, Warszawa 2008
24. *Mapa Administracyjna województwa śląskiego*, skala 1:100000, Warszawa 1934
25. *Mapa przeglądowa Dóbr Żywieckich. Sytuacja ogólna*, skala 1:75000
26. *Mapa Majątku Bestwina, własność Karola Stefa Habsburga*, skala 1:5760
27. *Mapa turystyczna Karpat Polskich*, skala 1:100000, Warszawa 1928
28. *Mapy przeglądowe zarządu lasów Dóbr Żywieckich. Bestwina, wg stanu z początku 1931*, skala 1:2000
29. Owczarz P., *Historia stawów bestw ińskich*, 1966
30. Pisarek St. *700 lecie parafii (1293-1993) i 400 lecie kościoła p.w. św. Jana Chrzyciela 91596-1996) w Pawłowicach*, Pawłowice 1996
31. *Podręcznik powiatu pszczyńskiego*, Pszczyna 1933
32. Polak J., *Bielsko Biała i okolice*, Przewodnik, Bielsko-Biała 1988
33. Popiołek K., *Historia Śląska od pradziejów do 1945 r.* Katowice 1972
34. *Przewodnik po ziemi Bielsko-Bialskiej*; Bielsko-Biała 1968
35. *Przewodnik po Bielsku Białej i okolicy*. Bielsko-Biała 1963
36. Rechowicz H., *Bielsko Biała. Zarys rozwoju miasta i powiatu*, Katowice 1971
37. *Słownik Geograficzno-Krajoznawczy Polski*, Warszawa 1992
38. Stanek J., *Z dziejów ziemi oświęcimskiej*, Kraków 1959
39. Szablowski J., [red.] *Katalog zabytków Sztuki w Polsce. Województwo krakowskie, powiat biały*. Warszawa 1951
40. Thulie Cz. *Zabytki architektoniczne województw katowickiego i opolskiego*, Katowice 1969
41. Gołąb B., Madyda-Legutko R., *Osada kultury puchowskiej na Grojcu w Żywcu woj. Śląskie stan. 1*, [w:] *Okres lateński i rzymski w Karpatach Polskich*. Krosno 2004

42. Malinowska-Łazarczyk H., *Bestwina, woj. Bielsko- Biała* [w:] Silesia Antiqua 1973
43. Wojciechowska H., *Sprawozdanie działu archeologicznego Muzeum Górnosląskiego w Bytomiu, za rok 1971*, [w:] Silesia Antiqua 1973

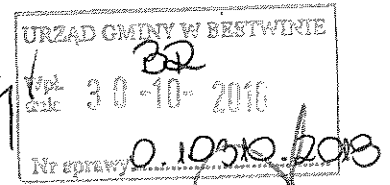
Abakus Pracownia Projektowo – Urbanistyczno – Konserwatorska; ul. ks. bpa B. Bogedaina 25/2,
41-500 Chorzów

Autorzy opracowania: Barbara Gołąb, Magdalena Kopaczewska, Ewa Pilarska, Grzegorz Poliwoda, Adam Suchański, Piotr Wybraniec

Opracowanie zaktualizowane i uzupełnione w 2018 r. przez Muzeum Regionalne
im. ks. Z. Bubaka w Bestwinie

Porządek Nadzwyczajnego Zebrania Wiejskiego sołectwa Bestwina w dniu 26 października 2018 roku

1. Otwarcie zebrania, powitanie mieszkańców i zaproszonych gości.
2. Przedstawienie i przyjęcie porządku zebrania.
3. Przyjęcie protokołu z zebrania wiejskiego z dnia 14.09.2018r.
4. Wybór sekretarza zebrania.
5. Wybór Komisji Uchwał i Wniosków.
6. Podjęcie uchwały odnośnie przeznaczenia nagrody otrzymanej za udział w konkursie „Piękna wieś województwa śląskiego w 2018r.”
7. Zamknięcie zebrania.

**Uchwała Zebrania Wiejskiego w Bestwinie
w dniu 26.10.2018r.**

Komisja Uchwał i Wniosków w składzie:

..... Barbara Pacholska .....

..... Urszula Sabuła .....

..... Agata Markiel .....

.....

Zebranie wiejskie podjęło uchwałę nr 1/2018 z dn. 26.10.2018
w sprawie przeznaczenia nagrody w kwocie 2000,00 zł
za wyróżnienie w kategorii "Piękna wieś województwa
śląskiego w 2018 roku" na zakup tablicy multimedialnej
do Muzeum Regionalnego im. ks. Zygmunta Bubaka
w Bestwinie do prowadzenia zajęć edukacyjnych
dla dzieci i młodzieży.

Podpisy Komisji:

Urszula Sabuła
Markiel

Protokół Nr II

Z zebrania wiejskiego Sołectwa Bestwina w dniu 26.10.2018 roku.

Zebranie odbyło się w Sali GOK w Bestwinie, 43-512 Bestwina ul. Krakowska 121.

Zebranie otworzyła Sołtys Pani Maria Maroszek, witając wszystkich zebranych mieszkańców oraz zaproszonych gości.

Odczytała porządek zebrania i poddała głosowaniu.

Porządek został przyjęty jednogłośnie i stanowi załącznik do protokołu.

Prowadzaca poddała pod głosowanie przyjęcie protokołu z poprzedniego zebrania wiejskiego. Protokół został przyjęty jednogłośnie.

Na sekretarza zebrania została zaproponowana Pani Małgorzata Łukoś, która wyraziła zgodę.

W głosowaniu została wybrana jednogłośnie.

Następnym punktem zebrania to wybór Komisji Uchwał i Wniosków.

Zaproponowano Panią Barbarę Pacholską, Panią Urszulę Sabuda i Panią Agatę Markiel.

Kandydaci wyrazili zgodę na kandydowanie. W głosowaniu zostali wybrani jednogłośnie.

Następnym punktem było podjęcie uchwały odnośnie przeznaczenia nagrody otrzymanej za udział w konkursie „Piękna Wieś Województwa Śląskiego w 2018r.”

Sołtys Pani Maria Maroszek przedstawiła uzgodnioną z Radą Sołecką propozycję zakupu tablicy multimedialnej do Muzeum Regionalnego im. Ks. Zygmunta Bubaka w Bestwinie celem prowadzenia zajęć edukacyjnych dla dzieci i młodzieży.

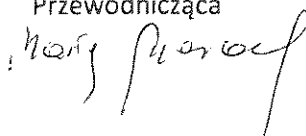
Komisja Uchwał i Wniosków przedstawiła zapis uchwały, która została przyjęta jednogłośnie.

Na tym protokół zakończono.

Sekretarz

Przewodnicząca

Uchwała Nr 1/2018

Zebrania Wiejskiego Sołectwa Bestwina

z dnia 26.10.2018 r.

***w sprawie przeznaczenia nagrody za wyróżnienie w konkursie :Piękna wieś województwa
śląskiego w 2018 roku”***

Na podstawie § 9 Statutu Sołectwa - Zebranie Wiejskie Sołectwa Bestwina postanawia co następuje:

§1

Uchwala się, iż nagroda w kwocie 2 000,00 zł. za wyróżnienie w kategorii „Piękna wieś województwa śląskiego w 2018 roku” zostanie przeznaczona na zakup tablicy multimedialnej do Muzeum Regionalnego im. Ks. Zygmunta Bubaka w Bestwinie do prowadzenia zajęć edukacyjnych dla dzieci i młodzieży.

§2

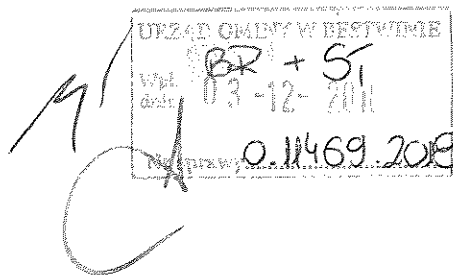
Wykonanie uchwały powierza się sołtysowi.

Przewodniczący zebrania – sołtys

SOLTYS
Sołectwa Bestwina
.....
Mariusz Maraszek

Bestwinka 29.11.2018r

Wójt Gminy Bestwina
Rada Gminy Bestwina

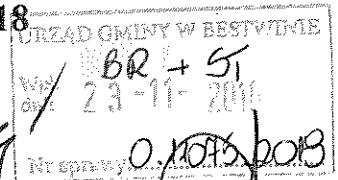
dotyczy: wniosków z zebrania Rady Sołectkiej z dnia 28.11.2018r

- 1.Rada Sołeczka w Bestwinie zwraca się z prośbą o rozpatrzenie wniosku skierowanego do RS przez mieszkańca Bestwinki P.Jerzego Grenia.(pismo dołączone do w/w pisma).
- 2.Mieszkańcy Bestwinki -czytelnicy Biblioteki działającej przy szkole zwracają się z prośbą o wymianę oświetlenia w pomieszczeniu biblioteki.Do wymiany jest 21 lamp,które są zamontowane 25 lat temu.Lampy nie nadają się już do użytku oprawy są plastikowe, żarówki świetlówki są starego typu.To powoduje, że pomieszczenie jest słabo oświetlone.
- 3.Prosimy także o interwencję w sprawie oświetlenia odcinka ulicy Dworkowej obok szkoły ,gdzie jest bardzo ciemno,brak lamp lub lampy są zasłonięte przez konary drzew.
- 4.Mieszkańcy bloków przy ul.Dworkowej proszą o interwencję w Starostwie Powiatowym w sprawie pielęgnacji,przycięcia wierzchołków drzew.Są to topole o rozłożystych koronach,w czasie wiatrów są łamane gałęzie,które stanowią zagrożenie dla pieszych,uczniów idących chodnikiem do szkoły.Dotyczy to drzew na odcinku od skrzyżowania ul.Witosa z ul.Dworkową w stronę szkoły.

Zebranie Wiejskie w Janowicach 07.10.2018

1. Otwarcie zebrania i przywitanie przybyłych przez sołtysa Stanisława Nycza.
2. Przedstawienie porządku zebrania.
3. Wybór sekretarza - Jerzy Borutka
4. Przyjęcie protokołu z poprzedniego zebrania.
5. Wybór Komisji Uchwał i Wniosków – Krystyna Norymberczyk, Marek Pyka, Sławomir Ślósarczyk.
6. Sprawozdanie z działalności przedstawione przez sołtysa Stanisława Nycza.
7. Sprawozdanie wójta Artura Beniowskiego z dokonanych mijającej kadencji oraz przedstawienie planów na przyszłość w sołectwie Janowice:
  - remont i termoizolacja przedszkola.
  - budowa sali gimnastycznej.
  - budowa boiska wielofunkcyjnego.
  - projekt przebudowy chodnika pomiędzy kościołem a szkołą.
  - budowa chodnika na odcinku Nikłówka – Leśniczówka.
  - projekt kanalizacji.
  - oświetlenie ulic Górska i Janowicka.
  - asfaltowanie ulic gminnych.
8. Przedstawienie Komitetów Wyborczych oraz kandydatów do Sejmiku , Rady Powiatu oraz Rady Gminy
9. Zgłaszanie wniosków i zapytania :

Jerzy Stanclik przedstawił realia zbliżających się wyborów oraz apelował o czynny udział.

Jan Stanclik zanegował wypowiedź sołtysa na temat finansowania remontu ul. Janowickiej oraz podziękował za dotychczasową współpracę. Poinformował też o problemach z planowaną naprawą ul. Kubika.

Bronisława Ajchler prosiła o budowę wiaty przystankowej w rejonie Nikłówki.

Dominik Mizera zapytał o odśnieżanie ulicy Gajowej, zgłosił też do wymiany tablicę z nazwą miejscowości przy ulicy Pisarzowickiej oraz prosił o lepsze oznakowanie skrzyżowania przy Leśniczówce.

Jan Talaga zapytał o możliwość dotarcia do budynku Urzędu Gminy dla osób niepełnosprawnych.

Dominik Mizera apelował o remont kapliczki na ulicy Gajowej, był też ciekaw czyją jest własnością.

Marek Pyka pytał o możliwość wymiany rur wodnych przy ulicy Pszczelarskiej, które są przyczyną złej jakości wody , prosił też o wyczyszczenie koryta Potoku Pasickiego.

Marek Szymański też był zainteresowany tym tematem w innych rejonach sołectwa oraz możliwościami finansowymi Kombestu , odpowiedzi udzielił prezes Kombestu.

Krzysztof Bubak pytał o przebieg planowanej kanalizacji, był też zainteresowany możliwością dofinansowania z programu termoizolacji budynków.
10. Przewodnicząca Komisji Uchwał i Wniosków Krystyna Norymberczyk odczytała wnioski z zebrania.
11. Po wyczerpaniu tematów i braku dalszych głosów sołtys podziękował przybyłym i zakończył zebranie.

SOLTYS
Sołectwo Janowice
Stanisław Nycz

Bestwina, 13 grudzień 2018r.

Magdalena Wizner-Wilczek
Radna Gminy Bestwina

INTERPELACJA / ZAPYTANIE*

W sprawie: oświetlenie ulicy Zagrodniej

W związku z otrzymanym zgłoszeniem od mieszkańca Pana Michała M. zwracam się z prośbą o oświetlenie ulicy Zagrodniej (około 3 punkty świetlne).

Magdalena Wizner-Wilczek
.....
Podpis

*Niepotrzebne skreślić

